

PROGRAMACIÓN 1º CURSO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

TITORÍAS:

Débora María Paz Cotón 1º A

Esperanza Rita Gómez Dios 1º B

ÍNDICE

1.-INTRODUCCIÓN

2. –CONTEXTUALIZACIÓN

Situación xeográfica e social do concello no que se ubica o centro

O centro e as súas características

3.-ALUMNADO

Características do alumnado do centro

O primeiro curso de Educación Primaria

4.-ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

4.1.-Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

5-OBJECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN PRIMARIA

6.-

CONTRIBUCIÓN DAS ÁREAS AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

7- PROGRAMACIÓN PARA CADA UNHA DAS ÁREAS:

- **OBJECTIVOS XERAIS DE CADA UNHA DAS ÁREAS**

- **CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS BÁSICAS**

- **INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN**

- **CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN**

- **TEMPORALIZACIÓN**

- **UNIDADES DIDÁCTICAS**

✓ **OBJECTIVOS**

✓ **CONTIDOS**

✓ **CRITERIOS DE AVALIACIÓN**

✓ **ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE**

✓ **METODOLOXÍA**

✓ **MATERIAS E RECURSOS DIDÁCTICOS**

- Lengua e literatura galega e lingua e literatura castelá

- Matemáticas
- Ciencias Sociais
- Ciencias da Natureza
- Educación artística: plástica
- Valores Sociais e Cívicos

8.-MÍNIMOS ESIXIBLES NAS DISTINTAS ÁREAS

9.-MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

10.-CELEBRACIÓN DE CONMEMORACIÓNS.

11.-ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

12.-ACCIÓNS PREVISTAS DEACORDO CO PROXECTO LECTOR DO CENTRO.

13.-ACCIÓNS PREVISTAS CO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICs.

14.-CRITERIOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN.

1.-INTRODUCCIÓN

Cando un mestre ou mestra se dispón a desenvolver a súa labor docente, atópase coa necesidade de preparar previamente as clases. Preparar a práctica docente, supón elaborar un deseño, un esbozo, un esquema que nos sirva de guía na nosa práctica. Esta mesma anticipación realízala o artista antes de pintar un cadro ou un arquitecto ao deseñar o plano dun edificio. Pero entre estes dous exemplos obsérvanse diferenzas: o pintor monopoliza todo o proceso, o arquitecto ó crea o plano. Existen niveis de acción. Tamén na educación atopamos niveis de concreción curricular que, seguindo a Fernández, A. e Sánchez, A.R. (2007), son tres.

O primeiro deses niveis de concreción é a responsabilidade compartida entre o estado e as comunidades autónomas. O estado, a través do Ministerio de Educación e Ciencia (MEC), intervéñen na elaboración do currículo co obxectivo de garantir a educación común, un dos principios básicos da actual Lei Orgánica 2/2006 do 3 de maio de Educación, modificada pola Lei Orgánica 3/2020 do 29 de decembro (LOMLOE). Para que isto sexa posible, o MEC establece as ensinanzas mínimas, concretadas para Primaria no Real Decreto 126/2014 do 28 de febreiro.

As administracións autonómicas interveñen co obxectivo de adaptar as ensinanzas mínimas á realidade sociocultural de cada unha delas. No caso da etapa de Primaria o currículo concrétese en Galicia, no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o Currículo de educación Primaria.

O segundo nivel de concreción curricular é un documento elaborado polo claustro de profesores e integrado no Proxecto Educativo, no que cada centro adapta e concreta o establecido polas administracións ao contexto no que se ubica.

Finalmente, volvemos ao terceiro nivel de concreción curricular, que se corresponde co que estamos elaborando como docentes e no que adaptamos o currículo concretado a nivel de centro ás características de cada grupo de alumnos e alumnas. Esta concreción recóllese nas programacións didácticas. A programación é, polo tanto, o proceso de elaboración dun plano, un proxecto ou bosquejo que, partindo do disposto pola Administración e polo centro educativo, adapta os aspectos prescriptivos establecidos por estes, ao alumnado cun determinado nivel educativo.

A programación didáctica que presentamos, desenvólvese nas áreas de lingua galega e lingua castelá, matemáticas, ciencias da natureza, ciencias sociais e plástica, que impartimos como titoras nos dous cursos de 1º de Educación Primaria do CEIP ADR Castelao de Ordes.

2.-CONTEXTUALIZACIÓN

Situación xeográfica e social do concello no que se ubica o centro

Dende o punto de vista xeográfico, o centro educativo no que se encadra esta programación localízase nunha zona do interior da provincia de A Coruña. O concello está integrado nunha ampla comarca formada por un considerable número de municipios caracterizados topograficamente polo predominio das planicies e pequenas elevacións, sucadas por numerosos cursos fluviais.

Nel predominou tradicionalmente a agricultura e a gandería, actividades que contaron cun peso considerable nos ingresos do municipio ata a década recenté nas que a actividade agraria deu paso a un considerable despegue do sector servizos. En relación con isto, o nivel socio-económico da poboación é medio, nalgúns casos medio-baixo.

O centro e as súas características

- **Ubicación**

O centro ao que nos estamos a referir é un dos dosu colexios de educación infantil e primaria (CEIP) que existen no núcleo de ordes. A poboación é atravesada pola estrada 550 ao longo da cal flúen as edificacións. Entre os servizos dos que dispón o núcleo urbano, atópase o centro médico, polideportivo, unha piscina cuberta e un centro sociocultural dotado de biblioteca pública. Ademais, existen numerosos locais comerciais que fan de Ordes un núcleo mercantil de referencia na comarca.

- **Traxectoria educativa**

Na actualidade, este é un colexio de educación infantil e primaria de titularida de pública que escolariza ao redor de 570 alumnos e alumnas de ámbalas dúas etapas. Está composto por **25 unidades** de dúas e tres liñas: **7 en Educación Infantil** para os tres niveis educativos do segundo ciclo desta etapa, e **18 unidades de Educación Primaria**, con tres grupos en cada nivel, exceptuando 1º que ten dous grupos só.

- **Instalación do colexio**

O espazo que acolle o centro ao que nos estamos a referir consta de 3 edificios: dous deles albergan ao alumnado de educación Infantil e o edificio principal aloxa ao alumnado de educación Primaria, a Biblioteca, o comedor, as aulas das especialidades de música e inglés, así como a sala de mestres, a conserxería e dirección.

O centro conta cun pavillón polideportivo pero non con patio cuberto polo que os días de chuvia o alumnado debe permanecer nas aulas durante o recreo.

O patio consta de tres zonas: unha para o alumnado de educación infantil, outra parte dianteira para o alumnado do primeiro ciclo de EP e a parte traseira abarca o patio do 2º e 3º ciclo de EP.

- **A Xornada escolar**

O colexio ten establecida a xornada única dende as 9:00 ata as 14:00.

3. O ALUMNADO

Características do alumnado do centro

- **Procedencia**

O alumnado escolarizado no centro procede do núcleo urbano, das zonas rurais do concello e do municipio colindante polo que é necesario o uso do transporte escolar.

- **Nivel de ocupación profesional das familias**

Parte da poboación dedícase ao sector primario e á industria téxtil. Na industria tamén destaca a construción. O sector terciario concéntrase na capital do concello e destacan empresas de comercio ao por maior.

- **Situación sociolingüística**

O galego é a lingua predominante na que foron socializados os nenos e nenas e a que usan con maior asiduidade na vida cotiá.

O primeiro curso de Educación Primaria

O alumnado deste curso, con idades comprendidas entre os 5 e 7 anos, momento este no que se producen importantes cambios a nivel cognitivo, motor, afectivo e social, que deberán ser tidos en conta no deseño e desenvolvemento da práctica docente.

Desenvolvemento cognitivo

Os alumnos deste nivel posúen un pensamento intuitivo e concreto, con dificultades para pensar en ausencia dos obxectos e sen a existencia de reversibilidade.

Desenvolvemento motriz

A nivel motriz, os nenos e nenas desta idade adquiren o coñecemento do seu esquema corporal, crean a súa propia imaxe corporal a través da interacción cos demais e cos obxectos. Desenvólvese a coordinación óculo-manual, a independencia dos segmentos corporais e reafírmase a lateralidade. Organízase e estrutúrase o tempo e o espazo en función do propio corpo.

Desenvolvemento afectivo social.

No primeiro curso de Primaria é frecuente atopar restos de egocentrismo, inestabilidade emocional...As relacións interpersoais vanse consolidando polo que estas poden chegar a ser máis duradeiras. Os compañeiros pasan a cobrar importancia sobre os pais e os mestres. Tamén nestas idades comezan a asumir as regras do xogo como soporte á actividade lúdica.

Este curso contamos con 2 unidades de 1º de EP (1º A e 1º B).

Os grupos-clase de primeiro de primaria ao que destinamos esta programación, están formados por:

- Primeiro A: O grupo-clase de primeiro de primaria A, está formado por 25 alumnos/as.
- Primeiro B: O grupo-clase de primeiro de primaria B, está formado por 24 alumnos/a.

Como en calquera outro grupo humano, existe nel unha grande diversidade de situacións persoais, de estilos e ritmos de aprendizaxe aos que trataremos de dar resposta.

4. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

En calquera grupo humano existe unha grande diversidade de situación persoais, familiares, socioculturais, económicas, variedade de intereses ou capacidades que fan del unha realidade heteroxénea. Isto mesmo é o que ocorre nun grupo-clase no que a diversidade é unha realidade que debe ser entendida como algo beneficioso, enriquecedor e estimulante tanto para o propio alumnado como para o profesorado.

É por iso que na programación didáctica de calquera mestre ou mestra, a diversidade debe ser unha das variables a ter en conta á hora de deseñar a práctica docente.

Hai tres principios nos que debe basearse a atención á diversidade:

- *Individualización*
- *Inclusió*
- *Normalización*

Xa que logo, nesta programación recollemos unha grande variedade de actividades e recursos de todo tipo que nos permitan dar resposta á diversidade do noso grupo. Pero non só a atención á diversidade se realizará a través das actividades e recursos, senón que todos os demais elementos da programación (metodoloxía, temporalización, avaliación,...) terán un carácter flexible que permita adecualos en calquera momento ás necesidades e características do grupo e de cada individuo de xeito que o obxectivo a conseguir sexa acadar os coñecementos e destrezas mínimos establecidos para o nivel.

4.1.-Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Ao falar de atención á diversidade é fundamental ter en conta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Seguindo o principio de normalización establecido pola LOMLOE, a atención a este alumnado farase seguindo a modalidade ordinaria e só en caso de ser necesario, recorrerase a medidas de carácter extraordinario seguindo o establecido no **Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se**

imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.

En función do establecido pola lexislación vixente, cando se detecte unha necesidade específica de apoio educativo procederáse á organización de todos aqueles aspectos que sexan necesario para dar resposta á mesma.

5. OBXECTIVOS

Os obxectivos dunha programación de aula son os fins que pretendemos conseguir para que o noso alumnado adquira uns coñecementos, destrezas e actitudes que lle permitan desenvolverse na súa vida diaria. Ao mesmo tempo, os obxectivo orientarannos no deseño de actividades para lograr este fin. A programación de aula deber ter en conta os obxectivos de etapa determinados polo Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o Currículo de educación Primaria e os obxectivos de cada unha das áreas establecidos no currículo prescriptivo.

É pois función do docente incluír todos estes obxectivos dentro da súa programación de aula, aspecto que se poderá observar ao longo do desenvolvemento de cada unha das unidades que compoñen as diferentes áreas.

A) OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN PRIMARIA

A Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e as nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza nun mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no contorno familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre aspersoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non discriminación de persoas con minusvalidez.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a castelá, e desenvolver hábitos de lectura.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas, e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, xeografía, historia e cultura.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e a comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- l) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- m) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- n) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- ñ) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os contornos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- o) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

6. CONTRIBUCIÓN DAS ÁREAS AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS

Descrición do modelo competencial.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de

aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describila dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que «describen» ao alumno competente neste contorno. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente de indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e objetivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os elementos transversais, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendimento e a educación cívica e constitucional se traballarán desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de valores presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade de alumnos cos seus estilos de aprendizaxe diferentes levaranos a traballar desde as diferentes potencialidades con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

En cada área incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos utilizar elementos e razoamentos matemáticos para resolver problemas provenientes de situacións cotiás partindo do coñecemento dun mesmo, da natureza e da interacción cos outros. Así mesmo, incorpora a aplicación dalgunhas nocións, conceptos científicos e técnicos coa posibilidade real de utilizar a actividade matemática en contextos variados aos que se ten que enfrontar o propio alumno.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente na área de Lingua serán:

Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.

Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno.

Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.

Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.

- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Manexar os coñecementos sobre o funcionamento dos obxectos e aparatos para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente en Ciencias da Natureza serán:

- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto a alimentación e o exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.
- Manexar os coñecementos sobre o funcionamento dos obxectos e aparatos para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente en Ciencias Sociais serán:

- Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no contorno natural e as repercusións para a vida futura.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto a alimentación e o exercicio físico.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social sobre a estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
- Manexar os coñecementos sobre o funcionamento dos obxectos e aparatos para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.

- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.

Comunicación lingüística

A expresión oral e a expresión escrita requiren dun adestramento en cada unha das áreas. De forma sistemática procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Trataremos de que adquiran as destrezas comunicativas no uso da linguaxe. Será unha prioridade dotar o alumnado de estratexias que favoreza unha correcta aprendizaxe e que lle asegure un manexo efectivo nas situacións cotiás e en diferentes contextos nos que se encontre.

Os descritores que utilizaremos na área de Lingua Galega e Literatura serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.
- Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.

Os descritores que utilizaremos na área de Ciencias da Natureza serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.
- Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.

Os descritores que utilizaremos en Ciencias Sociais serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e clara calquera tipo de información.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.
- Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación.
- Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.

Competencia dixital

Ser competente na utilización das tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento de traballo intelectual inclúe utilízalas na súa dobre función de transmisoras e xeradoras de información e coñecemento. Faise necesario o manexo de ferramentas dixitais para a adquisición de información transformándoa en coñecemento.

Na área de Lingua Galega e Literatura adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Na área de Ciencias da Natureza adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Na área de Ciencias Sociais adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A través das diferentes áreas podemos coñecer o mundo no que vivimos, o contorno que nos rodea e os seus cambios, polo que esta competencia nos pode dar unha visión diferente desde a perspectiva das diferentes manifestacións culturais e a forma de expresión artística.

Os descritores que adestraremos nesta competencia na área de Lingua Galega e Literatura son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Os descritores que adestraremos nesta competencia en Ciencias da Natureza son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Os descritores que adestraremos nesta competencia en Ciencias Sociais son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

As competencias sociais e cívicas encerran a comprensión e a aplicación de dereitos e deberes dos cidadáns nun Estado democrático. Traballar cos compañeiros, convivir, compartir coñecemento, participar na xestión do grupo, propoñer, colaborar... son aspectos desta competencia que podemos adestrar.

Os descritores que adestraremos na área de Lingua Galega e Literatura son:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e na resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en contornos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto polos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Na área de Ciencias da Natureza adestraremos estes descritores:

- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en contornos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.

Na área de Ciencias Sociais adestraremos estes descritores:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun estado social e democrático de Dereito referendado por unha norma suprema chamada Constitución Española.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en contornos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.

- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Desenvolver a autonomía persoal, o liderado na xestión de grupos de traballo e estimular a creatividade son aspectos doadamente abordables desde calquera área no traballo diario e mediante a proposta de traballo en grupos colaboradores. Ademais podemos promover o adestramento de habilidades propiamente emprendedoras no deseño de tarefas que permitan a xestión de recursos materiais e persoais.

Neste caso, os descritores a adestrar na área de Lingua Galega e Literatura son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo, superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Priorizar a consecución de obxectivos de grupo a intereses persoais.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades cos coñecementos previos da unidade.
- Encontrar posibilidades no contorno que outros non ven.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Neste caso, os descritores a adestrar en Ciencias da Natureza serían:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

Neste caso, os descritores a adestrar na área de Ciencias Sociais serían:

- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Dirimir a necesidade de axuda en función das dificultades da tarefa.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.
- Encontrar posibilidades no contorno que outros non ven.
- Optimizar o uso recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.

- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender supón dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de xeito cada vez máis eficaz e autónoma de acordo con aquilo que consideramos. Dende todas as áreas se ve a necesidade de traballar de forma explícita a confianza nun mesmo para poder traballar cos outros e o gusto por aprender.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia na área de Lingua Galega e Literatura son:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia en Ciencias da Natureza serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia en Ciencias Sociais serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.

- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

7.- PROGRAMACIÓN PARA CADA UNHA DAS ÁREAS:

- *OBXECTIVOS XERAIS DE CADA UNHA DAS ÁREAS*
- *CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS BÁSICAS*
- *INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN*
- *CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN*
- *TEMPORALIZACIÓN*
- *UNIDADES DIDÁCTICAS*
 - *OBXECTIVOS*
 - *CONTIDOS*
 - *CRITERIOS DE AVALIACIÓN*
 - *ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE*
 - *METODOLOXÍA*
 - *MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS*
- *Lingua e literatura galega e lingua e literatura castelá*
- *Matemáticas*
- *Ciencias Sociais*
- *Ciencias da Natureza*
- *Educación artística: plástica*
- *Valores Sociais e Cívicos*

LINGUA ELITERATURA GALEGA

ELINGUA ELITERATURA CASTEL

Á.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE LINGUA GALEGA E LINGUA CASTELÁ:

1. escoitar mensaxes orais con atención e con actitude respectuosa.
2. Comprender as ideas esenciais das mensaxes.
3. Expresar oralmente os seus desexos, experiencias, sentimentos e opinións de forma clara e ordenada, comezando a utilizar un vocabulario axeitado.
4. Participar en situacións de comunicación oral respectando as normas básicas que regulan a interacción (quendas de palabra, fórmulas de tratamento sinxelas e adecuadas, respecto polas opinións alleas...).
5. Articular correctamente os sons do galego segundo as normas básicas desta lingua.
6. Desenvolver a habilidade lectora: descodificación correcta, lectura mental, entoación e ritmos axeitados...
7. Recoñecer a información relevante de textos informativos sinxelos.
7. Recoñecer os elementos estruturais básicos de textos narrativos escritos (personaxes, accións, lugar, secuencia...).
8. Interpretar a linguaxe non verbal.
9. Redactar textos de estrutura e intención diversa (narracións, descrições, anuncios, diarios persoais...) seguindo estratexias ou pautas dadas que lles permitan identificar o tipo de texto.
10. Interesarse pola escritura como instrumento de expresión persoal, comunicación, aprendizaxe e planificación da propia actividade.
11. Escribir textos sinxelos e breves empregando oracións curtas e utilizando palabras do vocabulario propio da idade.
12. Empregar a lingua galega para comunicarse cos demais.
13. Utilizar a terminoloxía lingüística e gramatical de forma básica para a produción de textos e coñecer as normas ortográficas máis sinxelas.
14. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece, especialmente galego e castelán para mellorar na aprendizaxe e evitar as interferencias que se poden dar entre as dúas linguas.
15. Beneficiarse da lectura para a aprendizaxe no resto das áreas.

16. Utilizar os medios de comunicación impresa e audiovisual para escoitar, ler e obter informacións de interese.
17. Facer uso das tecnoloxías da información e a comunicación para obter, recoller e elaborar informacións sinxelas referidas a temas interesantes da vida cotiá.
18. Mostrar interese e curiosidade por textos literarios, tanto nos seus aspectos comprensivos como expresivos, e valorar a utilidade para outras aprendizaxes e o enriquecemento persoal.
19. Ler textos literarios sinxelos comprendendo o contido e significado.
20. Respeitar os diversos usos, orais e escritos, da lingua galega.
21. Rexeitir os usos discriminatorios no emprego da lingua oral e escrita.
22. Utilizar a lingua para destacar os valores da cultura galega e doutras culturas.
23. Manifestar actitudes de aprecio e respecto cara ás diferentes linguas valorando a lingua galega como lingua propia de Galicia e as posibilidades de comunicación que ela nos proporciona.
24. Iniciar o hábito e o gusto pola lectura e amosar autonomía lectora e certa capacidade para seleccionar textos do seu interese.
25. Utilizar a biblioteca de aula, de centro e municipal e interesarse por iniciar unha biblioteca persoal.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

(Indicación dos mínimos para avaliación positiva e % na cualificación)

(Competencia en comunicación lingüística)

- Adquire vocabulario referente ao colexio, á familia, á casa, á rúa, ao Nadal, aos alimentos, ao coidado e ás partes do corpo humano, aos mamíferos, ás aves, ás plantas, aos peixes, á auga, ao sol e ao aire, fenómenos atmosféricos, aos medios de comunicación, aos medios de transporte e ás vacacións.
- Utiliza a linguaxe como medio de comunicación oral e escrito.
- Expresa adecuadamente pensamentos, ideas e emocións.
- Desenvolve o interese pola claridade, pola orde e pola limpeza nas súas producións escritas.
- Dialoga en grupo para fomentar a expresión oral e a escoita.
- Ten interese pola práctica de xogos lingüísticos como elemento de diversión.
- Comprende e expresa de forma oral e escrita o sentido global dun texto.
- Valora o texto escrito como fonte de información, enriquecemento e diversión.
- Usa as regras ortográficas aprendidas.
- Amosa gusto pola lectura e pola escritura de contos e poemas.

(Competencia social e cívica)

- Percibe o colexio como o espazo físico no que se desenvolve parte da súa vida cotiá.
- Realiza observacións para desenvolver a curiosidade.
- Utiliza a lingua para obter e comprender información.
- Contribúe, a través da lingua, a conservar un contorno físico agradable e saudable e a coidar o ambiente.
- Obtén e interpreta información acerca do medio físico que o rodea.
- Emprega a linguaxe para mostrar actitudes de respecto aos demais e cara a un mesmo.

- Coñece sentimentos e emocións en relación cos demais.
- Aprende a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.
- Utiliza a lingua como destreza para a convivencia, o respecto e o entendemento e para desenvolver uns hábitos de comportamento responsables.
- Practica o diálogo e a negociación como forma de resolver conflitos.

(Conciencia e expresión cultural)

- Le, comprende e valora narracións orais sinxelas.
- Mantén atención durante a escoita de contos e outras narracións orais.

(Competencia matemática)

- Utiliza a linguaxe para poñeren práctica procesos de razoamento.
- Utiliza táboas para facer clasificacións

(Tratamento da información e competencia dixital)

- Iníciase no uso do ordenador.
- Nomea as partes do ordenador.

(Competencia para aprender a aprender)

- Comprende, analiza e resolve un problema.
- Utiliza a lingua para analizar problemas da vida cotiá, elaborar plans e tomar decisións.
- Verbaliza o proceso seguido na aprendizaxe: reflexiona sobre que e como se aprendeu.

(Iniciativa e espírito emprendedor)

- Utiliza a lingua para fomentar a adquisición e a interiorización de bos hábitos e habilidades sociais.
- Emprega a linguaxe para comunicar afectos e emocións.
- Utiliza a linguaxe para expresar gustos e preferencias.
- Favorece a creatividade a través da linguaxe.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Probas de avaliación orais e/ou escritas(en caso de realizalas).
- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos cadernos, fichas, traballos...
- Rúbricas e dianas de avaliación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

- Velocidade e comprensión lectora (10%)
- Expresión oral e escrita (20%)
- Caligrafía e ortografía (10%)
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
- Traballo de aula (30%)
- Probas de avaliación (20%)

No caso de non realizarse as probas de avaliación, o 20% engadirase ao 30% do traballo de aula, pasando este a ser un 50%.

TEMPORALIZACIÓN

1: do 9 de setembro ao 8 de outubro.

2: do 11 de outubro ao 29 de outubro.

3: do 1 de novembro ao 19 de novembro.

4: do 22 de novembro ao 21 de decembro.

5: do 10 ao 28 de xaneiro.

6: do 31 de xaneiro ao 11 de febreiro.

7: do 14 de febreiro ao 4 de marzo.

8: do 7 de marzo ao 25 de marzo.

9: do 28 de marzo ao 8 de abril.

10: do 18 de abril ao 29 de abril.

11: do 2 de maio ao 13 de maio.

12: do 16 de maio ao 21 de xuño.

UNIDADE 1

1.-OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Emitir e entender indicacións simples.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras formadas coas vogais.
- Escribir con corrección as vogais e grupos de vogais.
- Escribir con corrección as consoantes p,m,l,s,t,d,n que se estudan nesta unidade.
- Completar palabras coas vogais estudadas.
- Coñecer os artigos determinados.

2.-CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE AVALIABLES

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás. Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<ul style="list-style-type: none"> Intercambio de experiencias personales sobre bibliotecas y libros. Conversación sobre las bibliotecas y los cuentos. Interés por participar en las conversaciones del aula. Ampliación del vocabulario sobre bibliotecas y cuentos. Los personajes de los cuentos. Descripción de personajes de cuento a partir de un modelo. Manifestación de gustos personales sobre los personajes de los cuentos. Escucha atenta de textos orales sobre personajes de cuentos. Reconocimiento de datos de comprensión de un texto oral. Respeto y valoración de los otros, de sus opiniones y sus gustos. Comprensión de los comportamientos adecuados en diversas situaciones (guardar silencio en la biblioteca). 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL AA CSC IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Emplea la lengua oral para describir personajes de cuentos y una biblioteca. Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. Narra experiencias personales sobre las bibliotecas, expresa opiniones sobre el respeto a los demás y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias personales en una biblioteca y sobre sus aprendizajes. Expresa sus opiniones y sus gustos sobre los personajes de los cuentos, ajustando sus intervenciones al tema que se trate y empleando el vocabulario adecuado. Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. Reconoce datos no explícitos de un cuento y

					<p>relaciona el argumento con su experiencia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de diferentes tipos de textos. • Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. • Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva del cuento <i>Alí Babá y los cuarenta ladrones</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Audición del cuento <i>Alí Babá y los cuarenta ladrones</i>. • Lectura en silencio y en voz alta de palabras del cuento formadas por las letras conocidas. • Comprensión de las ilustraciones del cuento. • Explicación de las situaciones que se narran en el cuento. • Identificación de los personajes y reconocimiento de la secuencia temporal del cuento. • Valoración del título del cuento y del significado de las ilustraciones que lo acompañan. • Ampliación de vocabulario recurriendo 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del cuento <i>Alí Babá y los cuarenta ladrones</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. • Lee en silencio con la velocidad adecuada. • Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. • Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.

	<p>al contexto del cuento.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva del texto rimado <i>Minuto, el diminuto</i>. • Lectura expresiva de textos rimados prestando atención al ritmo y a la entonación. 				
--	---	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Las letras <i>s, t, d, n</i>. • Ejercicio de la caligrafía: letras <i>s, t, d, n</i>. • Copia y escritura de sílabas directas y palabras con las letras <i>s, t, d, n</i>, y de sílabas inversas con las letras <i>s</i> y <i>n</i>. • Realización de ejercicios de caligrafía y dictados con palabras que contienen las letras <i>s, t, d, n</i>, respetando la separación entre palabras y realizando correctamente los enlaces entre las letras. • Previsión de la extensión de las palabras. • Elaboración de un menú. • El carné de biblioteca. • Escritura de los datos necesarios para rellenar un carné de biblioteca adaptándose a una estructura dada. • Presentación de 	B3-7.	B3-7.1.	CL AA IE	<ul style="list-style-type: none"> • Escribe textos con intención comunicativa: un menú y los datos personales de un carné. • Enlaza correctamente las letras. • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.

	trabajos con limpieza, claridad y orden.				
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. 	<ul style="list-style-type: none"> Los artículos y los sustantivos. Reconocimiento y uso de artículos y sustantivos. Concordancia entre artículos y sustantivos. 	B4-1.	B4-1.1.	CL	<ul style="list-style-type: none"> Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos: determinantes y sustantivos. Clasifica palabras con criterios semánticos y gramaticales.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, entonación y dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación de un cuento clásico. Reconocimiento de las características de los cuentos. Lectura expresiva de textos rimados prestando atención al ritmo y a la entonación. Reconocimiento de palabras que riman. 	B5-1.	B5-1.1.	CL IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos, poéticos y dramáticos, y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos.

3.-COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o poema da lecturainicial.	Comprende o texto e realiza as actividades de comprensión asociadas.
	Utilizar o vocabulario sobre as partes do corpo que se aprenden no poema inicial.	Aprende e emprega o vocabulario do corpo.
	Seguir as indicacións e describir con bo caligrafía as vogais estudadas.	É coidado na realización das actividades de copia e caligrafía.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados á unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Utilizar a observación, a manipulación e a exploración para acadar aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Observa as viñetas do conto e relaciona asimaxe as partes do corpo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Adquirir hábitos de traballo.	Realiza as actividades do libro e as que lle indica o profesor de forma habitual.
	Participar nas dinámicas do grupo.	Aprende a cantar o xogo de roda e canta coos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aceptar e practicar normas básicas de conduta.	Aprende as normas básicas de conduta na clase.
	Respectar as opinións alieas.	Escoita as opinións dos demais.
	Respectar as quen das de palabra.	Respecta a quen da de palabra, nunha fila, etc.
	<i>Educación en valores:</i> Responsabilidade, respecto e paciencia.	Coida a presentación das tarefas e do material propio, o dos demais e o da clase. Escoita con atención cando lle falan e esforzase por aprender.

<p>Conciencia e expresión cultural.</p>	<p>Aprender e recoñecer antigas xogas do patrimonio popular galego.</p>	<p>Descubre e xoga cancións populares da zona.</p> <p>Aprende algún retro ou enleada que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.</p>
---	---	---

4.-ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Traballo en grupo, con actividades, diálogos, xogos que potencien o intercambio de opinións e a aprendizaxe entre iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...
- Emprego de fomentos de todo o tipo de actividades creativas de linguaxe.
- Interiorización da utilidade da linguaxe escrita na vida diaria a través de textos sinxelos.

5.-RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 2

1.-OBXECTIVOSDIDÁCTICOS.

- Identificar personaxes nun conto.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes f, r, hnh (linguaxe galega)
- Completar frases, oracións e palabras coas letras estudadas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Utilizar a expresión oral de forma correcta para falar dun familiar.
- Coñecer os artigos indeterminados.

2.-CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre juegos y juguetes. • Conversación sobre juegos y juguetes. • Participación activa en las conversaciones del aula. • Interés por participar en conversaciones sobre sus experiencias personales con juegos y juguetes. • Ampliación del vocabulario sobre juegos y juguetes. • Descripción de objetos a partir de un modelo. • Escucha atenta de textos orales sobre 	B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.	B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.	CL AA CSC IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para describir lugares y objetos. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales sobre juegos y juguetes, expresa opiniones sobre el orden y cuidado de las cosas, y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias con

<ul style="list-style-type: none"> • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. • Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<p>juegos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de datos de comprensión literal de un texto oral. • El cuidado y el orden de las cosas. • Valoración de la importancia del cuidado y orden de los objetos y espacios personales. 			<p>juegos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresa sus opiniones y sus gustos, ajustando sus intervenciones al tema que se trate y empleando el vocabulario adecuado. • Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. • Reconoce datos no explícitos de un cuento y relaciona el argumento con su experiencia. • Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
---	--	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de diferentes tipos de textos. • Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva del cuento <i>El soldadito de plomo</i>, apoyada en las imágenes y la audición del texto. • Audición del cuento <i>El soldadito de plomo</i>. • Lectura en silencio y en voz alta de palabras del cuento formadas por las letras conocidas. • Comprensión de las ilustraciones del cuento. 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del cuento <i>El soldadito de plomo</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. • Lee en silencio con la velocidad adecuada.

<ul style="list-style-type: none"> Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<ul style="list-style-type: none"> Explicación de las situaciones que se narran en el cuento. Identificación de las características del personaje protagonista del cuento, de las situaciones y de las causas de los acontecimientos de la historia. Reconocimiento de la secuencia temporal de la historia narrada en el cuento. Ampliación de vocabulario recurriendo al contexto del cuento. Lectura comprensiva y expresiva del texto dialogado <i>Una película de miedo</i>. 			<ul style="list-style-type: none"> Comprende el contenido de diferentes tipos de texto. Comprende el valor y el significado de las ilustraciones que acompañan a un cuento.
--	---	--	--	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Caligrafía. Orden y presentación. Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> Las letras <i>f, r</i> (sonido fuerte), <i>h, c/qu</i>. Ejercicio de la caligrafía: letras <i>f, r</i> (sonido fuerte), <i>h, c/qu</i>. Copia y escritura de sílabas y palabras con las letras <i>f, r</i> (sonido fuerte), <i>h, c/qu</i>. Ortografía natural de palabras con <i>r</i> y <i>rr</i>; y de palabras con <i>c</i> y <i>qu</i>. Realización de ejercicios de caligrafía y dictados con palabras que contienen las letras <i>f,</i> 	<p>B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas (<i>c/qu</i>). Enlaza correctamente las letras. Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. Presenta sus trabajos con

	<p><i>r</i> (sonido fuerte), <i>h</i>, <i>c/qu</i>, respetando la separación entre palabras y realizando correctamente los enlaces entre las letras.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Previsión de la extensión de palabras y oraciones. • Escritura de palabras ordenando sílabas. • Construcción de oraciones asociadas a imágenes uniendo sujeto y predicado. • Resolución de pasatiempos. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 				limpieza, claridad y orden.
--	---	--	--	--	-----------------------------

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Los determinantes y los sustantivos. • Reconocimiento y uso de determinantes y sustantivos. • Concordancia entre determinantes y sustantivos. 	B4-1.	B4-1.1.	CL	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos: determinantes y sustantivos. • Clasifica palabras con criterios semánticos y gramaticales.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación de un cuento clásico. Reconocimiento de las características de los cuentos. Lectura expresiva de textos narrativos y diálogos. 	B5-1.	B5-1.1.	CL IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos, poéticos y dramáticos, y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos.

3.-COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido de expresiones orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...	Entende as ordes, explicacións, indicacións, relatos, adiviñas, cantigas, poemas...
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lecturada unidade: anainas, cantos de vendima, textos, poemas, adiviñas, refráns...
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados á unidade.
	Comprender mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos que debe realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos para resolver as actividades.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visuales significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo e superar dificultades.	Identifica os erros nas súas tarefas.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende <i>Canto de vendima</i> , e outros xogos tradicionais e practícalos cos compañeiros.

<i>Competencias socias e cidadanas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Goza coa realización de actividades en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> A gratitude.	Aprecia a axuda dos compañeiros e profesores, e a da súa familia. Exprésao con palabras, xestos e accións.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer cantigas exóxicas propias do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións populares, especialmente co canto de labor desta unidade. Aprende algún retouso ou enleado que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Traballo en gran grupo, con actividades, diálogos, xogos que potencien o intercambio de opinións e a aprendizaxe entre iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Interiorización da utilidade da linguaxe escrita na vida diaria a través de textos sinxelos.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiados da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.

- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>
- http://www.xunta.es/linguagalega/cancions_dos_axoueres#berce O programa **Encontros dos Axóuxeres**, é unha iniciativa da Secretaría Xeral de Política Lingüística para favorecer o uso do galego como lingua habitual de comunicación na familia e para fomentar a transmisión xeracional.

UNIDADE 3

1.-OBXECTIVOSDIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un sinxelo conto oral.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes *c, qu, r(suave) g/gu, j* se estudan nesta unidade.
- Escribir oracións sinxelas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Ler e dialogar sobre o Samaín e aprender unha canción relacionada.
- Utilizar a expresión oral de forma correcta e coherente nas actividades, exposicións e debates da aula.
- Coñecer o substantivo.

2.-CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre las tiendas. • Conversación sobre los elementos que se encuentran en las tiendas y las actividades que se realizan en ellas. • Participación activa en las conversaciones del aula. • Interés por participar en conversaciones sobre sus experiencias en las tiendas. • Ampliación del vocabulario sobre elementos y señales 	B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.	B1-1.1. B1-3.2. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.	CL AA CSC IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para describir las tiendas y sus elementos y para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en dramatizaciones. • Narra experiencias personales sobre las tiendas, expresa opiniones sobre el consumo responsable y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. • Explica sus propias

<p>por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. • Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<p>que se encuentran en las tiendas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dramatización de un diálogo. • Escucha atenta de textos orales sobre las señales y las tiendas. • Reconocimiento de datos de comprensión literal de un texto oral. • El consumo responsable. • Valoración de la importancia del consumo responsable. 			<p>ideas sobre el consumo responsable y aplica modelos para llevar a cabo dichas explicaciones.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en las tiendas y expresa sus opiniones sobre el consumo, ajustando sus intervenciones al tema que se trata y empleando el vocabulario adecuado. • Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral, reconoce datos no explícitos de un texto y relaciona el argumento con su experiencia. • Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
---	---	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Audición de diferentes tipos de 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva del cuento <i>El zapatero y</i> 	<p>B2-2. B2-3.</p>	<p>B2-2.1. B2-2.2.</p>	<p>CL AA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del

<p>textos.</p> <ul style="list-style-type: none"> Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<p><i>los duendes</i>, apoyada en las imágenes y la audición del texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> Audición del cuento <i>El zapatero y los duendes</i>. Lectura en silencio y en voz alta de palabras y expresiones del cuento formadas por las letras conocidas. Comprensión de las ilustraciones del cuento. Identificación de personajes y sus acciones. Reconocimiento de detalles relevantes del argumento del cuento y de la secuencia temporal. Valoración del título del cuento y del significado de las ilustraciones. Ampliación de vocabulario recurriendo al contexto del cuento. Lectura comprensiva y expresiva del texto poético <i>Un lobo muy bueno</i>, prestando atención al ritmo y la entonación. Interés por la lectura de cuentos y poemas. 	<p>B2-5.</p>	<p>B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>IE</p>	<p>cuento <i>El zapatero y los duendes</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. Recuerda y explica detalles del cuento en general, de los personajes y de la secuencia narrativa. Lee en silencio con la velocidad adecuada. Comprende el contenido de diferentes tipos de texto. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.
--	---	---------------------	--	------------------	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Revisión y mejora del texto. Caligrafía. Orden y presentación. Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> Las letras <i>g/gu, r</i>(sonido suave), <i>b, v, c/c y j/g</i>. Ejercicio de la caligrafía: letras <i>g/gu, r</i>(sonido suave), <i>b, v, c/c y j/g</i>. Copia y escritura de sílabas, palabras y oraciones con las letras <i>g/gu, r</i>(sonido suave), 	<p>B3-7.</p>	<p>B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. Enlaza

	<p><i>b, v, c/c y j/g.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ortografía natural de palabras con las letras trabajadas. • Realización de ejercicios de caligrafía y dictados con palabras que contienen las letras <i>g/gu, r</i> (sonido suave), <i>b, v, c/c y j/g.</i> • Previsión de la extensión de palabras y oraciones. • Escritura de palabras ordenando sílabas. • Construcción de oraciones completándolas con palabras para describir imágenes. • Elaboración de la lista de la compra. • Interés por presentar los trabajos con limpieza, claridad y orden. 				<p>correctamente las letras.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. • Vocabulario: sinónimos y 	<ul style="list-style-type: none"> • Las palabras polisémicas. • Los campos semánticos. • Identificación de palabras polisémicas. • Reconocimiento de la relación que existe entre palabras de un mismo campo semántico. 	B4-1.	B4-1.1.	CL	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos: palabras polisémicas. • Clasifica palabras con criterios semánticos y gramaticales: el campo semántico.

<p>antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas.</p>					
---	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación de un cuento clásico. Lectura expresiva de un texto rimado prestando atención al ritmo y la entonación. Diferenciación de las características de textos narrativos y poéticos. Lectura expresiva de textos narrativos y diálogos. 	B5-1.	B5-1.1.	CL IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos, poéticos y dramáticos, y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESESESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprenderosentidodostextose escritos.	Lecomprendisiventepalabras,or aciónse textos sinxelos coasletraspresentadas.

	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: cantos de berce, cantos de vendima, textos...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Xoga coa numeración da canción do Samaínda "Tarefa".
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para buscar información.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Emprega a observación e exploración para acadar as aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visuais significativos.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover novas accións.	Planifica tarefas de forma autónoma.
	Participar nas dinámicas de xogos de grupo.	Aprende a canción do Samaín, Os esqueletos, e outros xogos tradicionais e prácticos.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo.	Desenvolve habilidades sociais como o diálogo, a tolerancia, o respecto cara ás opinións dos demais.
	<i>Educación en valores:</i> A empatía.	Sabe poñerse no lugar doutros compañeiros e reconece os sentimentos dos demais.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e reconecer cancións para celebracións e xogos propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións de celebracións como a canción do Samaín. Aprende algún retroso ou enleado que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e reconecer o patrimonio oral da linguaxe galega.

4.-ESTRATEGIASMETODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Traballo en gran grupo, con actividades, diálogos, xogos que potencien o intercambio de opinións e a aprendizaxe entre iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...
- Dramatización de situacións cotiás.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.

- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Interiorización da utilidade da linguaxe escrita na vida diaria a través de textos sinxelos.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiabes da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>
- <http://xotramu.blogspot.com.es> Web con información sobre xogos tradicionais galegos.
- <http://www.ogalego.eu> Nesta web podemos atopar, entre outros recursos, as letras de moitos cantares tradicionais

UNIDADE 4

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e ler un conto.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes *b v, z/c, x*, que se estudan nesta unidade.
- Completar frases e palabras coas letras estudadas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.

- Utilizar a expresión oral de forma correcta e coherente nas actividades, exposicións e debates da aula.
- Coñecer o adxectivo.
- Coñecer e empregar a comunicación visual.

2.-CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás. • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. • Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre la Navidad y el día de Reyes. • Conversación sobre la cabalgata de Reyes. • Participación activa en las conversaciones de aula. • Interés por participar en las conversaciones sobre sus experiencias en una cabalgata de Reyes y otras fiestas navideñas. • Descripción de una cabalgata de Reyes. • Ampliación del vocabulario sobre la Navidad. • Escucha activa de textos orales sobre las fiestas navideñas. • Recogida de datos relevantes de textos orales para responder a preguntas sobre su contenido. • Expresión oral de ideas y sentimientos sobre las 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL AA CSC IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para describir una cabalgata de Reyes y elementos navideños. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales sobre las fiestas navideñas, expresa preferencias y reflexiona oralmente sobre su aprendizaje. • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en las fiestas navideñas y sus aprendizajes. • Expresa opiniones y gustos, ajustando sus intervenciones al tema que se trata

recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal.	celebraciones de Navidad.				<p>y empleando el vocabulario adecuado.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. Reconoce datos no explícitos de un cuento y relaciona el argumento con su experiencia. • Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	---------------------------	--	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Recursos gráficos en la comunicación escrita. Consolidación del sistema de lectoescritura. • Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. • Audición de diferentes tipos de textos. • Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. • Estrategias para la 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva del cuento <i>Artabán, el cuarto Rey Mago</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Comprensión de distintos tipos de textos. • Audición del cuento <i>Artabán, el cuarto Rey Mago</i>. • Lectura en silencio y en voz alta del cuento y de un villancico. • Utilización de los conocimientos previos 	<p>B2-1. B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee en voz alta cuentos y villancicos, con la velocidad y la entonación adecuadas. • Lee y comprende el contenido del cuento <i>Artabán, el cuarto Rey Mago</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto, y el villancico <i>Ande, ande, ande</i>. • Entiende el contenido de un texto que ha

<p>comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen.</p>	<p>para comprender globalmente un texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificación de personajes de un cuento y de sus acciones. Reconocimiento de la secuencia temporal de los hechos. • Interpretación del título y las imágenes que ilustran el cuento. • Lectura comprensiva y expresiva del villancico <i>Ande, ande, ande</i>, prestando atención al ritmo y la entonación. • Lectura compartida del poema <i>La bufanda amarilla</i>. 			<p>leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recuerda y explica la secuencia narrativa e identifica a los personajes y sus acciones. • Reconoce las características básicas de los textos narrativos. • Lee en silencio con la velocidad adecuada. • Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. • Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan. • Se apoya en sus conocimientos previos para comprender globalmente un texto que ha leído y evocar algunos detalles. • Realiza una lectura compartida del poema <i>La bufanda amarilla</i>.
--	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Producción de textos para comunicar 	<ul style="list-style-type: none"> • Las letras <i>ll, ñ, y, ch, x,</i> 	B3-1.	B3-1.1.	CL	<ul style="list-style-type: none"> • Redacta una carta a los Reyes

<p>conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. • Plan de escritura. 	<p><i>ky w.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ejercicio de la caligrafía teniendo en cuenta la presentación. • Escritura de sílabas y palabras con las letras <i>ll, ñ, y, ch, x, ky w.</i> • Realización de ejercicios de caligrafía y dictados con palabras que contienen las letras trabajadas, respetando la separación entre palabras y los enlaces entre letras. • Construcción de oraciones. • La carta a los Reyes Magos. • Redacción de una carta siguiendo un modelo. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 	<p>B3-7.</p>	<p>B3-7.1.</p>	<p>AA IE</p>	<p>apoyándose en modelos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escribe textos con intención comunicativa: una carta. • Enlaza correctamente las letras. • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
---	--	---------------------	-----------------------	-------------------------	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Los adjetivos. • Funciones de los adjetivos en la oración. • La concordancia entre sujeto, verbo y predicado. • Reconocimiento y uso de antónimos. 	<p>B4-1. B4-2.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.1. B4-2.5.</p>	<p>CL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, sustantivos, verbos y adjetivos. • Deduce por el contexto el significado de algunas frases hechas. • Reconoce y usa antónimos. • Construye de forma

<ul style="list-style-type: none"> Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas. Las relaciones gramaticales. 					<p>intuitiva distintos tipos de oraciones siguiendo modelos.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aplica la concordancia entre el sujeto, el verbo y el predicado de una oración.
---	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, entonación y dicción adecuados. Creación de textos literarios en prosa o en verso, valorando el sentido estético y la creatividad: cuentos, poemas, adivinanzas, canciones, y teatro. Valoración de los textos literarios como vehículo de comunicación y como fuente de 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de un cuento popular. Lectura expresiva de textos rimados: villancicos y refranes, prestando atención al ritmo y a la entonación. Reconocimiento de las características fundamentales de los textos narrativos y de los villancicos. Creación de rimas siguiendo un modelo. Valoración de los villancicos como fuente de conocimiento de las tradiciones populares. Lectura compartida de un poema. 	<p>B5-1. B5-3. B5-4.</p>	<p>B5-1.1. B5-3.1. B5-4.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos, poéticos y dramáticos y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. Lee de forma expresiva textos rimados, prestando especial atención al ritmo y a la entonación y reconociendo las palabras que riman. Crea textos o fragmentos de texto con intención expresiva y estética, siguiendo modelos. Realiza una lectura compartida de un poema.

conocimiento de otros mundos, tiempos y culturas y como disfrute personal.					
--	--	--	--	--	--

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESEDESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender osentidodostextosescritos.	Entendefrasesetextosbrevescoasletras traballadas sennecesidadedeaxuda.
	<i>Planlector:</i> Gozarcolectura.	Comprendeostextosdelecturada unidade: conto, poemas,cantigas...
<i>Competencia matemáticae competencias básicasenciencia etecnoloxía</i>	Manexar a linguaxematématicaconprecisión.	Empregaanumeraciónnassúasnecesidadesbásicas.
<i>Competenciadixital.</i>	Manexar ferramentasdixitaisparaaconstruciónóndocoñecemento.	Emprega os mediotecnolóxicosparabuscarinformación.

<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Formula interrogantes para mellorar a aprendizaxe dos contidos da unidade.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia interpersoal.	Analiza e comenta as actitudes do personaxe.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostrar perseverancia na tarefa e reforzo.
	Participar nas dinámicas xogadas en grupo.	Aprende a canción <i>Arao, arao</i> e outros xogos tradicionais e practícaa cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Coñece o valor de respectar os bens comúns, como o mobiliario urbano, e aplícao tamén ao contexto escolar.
	<i>Educación en valores:</i> Agradecemento.	Aprecia a axuda dos demais en todos os ámbitos (familia, colexio, amigos...), e agradece co conxunto de palabras.
<i>Conciencia e expresión cultural.</i>	Aprender e recoñecer cancións e xogos propios do patrimonio popular galego.	Descobre e xoga coas cancións de celebracións como a canción <i>Arao, arao</i> . Aprende algún retrouso, adiviña, xogo ou encadeado que lle permita aumentar o seu bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da linguaxe galega.

4.-ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Seguemento individualizado da lectura de varios nenos.
- Traballo en gran grupo, con actividades, diálogos, xogos que potencien o intercambio de opinións e a aprendizaxe entre iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

- Interiorización da utilidade da linguaxe escrita na vida diaria a través de textos sinxelos.
- Dramatización de situacións cotiás relacionadas coa familia (arrolar un bebé) ou co reparto das tarefas na casa.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 5

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e ler os bocadillos dun conto.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes, *ñ*, *ll*, *ch* que se estudan nesta unidade.
- Relacionar palabras e imaxes ampliando a lectura e escritura de palabras coas letras estudadas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Coñecer e aplicar a concordancia do adxectivo e o substantivo.

- Utilizar a expresión oral de forma correcta e coherente nas actividades, exposicións e debates da aula.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás. • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. • Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre las fiestas de cumpleaños y de disfraces. • Participación en las conversaciones de aula. • Interés por participar en las conversaciones sobre sus experiencias personales en las fiestas. • Descripción de los disfraces para una fiesta. • Ampliación del vocabulario sobre los disfraces y elementos de adorno de una fiesta. • Escucha activa de un texto oral sobre una fiesta. • Recogida de datos relevantes de textos orales para responder a preguntas sobre su contenido. • Reconocimiento de la secuencia temporal de los datos de un texto oral. 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL AA CSC IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir disfraces y los elementos de decoración de una fiesta. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales sobre las fiestas de disfraces, expresa opiniones sobre el trabajo en equipo y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en las fiestas y sus aprendizajes. • Expresa opiniones y gustos, ajustando sus intervenciones al tema que se trata y empleando el vocabulario adecuado. • Responde

<p>preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Expresión oral de sus gustos sobre disfraces. 			<p>correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. Reconoce la secuencia de lo escuchado.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	---	--	--	--

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. • Audición de diferentes tipos de textos. • Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. • Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva y audición del cuento <i>La calabaza gigante</i>, leído en silencio y en voz alta con la velocidad y la entonación adecuadas. • Lectura expresiva de un diálogo relacionado con el cuento. • Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. • Identificación de los personajes del cuento. Reconocimiento de la secuencia temporal y de la relación que existe entre acontecimientos. • Realización de inferencias a partir de 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1. B2-5.4.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del cuento <i>La calabaza gigante</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. • Lee en silencio con la velocidad adecuada. • Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. • Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo

<p>Ideas principales y secundarias. Resumen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<p>datos literales del cuento.</p> <ul style="list-style-type: none"> Interpretación del significado del título y las ilustraciones del cuento. Invención de un título. Lectura comprensiva del texto informativo <i>¡Qué rico!</i> Interés por la lectura de cuentos y de textos que son fuente de información. 				<p>acompañan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Realiza inferencias y formula hipótesis sobre el argumento del cuento. Establece relaciones de temporalidad, causalidad, etc., entre acontecimientos. Construye argumentos.
---	---	--	--	--	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas. Revisión y mejora del texto. Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. Caligrafía. Orden y presentación. Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> Los grupos consonánticos <i>pr, pl, br, bl</i>. Escritura de palabras con los grupos consonánticos <i>pr, pl, br, bl</i>. Ortografía de palabras que contienen la letra <i>r</i>. Clasificación de palabras con <i>r</i> suave y <i>r</i> fuerte. Elaboración de una lista de invitados para una fiesta. Uso de la coma en las enumeraciones. Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras. Escritura de una 	<p>B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-2.2. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Distingue el uso de diferentes grafías para representar un mismo sonido y de diferentes sonidos que se representan con una misma grafía, como la letra <i>r</i> (sonidos suave y fuerte) y <i>rr</i>. Aplica reglas básicas de ortografía: uso de la coma para separar los elementos de una enumeración. Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. Escribe textos con intención comunicativa: la invitación para una

	invitación para una fiesta. <ul style="list-style-type: none"> • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 				fiesta. <ul style="list-style-type: none"> • Enlaza correctamente las letras. • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
--	--	--	--	--	---

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabras. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y 	<ul style="list-style-type: none"> • Los adjetivos. • Uso de los adjetivos en la oración. • Reconocimiento y uso de sinónimos. • Uso de la coma en las enumeraciones. • La concordancia entre sujeto, verbo y predicado. 	B4-1. B4-2. B4-4.	B4-1.1. B4-2.1. B4-2.5. B4-4.4.	CL AA IE	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, sustantivos, verbos y adjetivos. • Completa oraciones con adjetivos. • Reconoce y usa sinónimos. • Utiliza signos de puntuación: usa correctamente la coma en las enumeraciones. • Reconoce por el uso el sujeto, el verbo y el predicado de una oración. • Aplica la concordancia entre el sujeto, el verbo y el predicado de una oración.

<p>sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. • Las relaciones gramaticales. 					
---	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva de un cuento popular: <i>La calabaza gigante</i>. • Lectura expresiva de un diálogo de un cuento. • Reconocimiento de las características fundamentales de los textos narrativos. 	<p>B5-1. B5-4.</p>	<p>B5-1.1. B5-4.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee textos narrativos y dramáticos, y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. • Lee comprensivamente textos dialogados, prestando especial atención a la entonación que indican los signos ortográficos. • Dramatiza historias de forma expresiva.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESESESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
-------------	-----------	-----------

<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Respecta as normas básicas de comunicación nas diversas situacións que se crean na aula.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Realiza actividades interactivas vinculadas á unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Esfórzase e persevera na aprendizaxe: atende, participa e realiza actividades de interese.
	<i>Intelixencias múltiples:</i>	Debates sobre a importancia da

	Intelixencia interpersoal.	xenerosidade.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os erros na tarefa e fózase por superar as dificultades.
	Participar nas dinámicas de grupo.	Aprende a canción <i>O cuarto rei</i> e outros xogos tradicionais practícalos cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas.
	<i>Educación en valores:</i> A solidariedade.	Expresa con palabras e accións, unha actitude firme e comprometida co benestar de todos. Colabora nas actividades que favorecen o ben común ou que axuden a quen precisa.
<i>Conciencia e expresión culturais.</i>	Aprender e recoñecer cancións para celebracións exógenas, propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións de celebracións como a canción <i>O cuarto Rei</i> e <i>Mago</i> . Aprende algún retouso, panxoliña, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e coñecer o patrimonio oral da linguaxe galega.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a detección de ideas previas e presentación de contidos.
- Seguemento da lectura dos bocadillos que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Dramatización de situacións cotiás relacionadas co Nadal.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.coordinadoraendl.org> Nesta web podemos atopar moitos recursos en lingua galega para desenvolver os contidos do curso cos nosos alumnos e alumnas.
- <http://vello.vieiros.com/nadal2001/panxolinhas.html> Na antiga web de Vieiros podemos seleccionar moitas panxoliñas para ensinalles aos nosos alumnos.
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 6

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección grupos consonánticos pr, pl, br, bl.
- Completar frases e pequenos textos coas letras estudadas.
- Comprender a relevancia das sílabas e separar palabras en sílabas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<ul style="list-style-type: none"> Intercambio de experiencias personales sobre la calle y los espacios comunes. Participación en las conversaciones de aula sobre la plaza de una localidad. Interés por participar en las conversaciones sobre sus experiencias personales en la calle. Descripción de una plaza respondiendo a las preguntas que se plantean. Ampliación del vocabulario sobre la calle y sus elementos. Escucha activa de un texto oral sobre una plaza. Reconocimiento de datos relevantes de textos orales para responder a preguntas sobre su contenido. El cuidado de nuestra localidad. Expresión oral de opiniones razonadas sobre la importancia de mantener limpia la localidad. 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL AA CSC IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir la plaza de una localidad y sus elementos. Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. Narra experiencias personales y expresa opiniones sobre el cuidado de los espacios comunes, centrándose en el tema y empleando el vocabulario adecuado, y reflexiona sobre su propio aprendizaje. Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en el entorno y sus aprendizajes. Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un texto oral con sus propias experiencias. Escucha atentamente textos orales.

					<ul style="list-style-type: none"> Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	--	--	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Audición de diferentes tipos de textos. Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva y audición del cuento <i>El Gato con Botas</i>, leído en silencio y en voz alta con la velocidad y la entonación adecuadas. Lectura expresiva de un diálogo relacionado con el cuento. Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. Características y acciones de los personajes del cuento y del lugar donde se desarrolla la acción. Realización de inferencias a partir de datos literales del cuento. Interpretación del significado del título y las ilustraciones que acompañan al cuento. Lectura expresiva del poema <i>Campanas</i>. Las onomatopeyas. Interpretación de señales. Interés por la lectura de cuentos y poemas. 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1. B2-5.4.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee y comprende el contenido del cuento <i>El Gato con Botas</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. Lee en silencio con la velocidad adecuada. Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan. Realiza inferencias y formula hipótesis sobre el argumento del cuento. Establece relaciones de temporalidad, causalidad, etc., entre

diversión.					acontecimientos. <ul style="list-style-type: none"> • Construye argumentos. • Interpreta señales.
------------	--	--	--	--	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Revisión y mejora del texto. • Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Los grupos consonánticos <i>cr, cl, gr, gl</i>. • Escritura de palabras con los grupos consonánticos <i>cr, cl, gr, gl</i>. • Uso de signos de puntuación (coma y punto y coma). • Ortografía natural de palabras con <i>ca, co, cu, que, qui</i>. • Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras. • Escritura de onomatopeyas. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 	<p>B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-2.2. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escribe palabras, frases y oraciones formadas por las letras y los grupos consonánticos trabajados. • Distingue el uso de diferentes grafías para representar un mismo sonido y de diferentes sonidos que se representan con una misma grafía, como las letras <i>c</i> y <i>qu</i>. • Usa la coma y el punto y coma para enumerar acontecimientos. • Aplica reglas básicas de ortografía: uso de <i>c</i> y <i>qu</i>. • Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. • Reconoce y usa

					<p>onomatopeyas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • La palabra. • La sílaba. Diptongos e hiatos. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas. • Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. • Las relaciones gramaticales. 	<ul style="list-style-type: none"> • La sílaba. • Clasificación de palabras según el número de sílabas. • Los antónimos. • Reconocimiento y uso de palabras antónimas. • Ortografía natural de palabras con <i>ca, co, cu, que, qui</i>. • Los signos de puntuación: la coma y el punto y coma. 	<p>B4-1. B4-2. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.1. B4-2.5. B4-4.4.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. • Separa las sílabas de las palabras. • Clasifica palabras por el número de sílabas. • Reconoce y usa antónimos. • Aplica las normas básicas de ortografía en palabras con <i>ca, co, cu, que, qui</i>. • Utiliza signos de puntuación: usa correctamente la coma y el punto y coma en las enumeraciones. • Construye oraciones.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJEE VALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, entonación y dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación del cuento <i>El Gato con Botas</i>. Lectura expresiva del poema <i>Campanas</i>. 	<p>B5-1. B5-4.</p>	<p>B5-1.1. B5-4.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos y dramáticos, y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. Lee comprensivamente textos dialogados, prestando especial atención a la entonación que indican los signos ortográficos. Dramatiza historias de forma expresiva. Crea fragmentos de poemas con intención expresiva y estética, siguiendo modelos.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESEDESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprenderosentidodostextos escritos.	Entendefrasesetextosbreves coas letrastraballadas.
	Producir textos escritos dediversacomplejidadeparaos euusoensituaciónscotiás.	Escribetextossinxelosampliando frases paradistintas situacións comunicativas.

	<i>Planlector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Realiza actividades interactivas vinculadas á unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento crítico, creativo, e emocional.	Participa en actividades de traballo cooperativo: caixa-abecedario, propostas de traballo en grupo, xogo tradicionais, etc.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual.	Localiza conceptos e aprende dinámicas de xogos delingua.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Comunicar o entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de acadar os obxectivos.	Planifica tarefas de forma autónoma e ten iniciativa na toma de decisións.
	Participar nas dinámicas de xogos de grupo.	Aprende xogos tradicionais e practícaa cos compañeiros.
<i>Competencia social e cívica.</i>	Desenvolver a capacidade dialóxico cos demais nas situacións de convivencia e traballo.	Coñece as normas de convivencia para a vida na comunidade.
	<i>Educación en valores:</i> Autoestima.	Recoñece de forma obxectiva as virtudes e os defectos que nos caracterizan. Ten seguridade en si mesmo e mantén as opinións.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer cancións para celebracións de xogos, propios do patrimonio popular galego.	Descubre xogos e cancións tradicionais e aprende algún retroso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Segueamento da lectura dos bocadillos que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Dramatización de situacións cotiás.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.

- <http://www.coordinadoraendl.org> Nesta web podemos atopar moitos recursos en lingua galega para desenvolver os contidos do curso cos nosos alumnos e alumnas.
- <http://galiciaencantada.com> Nesta web podemos atopar abundantes recursos sobre elementos máxicos e seres míticos da cultura tradicional galega.
- <http://diadelapaz.blogia.com> Nesta web podemos atopar, entre outros recursos, información sobre personaxes relevantes para a celebración do Día da Paz.
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 7

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas consoantes e dígrafos estudados nesta unidade.
- Escribir con corrección os grupos consonánticos cr, cl, gr, gl.
- Completar frases e textos coas letras e dígrafos estudados.
- Ler con eficacia frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Aplicar as maiúsculas nos nomes propios.
- Coñecer o concepto de palabras e oracións.
- Redactar someramente breves textos descritivos, en concreto a descrición de animais.
- Enriquecer o vocabulario referido as construcións tradicionais e os medios de transporte.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre los deportes. • Participación en las conversaciones de aula sobre los deportes. 	B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.	B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.	CL AA CSC IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir una pista de carreras y sus elementos. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el

<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. • Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interés por participar en las conversaciones sobre la práctica de deportes. • Descripción de la imagen de una carrera respondiendo las preguntas que se plantean. • Ampliación del vocabulario sobre los deportes. • Interpretación de símbolos que representan deportes. • Escucha activa de un texto oral sobre una carrera. • Reconocimiento de datos relevantes de textos orales. • La felicitación a los ganadores. • Expresión de gustos sobre las felicitaciones en el deporte. 			<p>contenido de textos orales.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales y expresa opiniones sobre el deporte, centrándose en el tema y empleando el vocabulario adecuado, y reflexiona sobre su propio aprendizaje. • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en el ámbito deportivo y sus aprendizajes. • Expresa sus opiniones sobre las felicitaciones en los deportes. • Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un texto oral con sus propias experiencias. • Escucha atentamente textos orales. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	---	--	--	--

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión de textos leídos en voz alta y en 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva y audición del cuento <i>El erizo y el conejo</i>, leído en silencio y en voz 	B2-2. B2-3. B2-5.	B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.	CL AA IE	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del cuento <i>El erizo y el conejo</i>, apoyándose en imágenes

<p>silencio.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audición de diferentes tipos de textos. • Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. • Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. • Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<p>alta con la velocidad y entonación adecuadas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectura expresiva y dramatización de un diálogo relacionado con el cuento. • Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. • Reconocimiento de las acciones de los personajes del cuento. • Interpretación del significado del título y las ilustraciones que acompañan al cuento. • Lectura expresiva del poema <i>Disparates</i>. • Invención de títulos. • Resumen de un poema. • Comprensión de distintos tipos de textos. • Interés por la lectura de diferentes tipos de textos. 				<p>y en la audición del texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. • Lee en silencio con la velocidad adecuada. • Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. • Comprende el valor del título en un cuento y de un poema y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.
--	---	--	--	--	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Revisión y mejora del texto. • Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Los grupos consonánticos <i>fr, fl, tr, dr</i>. • Escritura de palabras con los grupos consonánticos <i>fr, fl, tr, dr</i>. • Ortografía de palabras con <i>g</i>. • Aplicación de las normas ortográficas de palabras con <i>g</i>. • Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras. • Redacción del programa de una jornada deportiva. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 	<p>B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-2.2. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escribe palabras, frases y oraciones formadas por las letras y los grupos consonánticos trabajados. • Aplica reglas básicas de ortografía: uso de <i>g</i>. • Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. • Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Redacta el programa de una jornada deportiva. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
---	--	--------------------------------------	---	--	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • La palabra. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, 	<ul style="list-style-type: none"> • Las palabras. • Vocabulario: partes de un todo. • Las oraciones. • Ortografía natural de palabras con <i>ga, go, gu, gue, gui</i>. • Las oraciones. 	<p>B4-1. B4-2. B4-3. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.1. B4-3.3. B4-4.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. • Escribe los nombres de las partes de un todo. • Reconoce y emplea sinónimos. • Aplica las normas básicas de ortografía en palabras con <i>ca, co, cu, que, qui</i>. • Construye oraciones de dos, tres y cuatro

<p>adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. • Las relaciones gramaticales. 					palabras.
--	--	--	--	--	-----------

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. • Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, entonación y dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de la adaptación del cuento <i>El erizo y el conejo</i>. • Lectura expresiva de los poemas <i>Disparates</i>. 	<p>B5-1. B5-4.</p>	<p>B5-1.1. B5-4.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee textos narrativos y dramáticos y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. • Lee comprensivamente textos dialogados, prestando especial atención a la entonación que indican los signos ortográficos. • Dramatiza historias de forma expresiva. • Crea fragmentos de poemas con intención expresiva y estética, siguiendo modelos.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESEDESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.	Utiliza a comunicación non verbal de forma efectiva e correcta entre compañeiros.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escrebe textos sinxelos como descrições de animais de forma ordenada e pautada.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cancións...
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Realiza actividades interactivas vinculadas á unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.	Móstrase interesado por ampliar os coñecementos presentados.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia interpersonal.	Dialoga cos compañeiros sobre aspectos derivados da lectura.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Priorizar a consecución de obxectivos grupais e intereses persoais.	Intégrase ben no traballo de grupo.
	Participar nas dinámicas de xogo de grupo.	Aprende xogo tradicional e practícalo cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá na escola.	Mostra interese polo coñecemento dos deberes fundamentais da persoa.
	<i>Educación en valores:</i> O compañeirismo.	Participa nas actividades de grupo con actitude de cooperación e axuda. Valora o sentimento de benestar que produce nos demais e en nós mesmos compartir, axudar, cooperar, etc.

<p><i>Conciencia e expresión cultural.</i></p>	<p>Aprender e recoñecer as características das construcións tradicionais galegas.</p> <p>Aprender cancións populares e xogos propios do patrimonio popular galego.</p>	<p>Recoñece as características das construcións tradicionais galegas.</p> <p>Descubre xogacoas antigas e lendas tradicionais.</p> <p>Aprende algún retouso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.</p>
--	--	---

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Dramatización de situacións cotiás relacionadas cos animais e coa nosa relación cos demais.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://www.coordinadoraendl.org> Nesta web podemos atopar moitos recursos en lingua galega para desenvolver os contidos do curso cos nosos alumnos e alumnas.
- <http://galiciaencantada.com> Nesta web podemos atopar abundantes recursos sobre elementos máxicos e seres míticos da cultura tradicional galega.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 8

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas cos grupos consonánticos estudados.
- Escribir con corrección os grupos consonánticos que se estudan nesta unidade: *fr, fl, tr, dr*.
- Coñecer e empregar axeitadamente as maiúsculas.
- Coñecer as aplicacións prácticas de do masculino e o feminino.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Facer, de forma oral ou escrita, unha somera descrición dun obxecto.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. • Audición y reproducción de textos breves, 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre los mercados. • Conversación sobre los puestos de un mercado y los alimentos. • Interés por participar en las conversaciones de aula. • Descripción de la imagen de un mercado de alimentación respondiendo las preguntas que se 	B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.	B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.	CL AA CSC IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir un mercado y sus elementos. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales en los mercados y expresa sus gustos sobre la alimentación,

<p>sencillos y que estimulen el interés del niño.</p> <ul style="list-style-type: none"> Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<p>plantean.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ampliación del vocabulario sobre los elementos de un mercado y los grupos de alimentos. Escucha activa de un texto oral sobre los alimentos preferidos. Reconocimiento de datos relevantes de textos orales. Recogida de datos de un texto oral en una tabla. Conversación sobre los alimentos saludables. Expresión de gustos personales de alimentación. 			<p>centrándose en el tema y empleando el vocabulario adecuado, y reflexiona sobre su propio aprendizaje.</p> <ul style="list-style-type: none"> Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias en el mercado y gustos de alimentación y sobre sus aprendizajes. Responde a preguntas de comprensión literal de un texto oral sobre un mercado. Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un texto oral con sus propias experiencias. Escucha atentamente textos orales. Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
---	--	--	--	--

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Audición de diferentes tipos de textos. Lectura de distintos tipos de textos: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. Estrategias para la 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva y audición del cuento <i>La planta más hermosa</i>, leído en silencio y en voz alta con la velocidad y entonación adecuadas. Lectura expresiva y dramatización de un diálogo relacionado con el cuento. 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee y comprende el contenido del cuento <i>La planta más hermosa</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al

<p>comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. Identificación de los personajes y reconocimiento de la secuencia de los acontecimientos del cuento. Interpretación del significado del título y las ilustraciones que acompañan al cuento. Lectura comprensiva del texto informativo <i>Muy difícil</i>. Pronunciación de palabras esdrújulas y sobresdrújulas. Comprensión de distintos tipos de textos. Interés por la lectura de diferentes tipos de textos. 			<p>contexto de la lectura.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lee en silencio con la velocidad adecuada. Lee y comprende el texto informativo <i>Muy difícil</i>. Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.
---	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Revisión y mejora del texto. Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. Caligrafía. Orden y presentación. Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> Ortografía de palabras con <i>za, zo, zu, ce, ci</i>. Aplicación de las normas ortográficas de palabras con <i>c/z</i>. Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras y aplicando las normas ortográficas de palabras con <i>c/z</i>. 	<p>B3-1. B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-1.3. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Conoce y aplica las reglas básicas de ortografía: uso de <i>c/z</i>. Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. Comprende el espacio

	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicación de signos de puntuación: el punto y la coma. • Escritura de ingredientes de recetas. • Elaboración de una receta. • Invención y escritura de palabras de difícil pronunciación. • Escritura de normas de la clase. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 				<p>del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escribe ingredientes de recetas. • Elabora una receta de cocina empleando el punto y la coma. • Inventa y escribe palabras de difícil pronunciación. • Participa en un trabajo cooperativo para escribir normas de la clase. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
--	---	--	--	--	---

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de 	<ul style="list-style-type: none"> • El género de las palabras. • El sustantivo: masculino y femenino. • Vocabulario: formación de palabras con el sufijo <i>-al</i>. • Ortografía natural de palabras con <i>za, zo, zu, ce, ci</i>. • Utilización de las reglas básicas de ortografía de palabras <i>conza, zo, zu, ce, ci</i>. 	<p>B4-1. B4-2. B4-3. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.2. B4-3.3. B4-4.2.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. • Identifica sustantivos y los clasifica en masculinos y sustantivos. • Aplica la concordancia entre sustantivos y determinantes. • Forma palabras derivadas con el sufijo <i>-al</i>. • Aplica las normas básicas de ortografía en palabras <i>conza, zo, zu, ce, ci</i>. • Utiliza el punto y la

<p>sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. 					<p>coma en sus producciones escritas.</p>
---	--	--	--	--	---

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de la adaptación del cuento <i>La planta más hermosa</i>. • Lectura expresiva dramatizada de un diálogo del cuento. 	<p>B5-1. B5-4.</p>	<p>B5-1.1. B5-4.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee textos narrativos y dramáticos y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. • Lee comprensivamente textos dialogados, prestando especial atención a la entonación que indican los signos ortográficos. • Dramatiza historias de forma expresiva.

3.-COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido de textos escritos sinxelos.	Lede forma comprensiva texto sinxelos.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escrebe textos sinxelos como descrições de obxectos de forma ordenada e pautada.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
	Respectar e preservar a vida dos seres do seu contorno.	Manifesta actitudes de respecto cara aos animais.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Consulta datos en diversas fontes de información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos que deba realizar no proceso de aprendizaxe.	Propón interrogantes como estratexia para mellorar o proceso de aprendizaxe.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia interpersonal.	Dialoga cos compañeiros sobre aspectos derivados da lectura.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.	Pide axuda ante dificultades que xorden na realización das tarefas.
	Participar nas dinámicas do grupo.	Aprende xogo tradicional e practícaa cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.	Realiza actuacións enfocadas a coexistencia no contorno.
	<i>Educación en valores:</i> Responsabilidade.	Aproveita o tempo de traballo na clase, escoita con atención, esforzase por atender e realizar ben as tarefas. É puntual e organiza ben o tempo.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer as características do Entroido galego. Aprender cancións populares do exterior e dos países do patrimonio popular	Recoñece as características do Entroido galego. Descobre e xoga coas cantigas e lendas tradicionais. Aprende algún retiroso, xogo ou encadeado para aumentar

	galego.	abagaxeculturalerecoñecero patrimonio oral da linguagalega.
--	---------	---

ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://galiciaencantada.com> Nesta web podemos atopar abundantes recursos sobre elementos máxicos e seres míticos da cultura tradicional galega.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 9

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas cos grupos consonánticos estudados.
- Escribir con corrección os grupos consonánticos estudados e as sílabas trabadas por consoante, evitando confusións.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Realizar textos sinxelos axeitados ao nivel de diversa tipoloxía en formato oral ou escrito.
- Empregar a diérese.
- Comprender e reflexionar sobre a publicidade e os anuncios.
- Aplicar o singular e o plural.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre acampadas. • Conversación sobre actividades que se realizan de día y de noche. • Interés por participar en las conversaciones de aula. • Descripción de la imagen de una acampada nocturna y de un parque de día respondiendo las preguntas que se plantean. • Ampliación del vocabulario relacionado con las acampadas, los 	B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.	B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.	CL AA CS C IE CE C	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades y describir imágenes. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales sobre acampadas, centrándose en el tema y empleando el vocabulario adecuado. • Se interesa por participar en conversaciones

<p>niño.</p> <ul style="list-style-type: none"> Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<p>objetos necesarios y la utilidad de los mismos.</p> <ul style="list-style-type: none"> Escucha activa de un texto oral sobre los alimentos preferidos. Reconocimiento de datos relevantes de textos orales. Expresión de gustos personales sobre dormir en una acampada nocturna. Reconocimiento y expresión de emociones. 			<p>sobre sus experiencias en el entorno y sobre sus aprendizajes.</p> <ul style="list-style-type: none"> Expresa sus gustos sobre dormir en una acampada nocturna. Responde a preguntas de comprensión literal de un texto oral. Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un texto oral con sus propias experiencias. Escucha atentamente textos orales. Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	---	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Audición de diferentes tipos de textos. Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva y audición del cuento <i>La torre de la reina</i>, leído en silencio y en voz alta con la velocidad y entonación adecuadas. Lectura expresiva y dramatización de un diálogo relacionado 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee y comprende el contenido del cuento <i>La torre de la reina</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta

<p>instructivos, literarios.</p> <ul style="list-style-type: none"> Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<p>con el cuento.</p> <ul style="list-style-type: none"> Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. Características de los personajes del cuento y detalles del argumento. Interpretación del significado del título y las ilustraciones que acompañan al cuento. Lectura comprensiva y recitado del poema <i>Érase una vez</i>. Características de los personajes del poema. Comprensión de distintos tipos de textos. Interés por la lectura de diferentes tipos de textos. 			<p>y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lee en silencio con la velocidad adecuada. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan. Lee y comprende el poema <i>Érase una vez</i>. Reconoce las características de los personajes de un cuento y de un poema. Comprende el contenido de diferentes tipos de textos.
--	--	--	--	---

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas. 	<ul style="list-style-type: none"> El uso de las mayúsculas en nombres de persona y de lugar. Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras y aplicando las normas de uso de 	<p>B3-1. B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-1.3. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Redacta textos sencillos de uso habitual en su entorno, instrucciones, apoyándose en modelos. Escribe dictados, preparados previamente, que contengan

<ul style="list-style-type: none"> • Revisión y mejora del texto. • Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<p>la mayúscula.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escritura de materiales y de la secuencia de un texto instructivo. • Escritura de instrucciones para hacer un fantasma. • Invención y escritura de nombres para una estrella. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 			<p>palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escribe textos con intención comunicativa: instrucciones. • Escribe materiales y la secuencia de un texto instructivo. • Escribe instrucciones para hacer un fantasma. • Inventa y escribe nombres para una estrella. • Valora el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
---	--	--	--	--

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas. Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> El número de las palabras. El sustantivo: singular y plural. Vocabulario: significado de expresiones de uso frecuente. El uso de la mayúscula en nombres de persona y de lugar. Utilización de las reglas básicas de ortografía: uso de las mayúsculas en nombres de persona y de lugar. 	<p>B4-1. B4-2. B4-3. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.2. B4-3.3. B4-4.2.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. Identifica sustantivos y los clasifica en singulares y plurales. Aplica la concordancia entre sustantivos y determinantes. Explica el significado de expresiones de uso frecuente. Aplica las normas básicas de ortografía: usa la mayúscula en nombres de persona y de lugar.
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. • Lectura comentada de poemas, relatos y obras teatrales. • Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, entonación y dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de la adaptación del cuento <i>La torre de la reina</i>. • Lectura expresiva dramatizada de un diálogo del cuento. • Lectura comprensiva del poema <i>Érase una vez</i>. • Recitado del poema <i>Érase una vez</i> con el ritmo, entonación y dicción adecuados. 	<p>B5-1. B5-2. B5-5.</p>	<p>B5-1.1. B5-2.1. B5-2.2. B5-5.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee textos narrativos y poéticos. • Reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. • Dramatiza textos dialogados de forma expresiva. • Lee un poema de forma expresiva, con el ritmo, entonación y dicción adecuados. • Interpreta el lenguaje empleado en un poema analizando el uso de adjetivos.
--	---	---	--	---	---

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESESEMPLEOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<p><i>Comunicación lingüística.</i></p>	<p>Expresar oralmente de manera ordenada y clara la información.</p>	<p>Expresar opiniones, pensamientos e ideas sobre la importancia de la naturaleza de los animales.</p>
	<p>Producir textos escritos de diversa complejidad para su uso en situaciones cotidianas.</p>	<p>Escribir textos sencillos como descripciones de personas de forma ordenada y pautada.</p>
	<p><i>Plan lector:</i> Gozar con la lectura.</p>	<p>Comprender los textos de lectura de una unidad: cuento, poemas, cantigas...</p>
<p><i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia y tecnología</i></p>	<p>Manejar el lenguaje matemático con precisión.</p>	<p>Saber expresar con claridad e precisión datos e informaciones.</p>

	Comprometerse no uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostenible.	Desenvolve hábitos de consumo responsable e de protección do medio.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Consultar datos en diversas fontes de información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional...	Participar en actividades de traballo cooperativo.
	<i>Intelixencias múltiples</i> : Intelixencia visual.	Expressar a liberdade de expresión creativa.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución dos obxectivos.	Desenvolve actitudes de confianza en si mesmo, curiosidade e creatividade na aprendizaxe.
	Participar nas dinámicas de xogos de grupo.	Aprender xogos tradicionais e practicarlos cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Desenvolve actitudes de diálogo e resolución de conflitos.
	<i>Educación en valores</i> : Aperseverancia.	É constante na consecución de obxectivos, na resolución de problemas ou na aprendizaxe de determinados contidos.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Informarse sobre aspectos do noso contorno natural dos hábitats e especies en perigo. Aprender cancións populares e xogos, propios do patrimonio popular galego.	Infórmase sobre especies en perigo da nosa Comunidade. Descubre e xoga coas antigas lendas tradicionais. Aprende algún retouso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.

- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://galiciaencantada.com> Nesta web podemos atopar abundantes recursos sobre elementos máxicos e seres míticos da cultura tradicional galega.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 10

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un poema de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas cos grupos consonánticos estudados, e todos os vistos anteriormente.
- Escribir con corrección as vogais e as consoantes, atendendo a un criterio caligráfico.

- Completar frases e pequenos textos.
- Ler con eficacia frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Comprender e empregar axeitadamente os verbos.
- Empregar axeitadamente mb, mp.
- Interiorizar, de forma non teórica, o concepto de nome.
- Coñecer os dous elementos básicos da noticia (titular e corpo) e redactar breves diarios persoais.
- Enriquecer o vocabulario referido ás árbores e aos animais, en especial, aos insectos.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. • Audición y reproducción de textos breves, 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre los animales de una granja y los trabajos que se realizan en ella. • Conversación sobre los trabajos y animales de una granja, y sobre los alimentos que proporcionan. • Participación en las conversaciones del aula. • Interés por participar en las conversaciones del aula. • Ampliación del vocabulario relacionado con los animales y los trabajos de una granja. • Escucha activa de textos orales sobre las características de los animales y de adivinanzas. • Reconocimiento de datos relevantes de textos 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL AA CSC IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir la imagen de una granja y elementos de su entorno. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales sobre los animales y los trabajos de una granja. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales, expresa opiniones y sentimientos y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. • Expresa sus opiniones ajustando sus intervenciones al tema y empleando el

<p>sencillos y que estimulen el interés del niño.</p> <ul style="list-style-type: none"> Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<p>orales para responder a preguntas sobre su contenido.</p> <ul style="list-style-type: none"> Descripción de animales. Adivinanzas de animales. Respeto hacia todos los trabajos. 				<p>vocabulario adecuado.</p> <ul style="list-style-type: none"> Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un cuento con sus propias experiencias. Escucha atentamente textos orales de diferente extensión y adivinanzas. Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
---	--	--	--	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Audición de diferentes tipos de textos. Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva y audición del cuento <i>El gallo Cantaclaro</i>, leído en silencio y en voz alta con la velocidad y entonación adecuadas. Lectura expresiva y dramatización de un diálogo relacionado con el cuento. Comprensión del contenido del cuento apoyándose en las ilustraciones y la audición. Reconocimiento del lugar en el que se desarrolla la acción. 	<p>B2-2. B2-3. B2-5. B2-8.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.3. B2-8.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee y comprende el contenido del cuento <i>El gallo Cantaclaro</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. Lee y comprende el texto informativo <i>¡Qué dulce!</i> Lee en silencio con la velocidad adecuada.

<p>Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gusto por la lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificación de las características de los personajes y de la secuencia de la historia. Interpretación del significado del título y las ilustraciones que acompañan al cuento. Lectura comprensiva del texto con información científica <i>¡Qué dulce!</i> Comprensión de distintos tipos de textos. Interés por la lectura de diferentes tipos de textos. 			<ul style="list-style-type: none"> Comprende el contenido de diferentes tipos de textos. Se apoya en sus conocimientos previos para comprender globalmente un texto que ha leído y evocar algunos detalles. Se interesa por entender el contenido de un cuento. Deduce por el contexto el significado de palabras y expresiones. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.
---	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas. Aplicación de las 	<ul style="list-style-type: none"> El uso de las mayúsculas después de punto. Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras y aplicando las normas de uso de la mayúscula. Escritura de comparaciones. Redacción de textos sobre animales. 	<p>B3-1. B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-1.3. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Redacta textos sencillos de uso habitual en su entorno, apoyándose en modelos. Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. Escribe textos con

<p>normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escritura de una ficha sobre un animal. • Redacción de un texto para explicar un trabajo. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 				<p>intención comunicativa: fichas y descripciones de animales.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escribe comparaciones. • Redacta textos sobre animales. • Escribe una ficha sobre un animal. • Redacta un texto para explicar un trabajo. • Valora el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
---	--	--	--	--	---

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, 	<ul style="list-style-type: none"> • El verbo. • El número de los verbos. • El verbo: singular y plural. • Vocabulario: sinónimos. • Realización de comparaciones. • El uso de la mayúscula después de punto. • Utilización de las reglas básicas de ortografía: uso de las mayúsculas después de punto. 	<p>B4-1. B4-2. B4-3. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.2. B4-3.3. B4-4.2.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. • Identifica los verbos y los clasifica según su número en singulares y plurales. • Aplica la concordancia entre sujeto y verbo. • Usa sinónimos. • Realiza comparaciones. • Aplica las normas básicas de ortografía: usa la mayúscula después de punto.

<p>homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos de puntuación. 					
--	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Lectura comentada de poemas, relatos y obras teatrales. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación del cuento <i>El gallo Cantaclaro</i>. Lectura expresiva dramatizada de un diálogo del cuento. 	<p>B5-1. B5-2. B5-5.</p>	<p>B5-1.1. B5-2.1. B5-5.1.</p>	<p>CL IE CEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos. Reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. Dramatiza textos dialogados de forma expresiva.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESESEDESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Pregunta o significado das palabras que non comprende.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escrebe textos sinxelos como un diario persoal de forma ordenada e pautada.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Interpreta a información nunha táboa de dobre entrada.
	Reservar e preservaravidados seres vivos do seu contorno.	Manifesta actitudes de respecto ante os animais e as plantas.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para buscar información.	Consulta datos en diversas fontes de información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos	Verbaliza os pasos que segue

	procesos de aprendizaxe.	para resolver unha actividade.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual.	Expresa con liberdade a propia creatividade.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Comunicar o entusiasmo pola tarefa con confianza e posibilidades de acadar obxectivos.	Móstrase interesado polo traballo de grupo.
	Participar nas dinámicas de grupo.	Aprende xogo tradicional e práctico cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo para a resolución de conflitos.	É respectuoso cos seus compañeiros.
	<i>Educación en valores:</i> A puntualidade.	Ser organizado e coidado para facer as cousas ou chegar a un lugar a tempo e á hora marcada.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Informarse sobre aspectos do noso contorno natural dos hábitats e especies en perigo. Aprender cancións populares e xogos, propios do patrimonio popular galego.	Infórmase sobre especies en perigo da nosa Comunidade. Descubre e xoga coas antigas lendas tradicionais. Aprende algún retroso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da linguaxe galega.

ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiabiles da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://bibliopoemes.blogspot.com.es> Nesta web podemos atopar abundantes recursos poéticos en diversas linguas.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 11

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e entoación os textos da unidade.
- Escribir con corrección e responder axeitadamente ás cuestións que se propoñen.
- Empregar axeitadamente br e bl.
- Coñecer e empregar axeitadamente os verbos (singular, plural)...
- Realizar textos sinxelos axeitados ao nivel de diversa tipoloxía en formato oral ou escrito.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos, preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal. 	<ul style="list-style-type: none"> La colaboración en las tareas domésticas. Valoración razonada de la importancia de colaborar en las tareas domésticas. 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL CMCT CSC IE CEC AA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto. Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un cuento con sus propias experiencias. Escucha atentamente textos orales de diferente extensión. Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva del cuento <i>Olimpia y las cabras</i>, en voz alta y en silencio, con la velocidad y entonación adecuadas. Lectura expresiva de un diálogo. Audición del cuento 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lee y comprende el contenido del cuento <i>Olimpia y las cabras</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y

<ul style="list-style-type: none"> Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. Identificación y valoración crítica de los mensajes y valores transmitidos por el texto. 	<p><i>Olimpia y las cabras.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Comprensión del cuento con el apoyo de ilustraciones y la audición del texto. Reconocimiento y explicación de las causas de los acontecimientos. Reconocimiento de los personajes y sus acciones e identificación de los animales que intervienen. El título de un cuento. Invención de títulos. Dramatización de un diálogo con onomatopeyas de animales. Valoración de las capacidades de los personajes del cuento. Lectura expresiva del texto rimado <i>Las casas de mis vecinos.</i> Identificación de las palabras relevantes de un texto rimado. Interés por la lectura. 				<p>amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lee en silencio con la velocidad y entonación adecuadas. Comprende el contenido de diferentes tipos de texto. Comprende el valor del título en un cuento y el significado de las ilustraciones que lo acompañan.
---	--	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, 	<ul style="list-style-type: none"> Escritura de nombres de plantas y herramientas relacionadas con la jardinería. Copia y escritura de textos empleando 	<p>B3-1. B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-1.3. B3-2.2. B3-7.1.</p>	<p>CL AA CSC IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Redacta textos sencillos de uso habitual en su entorno apoyándose en modelos. Aplica reglas básicas de ortografía: escribe <i>m</i>

<p>argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Creación de textos utilizando el lenguaje verbal y no verbal con intención informativa: carteles publicitarios. Anuncios. Tebeos. Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. Caligrafía. Orden y presentación. Dictados. 	<p>palabras con <i>mp</i> y <i>mb</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras y a la ortografía y cuidando la presentación. Construcción de oraciones ordenando las palabras. Creación de textos relacionados con objetos y escenas ilustradas. Redacción de las fases del crecimiento de una planta. 				<p>antes de <i>py b</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> Escribe textos con intención comunicativa: explica el proceso de crecimiento de una planta. Enlaza correctamente las letras. Comprende el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.
--	--	--	--	--	---

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. 	<ul style="list-style-type: none"> Las onomatopeyas. Reconocimiento y uso de onomatopeyas y los nombres que designan voces de animales. Reglas ortográficas: <i>m</i> antes de <i>b</i> y <i>p</i>. Aplicación de las reglas ortográficas: <i>m</i> antes de <i>b</i> y <i>p</i>. Componentes de la oración. El verbo. Reconocimiento del verbo de las oraciones. Aplicación de la concordancia entre 	<p>B4-1. B4-3.</p>	<p>B4-1.1. B4-1.2. B4-3.3.</p>	<p>CL</p>	<ul style="list-style-type: none"> Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. Clasifica palabras con criterios semánticos y gramaticales. Reconoce y emplea los tiempos verbales de forma adecuada en el lenguaje oral y escrito. Conoce y aplica algunas normas de ortografía normativa y natural: escribe <i>m</i> antes de <i>b</i> y <i>p</i>. Muestra interés por

Signos de puntuación. • Las relaciones gramaticales.	sujeto y verbo.				aplicar adecuadamente en sus escritos las normas ortográficas aprendidas.
---	-----------------	--	--	--	---

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Lectura comentada de poemas, relatos y obras teatrales. 	<ul style="list-style-type: none"> El lenguaje literario; la literatura; el lenguaje literario; literatura e Internet. 	B5-2.	B5-2.1.	CL CEC	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos, dramatizados y poéticos y reconoce las características fundamentales de este tipo de textos.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESEDESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Utilizar o conocer todas las estructuras lingüísticas, normas ortográficas y gramaticales para elaborar textos escritos.	Escritura de un pequeño diálogo.
	Producir textos escritos de diversa complejidad para su uso en situaciones cotidianas.	Escribe textos sin el uso de una narración de un suceso de forma ordenada y pautada.

	<i>Plan lector:</i> Gozar co lectura.	Comprende os textos de lectura unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Interpreta a información nunha táboa de dobre entrada.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Consulta datos en diversas fontes de información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Propón interrogantes como estratexia para mellorar o proceso de aprendizaxe.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Participa activamente nas dinámicas de aprendizaxe cooperativa.
	Participar nas dinámicas de xogo do grupo.	Aprender xogo tradicional e práctico cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respectar as opinións alleas, e a quietude da palabra.
	<i>Educación en valores:</i> A tolerancia.	Mostrar interese e curiosidade polas tradicións, expresións culturais, artísticas, etc. Respectar as crenzas, tradicións e costumes dos outros persoas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender cancións populares de xogos, propios do	Descubrir xogos e recursos da literatura

	patrimoniopopulargalego.	tradicional. Aprendealgúnretrouso,xogoou encadeado para aumentarabagaxeculturalerecoñecero patrimonio oral da linguagalega.
--	--------------------------	--

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://bibliopoemes.blogspot.com.es> Nesta web podemos atopar abundantes recursos poéticos en diversas linguas.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>

UNIDADE 12

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente os textos da unidade.
- Escribir con corrección e responder axeitadamente ás cuestións que se propoñen.
- Recoñecer información ou secuencias sinxelas nun texto
- O signo de interrogación e exclamación.
- Recoñecer e empregar axeitadamente os tempos verbais.
- Recoñecer os elementos da comparación e empregalos de forma eficaz.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: HABLAR Y ESCUCHAR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
-------------------------------------	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente. • Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel de moderador; entonación adecuada; respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás. • Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Banco de palabras. • Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del niño. 	<ul style="list-style-type: none"> • Intercambio de experiencias personales sobre los elementos de un castillo. • Conversación sobre una excursión a un castillo. • Participación en las conversaciones del aula. • Interés por participar en las conversaciones del aula. • Ampliación del vocabulario relacionado con los elementos de un castillo y de los viajes. • Escucha activa y comprensión de un texto oral sobre distintos castillos. • Reconocimiento de imágenes en el orden en que se describen en un texto oral. • Descripción de un lugar representado en una ilustración. • Expresión de la opinión personal sobre el origen de los castillos y sobre vivir en ellos. • Valoración de la importancia de conservar el patrimonio cultural. 	<p>B1-1. B1-3. B1-8. B1-10.</p>	<p>B1-1.1. B1-3.3. B1-8.2. B1-10.1.</p>	<p>CL CMCT CSC IE CEC AA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emplea la lengua oral para realizar sus actividades, describir la imagen de un castillo y otros elementos de su entorno. • Se expresa oralmente para reflexionar sobre el contenido de textos orales. • Participa en juegos de lenguaje y dramatizaciones. • Narra experiencias personales, expresa opiniones y reflexiona oralmente sobre su propio aprendizaje. • Expresa sus opiniones y sus gustos, ajustando sus intervenciones al tema y empleando el vocabulario adecuado. • Se interesa por participar en conversaciones sobre sus experiencias y sobre sus aprendizajes. • Responde correctamente a las preguntas de comprensión literal sobre un texto oral. • Reconoce datos no explícitos y relaciona el argumento de un cuento con sus propias experiencias. • Escucha atentamente textos orales. • Recuerda los datos necesarios para participar en una conversación sobre el contenido del texto.
--	--	---	---	--	---

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LEER

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. • Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos, argumentativos, expositivos, instructivos, literarios. • Estrategias para la comprensión lectora de textos: título. Ilustraciones. Palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipótesis y comprobación. Síntesis. Estructura del texto. Tipos de textos. Contexto. Diccionario. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Resumen. • Identificación y valoración crítica de los mensajes y valores transmitidos por el texto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva de la leyenda tradicional china <i>Mulán, la joven soldado</i>, leída en voz alta y en silencio, con la velocidad y entonación adecuadas. • Lectura expresiva de un diálogo relacionado con dicha leyenda. • Audición del cuento <i>Mulán, la joven soldado</i>. • Explicación de las causas de los acontecimientos de una historia. • Identificación de las características de los personajes. • Reconocimiento del orden en que se producen los acontecimientos. • Valoración de la autoestima y la sinceridad de los personajes del cuento. • Dramatización de un diálogo relacionado con el cuento. • Lectura comprensiva del texto <i>¡Cuántas lenguas!</i> 	<p>B2-2. B2-3. B2-5.</p>	<p>B2-2.1. B2-3.1. B2-5.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lee y comprende el contenido del cuento <i>Mulán, la joven soldado</i>, apoyándose en imágenes y en la audición del texto. • Reconoce las características básicas de los textos narrativos. • Entiende el contenido de un texto que ha leído en voz alta y amplía su vocabulario recurriendo al contexto de la lectura. • Lee en silencio con la velocidad y entonación adecuadas. • Lee y comprende el texto informativo <i>¡Cuántas lenguas!</i> • Comprende el contenido de diferentes tipos de texto. • Se apoya en sus conocimientos previos para comprender globalmente un texto que ha leído y evocar algunos detalles sobre la secuencia temporal.

	<ul style="list-style-type: none"> • Interés por la lectura de distintos textos. 				
--	---	--	--	--	--

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos expositivos, argumentativos y persuasivos, poemas, diálogos, entrevistas y encuestas. • Aplicación de las normas ortográficas y signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis, comillas). Acentuación. • Caligrafía. Orden y presentación. • Dictados. 	<ul style="list-style-type: none"> • El uso de los signos de interrogación. • Realización de dictados prestando atención a los enlaces de las letras y a la separación de palabras y aplicando las normas de uso de los signos de interrogación. • Descripción de un paisaje. • Escritura de los datos del destinatario de una postal. • Escritura de una postal. • Redacción de un cuento en cadena. • Presentación de trabajos con limpieza, claridad y orden. 	<p>B3-1. B3-2. B3-7.</p>	<p>B3-1.3. B3-2.3. B3-7.1.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Redacta textos sencillos de uso habitual en su entorno, apoyándose en modelos. • Escribe dictados, preparados previamente, que contengan palabras y oraciones conocidas y que supongan algunas dificultades ortográficas. • Escribe textos con intención comunicativa: postales y descripciones de paisajes. • Escribe una postal. • Describe un paisaje. • Realización de un trabajo cooperativo: redacción de un cuento en cadena. • Valora el espacio del que dispone en la pauta para escribir y respeta la separación entre palabras. • Presenta sus trabajos con limpieza, claridad y orden.

BLOQUE 4. CONOCIMIENTO DE LA LENGUA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> • Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (nombre, verbo, adjetivo, preposición, adverbio, conjunción, pronombres, artículos, interjecciones). Características y uso de cada clase de palabra. • Vocabulario: sinónimos y antónimos, homónimos y palabras polisémicas. Aumentativos y diminutivos. Arcaísmos, neologismos y extranjerismos. Frases hechas. Formación de sustantivos, adjetivos y verbos. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos. Siglas y abreviaturas. • Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Reglas de acentuación. Signos 	<ul style="list-style-type: none"> • El verbo. • El tiempo verbal: presente, pasado y futuro. • Vocabulario: sinónimos. • El uso de los signos de interrogación. • Utilización de las reglas básicas de ortografía: uso de los signos de interrogación. 	<p>B4-1. B4-2. B4-3. B4-4.</p>	<p>B4-1.1. B4-2.2. B4-3.3. B4-4.2.</p>	<p>CL AA IE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconoce y distingue, por el uso, palabras de diferentes tipos. • Identifica el tiempo de los verbos: presente, pasado y futuro. • Usa sinónimos. • Aplica las normas básicas de ortografía: uso de los signos de interrogación.

de puntuación.					
----------------	--	--	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTENIDOS CURRICULARES DE LA ETAPA	CONTENIDOS DE LA UNIDAD	CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJES EVALUABLES	CC	INDICADORES DE LOGRO
<ul style="list-style-type: none"> Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Lectura comentada de poemas, relatos y obras teatrales. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectura de la adaptación del cuento <i>Mulán, la joven soldado</i>. Lectura expresiva dramatizada de un diálogo del cuento. 	B5-1. B5-2. B5-5.	B5-1.1. B5-2.1. B5-5.1.	CL IE CEC	<ul style="list-style-type: none"> Lee textos narrativos. Reconoce las características fundamentales de este tipo de textos. Dramatiza textos dialogados de forma expresiva.

3.-COMPETENCIAS:DESCRITORESESEMPENOS

<i>Comunicación lingüística.</i>	Utilizar o coñecer todas as estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Escritura dun pequeno diálogo.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións...	Escoita atentamente os contos, adiviñas, poesías e cancións da unidade.

	Producir textos escritos de diversa complejidad para su uso en situaciones cotiás.	Escribe textos sinxelos anarración dun conto de forma ordenada e pautada.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura unidade: conto, poemas, cantigas...
<i>Competencia dixital.</i>	Elaborar información propia derivada da información obtida a través de medios tecnolóxicos.	Consulta datos en diversas fontes de información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos que debe realizar no proceso de aprendizaxe.	Utiliza a observación, a manipulación e a exploración para acadar aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia lingüístico-verbal.	Aprende os datos necesarios no enderezo dunha carta.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Priorizar a consecución dos obxectivos grupais e intereses persoais.	Realiza traballos individuais en equipo valorando as opinións propias e alleas.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende xogos tradicionais e prácticos cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar disposición para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Desenvolve actitudes de diálogo e resolución de conflitos.
	<i>Educación en valores:</i> O compañeirismo.	Aprende a traballar en equipo: escoita e aprende dos demais, expón as ideas e defendeas con argumentos.

<p><i>Conciencia e expresión culturais.</i></p>	<p>Informarse sobre aspectos do noso contorno cultural.</p> <p>Aprender cancións populares e xogos, propios do patrimonio popular galego.</p>	<p>Infórmase sobre a celebración do Día do Libro e participar nos actos que se programan para ese día.</p> <p>Descubre xogacos antigos e lendas tradicionais.</p> <p>Aprende algún retroso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.</p>
---	---	---

4.-ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Presentación de contidos de forma visual ao alumno: láminas, fotografías, imaxes.
- Seguemento da lectura que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para obter información sobre a reciclaxe, a enerxía e o medio.
- Desenvolvemento de estratexias para a resolución de problemas: lectura, esquema, subraiado...
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.
- Corrección de actividades en gran grupo para detectar os erros máis habituais.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiados da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://www.orellapendella.org> Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
- <http://el-rincon-de-lengua.blogspot.com.es>
- <http://diverletras-letrasdivertidas.blogspot.com.es> Nestas webs podemos atopar recursos interesantes para realizar caligramas cos alumnos.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

MATEMÁTICAS

OBXECTIVOS DE COMPETENCIAS CLAVE:

1. Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicarlos a situacións da súa vida cotiá.
2. Coñecer, valorar e desfrutar do contorno natural, social e cultural e as interaccións entre eles, así como as posibilidades de defensa, mellora e conservación del.
3. Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
4. Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que recibe e elabora.
5. Utilizar estratexias persoais e variadas para obter, seleccionar, organizar, transformar, representar e comunicar a información.
6. Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

(indicación dos mínimos para avaliación positiva e % na cualificación)

(Competencia matemática)

- Utiliza en situacións fóra da aula os contidos estudados.
- Pon en práctica procesos de razoamento e de desenvolvemento da atención.
- Aprecia a noción de cantidade no cotián.
- Aplicar os conceptos matemáticos aprendidos en situacións cotiás.
- Selecciona as operacións adecuadas para resolver un problema.
- Manexa os conceptos espaciais básicos en situacións reais.
- Emprega o cálculo para resolver enigmas ou problemas.
- Ten interese por expresar a información de forma numérica.
- Ten curiosidade por coñecer as relacións que existen entre os números.
- Utiliza unidades de medida non convencionais na vida cotiá.
- Resolve problemas relacionados coa vida cotiá.
- Manexa adecuadamente as moedas de euro en situacións reais.
- Comprende, interpreta e realiza gráficos de barras.
- Interpreta e expresa e aplica informacións, datos e argumentacións.

(Competencia social e cívica)

- Percibe o colexio como o espazo físico no que se desenvolve parte da súa vida cotiá.
- Coñece a realidade a través dos conceptos básicos de medida.
- Comprende, analiza e interpreta a información dunha receita de cociña.
- Utiliza representacións gráficas para interpretar información.
- Incorpora habilidades para interpretar o medio que o rodea e desenvolverse con autonomía e iniciativa persoal.

- Ten interese por coñecer e interpretar a información que ofrece o reloxo dixital e o reloxo analóxico.

(Tratamento da información e competencia dixital)

- Iniciase no uso do ordenador.
- Nomea as partes do ordenador.

(Competencia para aprender a aprender)

- Verbaliza o proceso seguido na aprendizaxe: reflexiona sobre que e como se aprendeu.
- Comprende, analiza e resolve problemas.
- Utiliza ferramentas matemáticas básicas para realizar calquera aprendizaxe.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Probas de avaliación orais e/ou escritas, no caso de levarse a cabo.
- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos cadernos, fichas, traballos e quefacer diario...
- Rúbricas e dianas de avaliación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

- Cálculo mental (10%)
-
- Expresión oral e escrita (20%)
-
- Grafía de números (10%)
-
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
-
- Traballo de aula (30%)
-
- Probas de avaliación (20%)
-

No caso de non realizarse as devanditas probas de avaliación, o 20% correspondente ás mesmas englobarase no 50% relativo ao traballo de aula, que obterá un peso final dun 70%.

TEMPORALIZACIÓN

- 1: do 9 de setembro ao 8 de outubro.
- 2: do 11 de outubro ao 29 de outubro.
- 3: do 1 de novembro ao 19 de novembro.
- 4: do 22 de novembro ao 21 de decembro.
- 5: do 10 ao 28 de xaneiro.
- 6: do 31 de xaneiro ao 11 de febreiro.
- 7: do 14 de febreiro ao 4 de marzo.

8: do 7 de marzo ao 25 de marzo.

9: do 28 de marzo ao 8 de abril.

10: do 18 de abril ao 29 de abril.

11: do 2 de maio ao 13 de maio.

12: do 16 de maio ao 21 de xuño.

UNIDADE 1

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Establecer comparacións utilizando os cuantificadores moitos-poucos-ningún e grande-mediano-pequeno.
- Coñecer os números do 0 ao 5: orde, valor e grafía.
- Comprender o proceso de engadir, reunir ou xuntar obxectos de dous grupos, aplicando os signos + e =.
- Localizar elementos que estean preto-lonxe e arriba-abaxo dun punto determinado.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo. B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico. Bloque 2. NÚMEROS	Expresar verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema. Desarrollar y cultivar las actitudes personales por el trabajo matemático bien hecho.	Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad. Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.

<p>B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 9.)</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 9.)</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 1.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p> <p>Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.</p>	<p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma en la resolución de problemas contextualizados.</p> <ul style="list-style-type: none"> . Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos. . Resuelve problemas que impliquen el dominio de los contenidos trabajados.
---	--	---

<p>ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas. (En esta unidad, sumas de dos números con resultado menor o igual que 9.)</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. (En esta unidad, de la suma.)</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p>	<p>. Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>. Se inicia en la reflexión sobre el procedimiento aplicado a la resolución de problemas: revisando las operaciones empleadas, las unidades de los resultados, comprobando e interpretando las soluciones en el contexto.</p>
<p>Bloque 4. GEOMETRÍA</p> <p>B4.1. Interpretación de representaciones espaciales sencillas en situaciones de la vida cotidiana.</p> <p>B4.2. Descripción de posiciones y movimientos, en relación a un mismo y a otros puntos de referencia.</p>	<p>Interpretar representaciones espaciales sencillas realizadas a partir de sistemas de referencia y de objetos o situaciones familiares.</p>	<p>Describe la situación de un objeto del espacio próximo en relación a un mismo utilizando los conceptos de izquierda-derecha, delante-detrás, arriba-abajo, cerca-lejos y próximo-alejado.</p> <p>Describe la situación de un objeto del espacio próximo en relación a otros puntos de referencia utilizando los conceptos de izquierda-derecha, delante-detrás, arriba-abajo, cerca-lejos y próximo-alejado.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<p><i>Comunicación lingüística</i></p>	<p>Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.</p>	<p>Expresa oralmente a situación dunha persoa ou obxecto no espazo partindo dunha ilustración.</p>
	<p><i>Plan lector.</i> Gozar coa lectura.</p>	<p>Comprende e interpreta a información a través de imaxes coa lámina motivadora.</p>
<p><i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i></p>	<p>Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.</p>	<p>Utiliza conceptos espaciais básicos en situacións reais.</p>
		<p>Aplica o concepto de sumas nas actividades propostas e na súa vida cotiá.</p>

		Comprende os símbolos gráficos utilizados: + e =.
		Utiliza de forma activa os nomes dos números do 0 ao 5 para contar elementos do seu contorno.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Mellora a atención, observación, concentración e memoria.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Segue unha secuencia lóxica.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Colabora e participa activamente en traballos cooperativos.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores	Respecta e escoita de forma activa os seus profesores.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Leva a cabo os traballos individuais e cooperativos, con interese.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético	Realiza o traballo con pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos .

Os alumnos deben construír os conceptos matemáticos, e isto pódese lograr a través de técnicas de aprendizaxe cooperativa, facilitando a interacción e a cooperación entre iguais. Con iso conséguese mellorar a capacidade de resolución de problemas e perfeccionar as destrezas comunicativas e lingüísticas.

As primeiras experiencias de cálculo deben ser manipulativas e pasar polo conteo de elementos concretos, como fichas, legumes ou puntos de fichas de dominó, por exemplo. E, por suposto, deben ir parellas ás primeiras e máis simples estratexias de cálculo mental. Saber sumar pasa por entender o concepto, comprender que está a agrupar, xuntando elementos para formar un novo grupo, un total.

Así, no desenvolvemento da unidade, e para favorecer a aprendizaxe de alumnos que presenten algunha dificultade, é conveniente preparar o material suxerido de forma que o profesor poida recorrer a el.

Empregaremos, polo tanto, diversas estratexias metodolóxicas, como:

Traballo individual e/ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiabiles da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 2

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer os números do 6 ao 9: orde, valor e grafía.
- . Comprender o significado da resta e realizar operacións sinxelas con apoio visual ou manipulativo.
- . Coñecer e aplicar a linguaxe matemática asociada á resta.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas incidindo na comprensión do enunciado.
- . Recoñecer e comparar elementos empregando os conceptos longo-curto e ancho-estreito.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p>	<p>Expresar verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema.</p>	<p>Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad.</p> <p>Resuelve problemas que impliquen el dominio de los contenidos trabajados.</p>
	<p>Desarrollar y cultivar las actitudes personales por el trabajo matemático bien hecho.</p>	<p>Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.</p>
<p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 10.)</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 10.)</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 1.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas. (En esta unidad, sumas de dos números con resultado menor o igual que 10.)</p> <p>B2.12. Utilización en situa-</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p>	<p>Lee, escribe y ordena números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p>
	<p>Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.</p>	<p>Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.</p> <p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma en la resolución de problemas contextualizados.</p>
	<p>Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>. Se inicia en la reflexión sobre el procedimiento aplicado a la resolución de problemas: revisando las operaciones empleadas, las unidades de los resultados, comprobando e interpretando las soluciones en el contexto.</p>

<p>ciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. (En esta unidad, de la suma.)</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 4. GEOMETRÍA</p> <p>B4.1. Interpretación de representaciones espaciales sencillas en situaciones de la vida cotidiana.</p> <p>B4.2. Descripción de posiciones y movimientos, en relación a un mismo y a otros puntos de referencia.</p> <p>B4.4. Confianza en las propias posibilidades; curiosidad, interés y constancia en la búsqueda de soluciones.</p>		
	<p>. Interpretar representaciones espaciales sencillas realizadas a partir de sistemas de referencia y de objetos o situaciones familiares.</p>	<p>Describe la situación de un objeto del espacio próximo en relación a un mismo utilizando los conceptos de izquierda-derecha, delante-detrás, arriba-abajo, cerca-lejos y próximo-alejado.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos problemas sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende a lectura inicial da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.	Utiliza conceptos relativos ao tamaño de certos obxectos con precisión.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a	Segue os pasos establecidos na resolución

	realizar no proceso de aprendizaxe.	de problemas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Representa ideas e conceptos graficamente.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Esfórzase e persevera na súa aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades con interese.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo con pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

As actividades que se propoñen nesta unidade permiten que o profesor observe como os seus alumnos rodean, unen, subliñan, completan textos e así saiba o nivel no que se encontran e o seu grao de habilidade para executalas. Segundo as necesidades do alumnado, insistiremos máis no reforzo ou no que aprenden de novo.

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos.
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son numerosas as situacións nas que se reforzan as grafías dos números traballados na unidade anterior, do 0 ao 5. Trabállase a correcta direccionalidade do trazo. Asíciase a grafía coa cantidade de elementos dun grupo. Trabállanse a composición e a descomposición dos números 6, 7, 8 e 9.
- . **Operacións.** As primeiras experiencias de cálculo deben ser manipulativas e pasar polo conteo de elementos concretos, como fichas, legumes, etc. E, por suposto, deben ir parellas ás primeiras e máis simples estratexias de cálculo mental. Saber restar pasa por entender o concepto, comprender que está a quitar para formar un novo grupo, que é a diferenza.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolvo problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este primeiro trimestre faremos fincapé na comprensión do enunciado e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 3

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Empregar correctamente os conceptos de unidade e de decena.
- . Expresar cantas decenas e cantas unidades hai nun grupo de obxectos.
- . Comprender o significado da suma e realizar a operación en vertical con números dunha cifra.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na comprensión do enunciado.
- . Orientarse no espazo e localizar elementos empregando os conceptos espaciais esquerda-dereita e diante-detrás.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p> <p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 10.)</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 10.)</p> <p>B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.</p> <p>B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.</p> <p>B2.6. Identifica el número mayor, el menor y el igual a un dado.</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, restar 1.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas. (En esta unidad, restas de números hasta el 10.)</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. (En esta unidad, de la resta.)</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p>	<p>Recoñecer o número 10 como un número de dúas cifras e escribilo seguindo a correcta direccionalidade do trazo.</p>	<p>Identifica e conta dez elementos e relaciónao coa súa grafía.</p> <p>Descompón o número de varias formas posibles.</p> <p>Escribe seguindo a correcta direccionalidade as grafías do 10.</p> <p>Escribe, ao ditado, os números ata o 10, relacionando o nome do número coa súa grafía.</p>
	<p>Comprender o concepto de decena como conxunto de dez unidades.</p>	<p>Comprende o concepto de decena como conxunto de dez unidades.</p>
	<p>Realizar sumas en vertical e horizontal con números dunha cifra.</p>	<p>Realiza sumas en vertical con números dunha cifra.</p>
	<p>Resolver operacións de cálculo mental.</p>	<p>Suma 2 e 3 a números dunha cifra.</p>
	<p>Iniciar a resolución de problemas con apoio gráfico, incidindo na comprensión do enunciado.</p>	<p>Comprende o enunciado do problema.</p> <p>Resolve sinxelos problemas con apoio gráfico.</p>
	<p>Distinguir entre esquerda-dereita e diante-detrás.</p>	<p>Sitúa obxectos aplicando correctamente os conceptos espaciais esquerda-dereita e diante-detrás.</p>
	<p>Mostrar iniciativa á hora de afrontar os problemas e desenvolver actitudes de respecto e colaboración á hora de traballar en grupo.</p>	<p>Mostra unha actitude emprendedora e participa activamente nos exercicios de aprendizaxe cooperativa</p> <p>Ordena números enteros y los representa en la recta numérica.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos problemas sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso redor.	Utiliza conceptos espaciais con precisión na situación de elementos.
	<i>Competencia dixital</i>	
<i>Aprender a aprender</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos para a resolución de problemas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Entende e expresa os sentimentos e as emocións no outro.
	<i>Competencias sociais e cívicas</i>	
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa activamente traballando en equipo cooperativo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Recoñece a importancia do respecto obedecendo os maiores, de xeito especial aos avós.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Participar de forma activa nos grupos cooperativos.	Participa e realiza as actividades con interese.

<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.
--	--	--

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos.
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a correcta direccionalidade do trazo no número 10. Asíciase a grafía coa cantidade de elementos dun grupo. E trabállase a composición e a descomposición do número 10.
- . **Operacións.** Unha vez presentado o concepto de suma e o de resta en horizontal, pasamos a traballalo en vertical. Suxerimos iniciar os nenos en estratexias de cálculo simples.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este primeiro trimestre faremos fincapé na comprensión do enunciado e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.
- Taballo individual e/ ou en pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 4

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 11 ao 19: orde, valor e grafía.
- . Comprender o significado da resta e realizar operacións en vertical con números dunha cifra.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na comprensión do enunciado.
- . Medir lonxitudes e realizar estimacións con unidades naturais: palmo, paso e pé.
- . Comprender informacións e adquirir vocabulario sobre as medidas naturais para expresar coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p>	<p>Expresar verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema.</p> <p>Desarrollar y cultivar las actitudes personales por el trabajo matemático bien hecho.</p>	<p>. Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad.</p>
<p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 19.)</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 19.)</p> <p>B2.3. Equivalencias entre los</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p> <p>Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en situaciones de la vida cotidiana.</p>	<p>. Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.</p> <p>. Identifica el valor de posición de las cifras en situaciones y contextos reales.</p> <p>Descompone y compone números naturales, interpretando el valor de posición de cada una de sus cifras.</p>

<p>elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.</p> <p>B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, dobles de números hasta el 19.)</p>	<p>. Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.</p>	<p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma (sin llevadas) en la resolución de problemas contextualizados.</p> <p>Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.</p> <p>Resuelve problemas que impliquen el dominio de los contenidos trabajados.</p>
<p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas. (En esta unidad, sumas con resultado menor que 19.)</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. (En esta unidad, de la suma.)</p>	<p>Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>Se inicia en la reflexión sobre el procedimiento aplicado a la resolución de problemas: revisando las operaciones empleadas, las unidades de los resultados, comprobando e interpretando las soluciones en el contexto.</p>
<p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 3. MEDIDA</p> <p>B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares. (En esta unidad, pesos y capacidades.)</p>	<p>Comparar e identificar cuál es el objeto de mayor peso, por estimación y/o utilizando la balanza.</p>	<p>Compara e identifica cuál es el objeto de mayor peso empleando distintos métodos.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos problemas sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e o exercicio físico.	Aplica os coñecementos aprendidos para realizar medicións e estimacións coas medidas naturais: palmo, paso e pé.
	<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
<i>Aprender a aprender</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos para a resolución de problemas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Comprende e utiliza as palabras con precisión para construír un argumento.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa activamente traballando en equipo cooperativo pesando e comparando pesos.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	É respectuoso e evita accións ou expresións impulsivas que poidan dar lugar a consecuencias molestas ou dolorosas para outros.

<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Priorizar a consecución de obxectivos grupais a intereses persoais.	Esfórzase para que o grupo consiga rematar a actividade cooperativa realizando a tarefa asignada.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a correcta direccionalidade do trazo das grafías dos números do 11 ao 19. A recta numérica e a serie ascendente e descendente dos números presentados. A composición e a descomposición dos números do 11 ao 19 e a asociación dos nomes dos números coas súas grafías nun ditado.
- . **Operacións.** Unha vez presentado o concepto de resta en horizontal, pasamos a traballalo en vertical. Suxírese que se inicie o alumnado en estratexias de cálculo simples.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este primeiro trimestre faremos fincapé na comprensión do enunciado e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.
- . Traballo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>

- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 5

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 0 ao 19: orde, valor e grafía.
- . Comprender o significado de número anterior e número posterior a un dado.
- . Realizar operacións de suma e resta en vertical con números dunha cifra.
- . Comprender e realizar comparacións sobre o maior ou o menor peso dos obxectos.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo. B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.	Expresar verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema.	Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad.
	Bloque 2. NÚMEROS B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 19.) B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 19.) B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas. B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras. B2.5. Identifica el número anterior y el siguiente a uno dado.	Desarrollar y cultivar las actitudes personales por el trabajo matemático bien hecho.
	Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.	Identifica el valor de posición de las cifras en situaciones y contextos reales.
	Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en	. Descompone y compone números naturales,

B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 2 a números menores o iguales que 19.)	situaciones de la vida cotidiana.	interpretando el valor de posición de cada una de sus cifras.
B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados. B2.11. Cálculo de sumas y restas. B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.	Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.	Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma en la resolución de problemas contextualizados.
Bloque 4. GEOMETRÍA B4.5. Uso del vocabulario geométrico para describir itinerarios: líneas abiertas y cerradas: rectas y curvas.	Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.	Se inicia en la reflexión sobre el procedimiento aplicado a la resolución de problemas: revisando las operaciones empleadas, las unidades de los resultados, comprobando e interpretando las soluciones en el contexto.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado das actividades sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e</i>	Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos	Recoñece e manexa na súa vida cotiá os números presentados. Aplica as estratexias de cálculo

<i>competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	xeométricos...) en situacións cotiás.	en actividades cotiás.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.	Experimenta cos pesos de diferentes obxectos.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Crea rimas de sumas sobre o texto dunha canción popular.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa activamente traballando en equipo cooperativo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Inicia hábitos de consumo responsable: diferenza entre o necesario, o innecesario, o superfluo, os caprichos (en alimentación, roupa, ocio...). Desenvolve unha actitude crítica e reflexiva respecto á <i>mercadotecnia</i> .
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Priorizar a consecución de obxectivos grupais a intereses persoais.	Esfórzase para que o grupo consiga rematar a actividade cooperativa realizando a tarefa asignada.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

. O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos .

Números. Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a correcta direccionalidade do trazo das grafías dos números do 20 ao 29. A

recta numérica e a serie ascendente e descendente dos números presentados. A composición e a descomposición dos números do 20 ao 29 e a asociación dos nomes dos números coas súas grafías nun ditado.

. **Operacións.** Trabállanse sumas e restas en vertical, atendendo ao signo de cada operación e asegurando o cálculo coas estratexias presentadas, como contar desde o número maior.

. **Cálculo mental.**

. Trabajo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 6

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 20 ao 29: orde, valor e grafía.
- . Comprender e realizar operacións de sumas de tres sumandos en vertical con números dunha cifra.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na obtención dos datos necesarios para a súa resolución.
- . Desenvolver estratexias para establecer comparacións e estimacións sobre a capacidade dos obxectos.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p>	<p>Expresar verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema.</p> <p>Desarrollar y cultivar las actitudes personales por el trabajo matemático bien hecho.</p>	<p>Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad.</p>
<p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.1. Números naturales hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 29.)</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. (En esta unidad, números hasta el 29.)</p> <p>B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.</p> <p>B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.</p> <p>B2.6. Identifica el número mayor, el menor y el igual a uno dado.</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de es-</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p>	<p>Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.</p>
	<p>Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en situaciones de la vida cotidiana.</p>	<p>Identifica el valor de posición de las cifras en situaciones y contextos reales.</p>
	<p>. Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo</p>	<p>Descompone y compone números naturales, interpretando el valor de posición de cada una de sus</p>

<p>trategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, restar 2 a números menores que 29.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas.</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar.</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 4. GEOMETRÍA</p> <p>B4.3. Interés y curiosidad por la identificación de las formas y de sus elementos característicos.</p> <p>B4.4. Confianza en las propias posibilidades; curiosidad, interés y constancia en la búsqueda de soluciones.</p> <p>B4.6. Búsqueda de elementos de regularidad en figuras y cuerpos a partir de la manipulación de objetos.</p> <p>B4.7. Formas planas y espaciales: clasificación de figuras planas.</p>	<p>mental, en situaciones de resolución de problemas.</p>	<p>cifras.</p>
	<p>Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>Resuelve problemas que impliquen el dominio de los contenidos trabajados.</p>
	<p>Conocer las figuras planas Reflexiona sobre el procedimiento aplicado a la resolución de problemas, revisando las operaciones empleadas, las unidades de los resultados, comprobando e interpretando las soluciones en el contexto. básicas: cuadrado, círculo, rectángulo y triángulo.</p>	<p>. Reconoce formas rectangulares, triangulares y circulares en objetos del entorno.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.	Explica as actividades realizadas utilizando os termos onte e mañá con corrección.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.

<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.	Aplica os coñecementos aprendidos para realizar comparacións entre os números que xorden na súa vida cotiá, como o número da súa casa, a idade dos seus pais e irmáns, etc.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.	Experimenta coas capacidades de diferentes recipientes.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Interpreta datos numéricos.
	Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Escoita e valora as opinións dos seus compañeiros de equipo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	É respectuoso e reacciona de forma serena ante un conflito ou problema, contribuíndo á súa resolución pacífica convencendo con razóns, aínda que se estea enfadado.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos.	Participa e compromete os seus compañeiros na actividade cooperativa mostrando confianza no éxito do equipo.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos para partir deles.
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 20 ao 29, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.
- . **Operacións.** Traballaremos as sumas de tres sumandos dunha cifra, sumando os dous primeiros e sumando o terceiro a este resultado.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este segundo trimestre faremos fincapé na obtención dos datos necesarios, tanto da ilustración coma do texto e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.
- . Traballo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 7

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 30 ao 59: orde, valor e grafía.
- . Comprender e realizar operacións de sumas con números de dúas cifras.

- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na obtención dos datos necesarios para a súa resolución.
- . Coñecer e manexar a serie dos días da semana.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p>	<p>Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.</p>
<p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.1. Números naturales hasta el 59.</p> <p>B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 59.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.</p> <p>B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.</p> <p>B2.5. Identifica el número anterior y el siguiente a uno dado.</p> <p>B2.6. Identifica el número mayor, el menor y el igual a uno dado.</p>	<p>Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en situaciones de la vida cotidiana</p>	<p>. Identifica el valor de posición de las cifras en situaciones y contextos reales.</p>
<p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 10 a decenas completas.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p>	<p>Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.</p>	<p>. Descompone y compone números naturales, interpretando el valor de posición de cada una de sus cifras.</p>
<p>B2.11. Cálculo de sumas y restas.</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la</p>	<p>. Utilizar el palmo, el paso y el pie para realizar medidas y estimaciones.</p> <p>. Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana adecuados a su</p>	<p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de resta en la resolución de problemas contextualizados.</p> <p>Realiza mediciones con el palmo, el paso y el pie. Resuelve problemas</p>

<p>resta para separar o quitar.</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 3. MEDIDA</p> <p>B3.1. Medición con instrumentos y estrategias no convencionales.</p> <p>B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.</p> <p>B3.7. Resolución de problemas de medida.</p>	<p>nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>sencillos de medida.</p> <p>Reflexiona sobre el proceso seguido en la resolución de problemas revisando las operaciones utilizadas y las unidades de los resultados.</p>
---	--	---

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprende o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos problemas sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.	Realiza diferentes actividades utilizando os termos onte e mañá con corrección.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Localiza nun calendario semanal os días propostos e relaciónaos coas súas actividades rutineiras.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Debuxa itinerarios seguindo instrucións espaciais.

	Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Escoita e valora as opinións dos seus compañeiros de equipo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	É responsable ao aproveitar e organizar o tempo na casa e na aula atendendo adecuadamente as tarefas escolares, familiares, deportivas, de ocio, etc.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Participa e realiza a súa tarefa dentro do equipo con interese e responsabilidade.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

. O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos.

Números. Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 30 ao 59, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.

. **Operacións.** Calcularemos sumas de sumandos de dúas cifras, aprendendo a colocar as cifras segundo a súa orde de unidades e decenas.

. **Cálculo mental.**

Resolución de problemas. Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este segundo trimestre faremos fincapé na obtención dos datos necesarios, tanto da ilustración coma do texto e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.

. Traballo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

• A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 8

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 60 ao 79: orde, valor e grafía.
- . Comprender e realizar operacións de restas con números de dúas cifras.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na elección dos datos necesarios para a súa resolución.
- . Coñecer e manexar a serie dos meses do ano.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo. B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del tra-	Interpretar diferentes tipos de números según su valor, en situaciones de la vida cotidiana. Realizar operaciones y	Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de resta en la resolución de problemas contextualizados. Emplea

bajo científico.		
Bloque 2. NÚMEROS		
B2.1. Números naturales hasta el 79.		
B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 79.		
B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.	Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel,	Realiza comparaciones de peso entre dos objetos de uso habitual.
B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.	estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.	
B2.5. Identifica el número anterior y el siguiente a uno dado.		
B2.6. Identifica el número mayor, el menor y el igual a uno dado.		
B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 10 a decenas completas.)		
B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.	Comparar e identificar cuál es el objeto de mayor peso, por estimación y/o utilizando la balanza.	Compara e identifica cuál es el recipiente de mayor capacidad.
B2.11. Cálculo de sumas y restas.	Comparar e identificar cuál es el recipiente de mayor capacidad, por estimación.	Resuelve problemas sencillos de medida.
B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar.		
B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.	Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana adecuados a su nivel,	Reflexiona sobre el proceso seguido en la resolución de problemas revisando las operaciones utilizadas y las unidades de los resultados.
Bloque 3. MEDIDA		
B3.1. Medición con instrumentos y estrategias no convencionales.	estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.	
B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.		
B3.7. Resolución de problemas de medida.		

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.	Entende o enunciado dos problemas sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.	Aplica os coñecementos aprendidos para ordenar as datas de aniversario dos seus compañeiros de aula.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Localiza no calendario as datas propostas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Realiza estimacións e busca de alternativas fronte ás cuestións formuladas.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de problemas.	Escoita ao outro de forma activa e responde con argumentos ao compañeiro, non perde a calma nin eleva o ton de voz.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Esfórzase e persevera na súa aprendizaxe, atende, participa e realiza as actividades con interese.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.	Pide axuda cando o necesita, segundo o require a actividade.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

	estético.	
--	-----------	--

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos.
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 60 ao 79, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.
- . **Operacións.** Calcularemos restas de números de dúas cifras, aprendendo a colocar as cifras segundo a súa orde de unidades e decenas.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este segundo trimestre faremos fincapé na elección dos datos necesarios, tanto da ilustración coma do texto e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.
- . Traballo individual ou en grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 9

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 80 ao 99: orde, valor e grafía.
- . Comprender e realizar operacións de sumas e restas con números de dúas cifras.
- . Coñece o valor da posición das cifras dun número.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na elección dos datos necesarios para a súa resolución.
- . Comprender e interpretar a lectura das horas nun reloxo analóxico: lectura e escritura da hora en punto e a hora e media.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p> <p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 10 a números de dos cifras.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p>	<p>Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>Comunica verbalmente de forma sencilla el proceso seguido en la resolución de un problema simple de matemáticas o en contextos de la realidad.</p>
	<p>Identificar, resolver problemas de la vida cotidiana adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las</p>	<p>Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.</p>

<p>B2.11. Cálculo de sumas y restas.</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar.</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 4. GEOMETRÍA</p> <p>B4.6. Búsqueda de elementos de regularidad en figuras y cuerpos a partir de la manipulación de objetos.</p> <p>B4.8. Resolución de problemas de geometría relacionados con la vida cotidiana.</p>	<p>matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p>	<p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de resta en la resolución de problemas contextualizados.</p> <p>Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.</p> <p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma en la resolución de problemas contextualizados.</p>
<p>Bloque 5. ESTADÍSTICA Y PROBABILIDAD</p> <p>B5.1. Recogida y clasificación de datos.</p>	<p>Recoger y registrar una información que se pueda cuantificar, utilizando algunos recursos sencillos de representación gráfica: tablas de datos, bloques de barras, diagramas lineales... comunicando la información.</p>	<p>Registra e interpreta datos sencillos en representaciones gráficas sencillas.</p> <p>Resuelve sencillos problemas en los que intervenga la lectura de gráficos.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<p><i>Comunicación lingüística</i></p>	<p>Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.</p>	<p>Expresa con precisión a lectura da hora en punto e da hora e media en calquera contexto de comunicación.</p>
	<p><i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.</p>	<p>Le e comprende a lectura inicial.</p>
<p><i>Competencia matemática e</i></p>	<p>Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de</p>	<p>Aplica os coñecementos aprendidos para organizar as súas tarefas e xogos en</p>

<i>competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.	función do tempo de que dispón.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Le a hora en diferentes reloxos analóxicos (con números, sen números...).
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Elabora un reloxo de cartolina seguindo os pasos con precisión e sentido estético.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta e fai cumprir as normas de clase establecidas polo grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Escoita con atención cando lle falan (profesores, familiares, compañeiros, amigos, outros adultos...) e esfórzase por entender.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa e soluciónaos sen perder a calma.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo coidando a orde e a pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 80 ao 99, así como a

composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.

. **Operacións.** Calcularemos as operacións de sumas e restas de números de dúas cifras, aprendendo a colocar as cifras segundo a súa orde de unidades e decenas.

. **Cálculo mental.**

. **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este segundo trimestre faremos fincapé na elección dos datos necesarios, tanto da ilustración coma do texto e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.

. Traballo individual e/ou en grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiabiles da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

• A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 10

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 0 ao 99: orde, valor e grafía.
- . Comprender e realizar operacións de sumas de tres sumandos dunha e de dúas cifras.
- . Empregar con seguridade os conceptos de numeración xa presentados.
- . Comprender e interpretar a lectura das horas nun reloxo dixital: lectura e escritura da hora en punto e a hora e media.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo. B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico. Bloque 2. NÚMEROS B2.1. Números naturales hasta el 99. B2.2. Nombre y grafía de los números hasta el 99. B2.7. Identifica los números ordinales del 1º al 10º. B2.8. Utilización y relación de los números ordinales. Comparación de números. B2.9. Iniciación en el desarrollo de	Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.	. Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.
	Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.	Utiliza los números ordinales en contextos reales.
	Se inicia en el conocimiento del valor y las equivalencias entre las diferentes monedas y	Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma en la

<p>estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, restar 10 a números de dos cifras.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas.</p> <p>B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar.</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 3. MEDIDA</p> <p>B3.5. El sistema monetario de la Unión Europea. Unidad principal: el euro. Valor de las diferentes monedas y billetes.</p> <p>B3.6. Equivalencias entre monedas y billetes.</p> <p>B3.7. Resolución de problemas de medida.</p>	<p>billetes del sistema monetario de la Unión Europea.</p>	<p>resolución de problemas contextualizados.</p> <ul style="list-style-type: none"> . Conoce la función y el valor de las diferentes monedas y billetes (5, 10, 20 y 50 euros) del sistema monetario de la Unión Europea utilizándolas tanto para resolver problemas en situaciones reales como figuradas. . Resuelve problemas sencillos de medida.
	<ul style="list-style-type: none"> . Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas. 	<p>Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de resta en la resolución de problemas contextualizados.</p> <p>Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<p><i>Comunicación lingüística</i></p>	<p>Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...</p>	<p>Comprende as indicacións e expresións propias de situacións nas que se describen diferentes transportes coas súas características.</p>
	<p><i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.</p>	<p>Le e comprende a lectura inicial.</p>

<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.	Aplica os coñecementos aprendidos para organizar as súas tarefas e xogos en función do tempo de que dispón.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	É capaz de realizar cambios de moedas e devolucións en situacións reais e nas situacións propostas no libro.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Valora e aprecia o uso de transportes menos contaminantes.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Le e compara a hora en diferentes reloxos analóxicos (con números, sen números...) e dixitais.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Exprésase correctamente e con amabilidade, dirixíndose aos demais con palabras e xestos agradables, como o sorriso, que faciliten o entendemento.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da súa vida cotiá.	Respecta e fai cumprir as normas de convivencia á hora de acceder a un transporte público.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.	Valora a evolución de medios de transporte menos contaminantes entendendo que benefician ao medio.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 0 ao 99, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.
- . **Operacións.** Calcularemos as operacións de sumas de tres sumandos con números dunha e de dúas cifras, aprendendo a colocar as cifras segundo a súa orde de unidades e decenas.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Preténdese habituar os alumnos a que sigan certos métodos de traballo á hora de resolver un problema. Durante este segundo trimestre faremos fincapé na elección dos datos necesarios, tanto da ilustración coma do texto e, para iso, é fundamental ensinalos a facer unha lectura pausada e comprensiva do texto do problema.
- . Traballo individual e/ou en grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 11

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 0 ao 99: orde, valor e grafía.
- . Comprender e calcular operacións de sumas con levadas.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na elección da operación necesaria para a súa resolución.
- . Identificar e utilizar as moedas e os billetes de euro.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo. B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico. Bloque 2. NÚMEROS B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, sumar 5 a números acabados en 0 o en 5.) B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados. B2.11. Cálculo de sumas y restas. B2.12. Utilización en situaciones familiares de la suma para juntar o añadir y de la resta para separar o quitar. B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana. Bloque 3. MEDIDA B3.3. Unidades de medida del tiempo	Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.	Desarrolla y muestra actitudes idóneas para el trabajo limpio, claro y ordenado en el cuaderno y en cualquier aspecto a trabajar en el área de Matemáticas.
	<ul style="list-style-type: none"> . Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas. 	Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de suma (sin llevadas) en la resolución de problemas contextualizados. Realiza cálculos numéricos básicos con la operación de resta (sin llevadas) en la resolución de problemas contextualizados. Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.
	Se inicia en el conocimiento de las unidades básicas de medida del tiempo y sus relaciones, utilizándolas para resolver problemas de la vida diaria.	Conoce y utiliza las unidades de medida del tiempo y sus relaciones. Minuto, hora, día, semana y año. <ul style="list-style-type: none"> . Resuelve problemas sencillos de la vida diaria utilizando las medidas temporales y sus relaciones
	<ul style="list-style-type: none"> . Recoger y registrar una información que se pueda cuantificar, utilizando algunos recursos sencillos de representación gráfica: 	Registra e interpreta datos sencillos en representaciones gráficas sencillas.

<p>po y sus relaciones: minuto, hora, día, semana y año. (En esta unidad, día, semana y año.)</p> <p>Bloque 5. ESTADÍSTICA Y PROBABILIDAD</p> <p>B5.1. Recogida y clasificación de datos.</p>	<p>tablas de datos, bloques de barras, diagramas lineales... comunicando la información.</p>	<p>Resuelve sencillos problemas en los que intervenga la lectura de gráficos.</p>
--	--	---

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...	Comprende as indicacións e expresións propias de situacións de compra-venta con moedas e billetes de euro.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.	Aplica os coñecementos aprendidos para resolver as situacións de compra-venta con cambios e devolucións de moedas.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	É capaz de realizar cambios de moedas e devolucións en situacións reais e nas situacións propostas no libro.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Deduce o seguinte elemento dunha serie lóxica.
<i>Competencias sociais e</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo	Formula os seus argumentos e escoita, de forma activa aos demais, en situacións de equipo

<i>cívicas</i>	e para a resolución de conflitos.	cooperativo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	É coidadoso na presentación das tarefas, coida o material propio, o dos demais e o da clase. Chega a acordos e cumpreos.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Comprende e respecta que unha actividade ten máis dunha solución posible.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o seu traballo con sentido da orde e pulcritude.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- . O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos
- . **Números.** Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 0 ao 99, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.
- . **Operacións.** Nesta unidade iníciase a suma con levadas. O alumnado xa sabe colocar correctamente números dunha e de dúas cifras e agora aprenderá a «levar» a decena que nos resulta da suma da columna das unidades á seguinte columna das decenas e rematar sumando o cálculo as decenas.
- . **Cálculo mental.**
- . **Resolución de problemas.** Xa temos establecidas as bases para traballar a resolución de problemas: lectura pausada e comprensiva para entender o enunciado e a busca e selección de datos. Neste terceiro trimestre faremos fincapé na elección segura e confiada da operación que nos servirá para responder á pregunta do problema.
- . Traballo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

- Cadernos complementarios.
- Libros de texto.
- Fichas.
- Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

• A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>
- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

UNIDADE 12

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- . Coñecer e construír os números do 0 ao 99: orde, valor e grafía.
- . Resolver operacións de sumas con levadas e de restas sen levar.
- . Coñecer e utilizar os números ordinais.
- . Desenvolver estratexias para a resolución de problemas, incidindo na elección da operación necesaria para a súa resolución.
- . Identificar, nomear e debuxar liñas rectas e curvas, e liñas abertas e pechadas.
- . Adquirir o vocabulario relacionado cos conceptos matemáticos da unidade para expresar os seus coñecementos de forma oral e escrita.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES.

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1. PROCESOS, MÉTODOS Y ACTITUDES EN MATEMÁTICAS</p> <p>B1.1. Expresión verbal del proceso de razonamiento de la resolución de un problema sencillo.</p> <p>B1.2. Confianza en las propias capacidades para desarrollar actitudes apropiadas y afrontar las dificultades propias del trabajo científico.</p> <p>B1.3. Utilización guiada de medios tecnológicos en el proceso de aprendizaje.</p> <p>Bloque 2. NÚMEROS</p> <p>B2.3. Equivalencias entre los elementos del sistema de numeración decimal: unidades y decenas.</p> <p>B2.4. El sistema de numeración decimal: valor de posición de las cifras.</p> <p>B2.9. Iniciación en el desarrollo de estrategias personales de cálculo mental. (En esta unidad, restar 5 a números acabados en 0 o en 5.)</p> <p>B2.10. Gusto por la presentación ordenada y limpia de los cálculos y de los resultados.</p> <p>B2.11. Cálculo de sumas y restas.</p> <p>B2.13. Resolución de problemas de la vida cotidiana.</p> <p>Bloque 3. MEDIDA</p> <p>B3.3. Unidades de medida del tiempo y sus relaciones: minuto, hora, día, semana y año. (En esta unidad, minuto y hora.)</p> <p>B3.4. Lectura sencilla en relojes analógicos y digitales.</p>	<p>Leer, escribir y ordenar números enteros utilizando razonamientos apropiados.</p> <p>Realizar operaciones y cálculos numéricos mediante diferentes procedimientos, incluido el cálculo mental, en situaciones de resolución de problemas.</p> <p>Identificar y resolver problemas de la vida cotidiana, adecuados a su nivel, estableciendo conexiones entre la realidad y las matemáticas y valorando la utilidad de los conocimientos matemáticos adecuados y reflexionando sobre el proceso aplicado para la resolución de problemas.</p> <p>Se inicia en el conocimiento de las unidades básicas de medida del tiempo y sus relaciones, utilizándolas para resolver problemas de la vida diaria.</p>	<p>Identifica el valor de posición de las cifras en situaciones y contextos reales.</p> <p>Descompone y compone números naturales, interpretando el valor de posición de cada una de sus cifras.</p> <p>Emplea procedimientos diversos en la realización de cálculos numéricos básicos.</p> <p>. Resuelve problemas sencillos de la vida diaria utilizando las medidas temporales y sus relaciones.</p> <p>. Conoce y utiliza las unidades de medida del tiempo y sus relaciones.</p> <p>. Lee en relojes analógicos digitales la hora en punto y la media hora.</p>

--	--	--

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	Escoita e participa dentro do seu grupo cooperativo seguindo as normas establecidas.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Le e comprende a lectura inicial.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.	Utiliza os números ordinais aplicados na súa vida cotiá e identifica os tipos de liñas no seu contorno próximo.
<i>Competencia dixital</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender</i>	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.	Segue os pasos establecidos na resolución de problemas e elixe a operación que o resolve en función deles.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Oriéntase seguindo as coordenadas propostas.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Involucrarse ou promover accións cun fin social.	Comprende a situación doutros nenos que non dispoñen de auga potable e participa en actividades de axuda solidaria.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Colabora en actividades que favorecen o ben común ou axuda a quen o necesita.
<i>Sentido de iniciativa e</i>	Asumir as responsabilidades	Realiza o seu traballo a

<i>espírito emprendedor</i>	encomendadas e dar conta delas.	tempo para rematar as tarefas de equipo.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.	Identifica os tipos de liñas en cadros de pintores abstractos, como Kandinsky.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

. O noso primeiro paso será sempre comprobar os coñecementos previos dos alumnos.

Números. Ao longo de toda a unidade didáctica son moitas e variadas as situacións nas que se traballa a lectura e escritura dos nomes dos números do 0 ao 99, así como a composición e a descomposición destes números e a asociación do nome do número coa súa grafía a través dun ditado.

. **Operacións.** Nesta unidade afiánzase a suma con levadas e seguimos restando con números de dúas cifras. Ofrécese variedade de actividades para manter a atención do alumno.

. **Cálculo mental.**

. **Resolución de problemas.** Xa temos establecidas as bases para traballar a resolución de problemas: lectura pausada e comprensiva para entender o enunciado e a busca e selección de datos. Neste terceiro trimestre faremos fincapé na elección segura e confiada da operación que nos servirá para responder á pregunta do problema.

. Traballo individual e/ou pequeno grupo.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

• A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:

- <http://anayadigital.es>

- <http://roble.pntic.mec.es>

- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

- <http://www.actiludis.com/>
- <http://www.orientacionandujar.es/>

CIENCIAS DA NATUREZA

OBXECTIVOS DAS COMPETENCIAS CLAVE

1. Adquirir e utilizar correctamente de forma oral e escrita, o vocabulario específico da área que permita o desenvolvemento da lectura comprensiva a través de textos científicos.
2. Adquirir e utilizar correctamente de forma oral e escrita, o vocabulario específico da área que permita o desenvolvemento da lectura comprensiva a través de textos sinxelos.
3. Coñecer e valorar a importante achega da ciencia e a investigación para mellorar a calidade de vida e benestar dos seres humanos.
4. Comportarse de acordo cos hábitos de saúde e coidado persoal que se derivan do coñecemento do corpo humano, respectando as diferenzas.
5. Comportarse de acordo cos hábitos de saúde e coidado corporal que se derivan do coñecemento dos aspectos básicos do seu corpo.
6. Mostrar unha actitude de aceptación e respecto cara ás diferenzas individuais (idade e sexo).
7. Coñecer globalmente o seu corpo, afianzar a lateralidade, a percepción multisensorial e desenvolver a súa autonomía.
8. Participar en actividades de grupo respectando as normas e regras de convivencia (quendas de palabra, atención nas intervencións, achega de ideas e consideración das decisións e acordos tomados) e realizando as tarefas asignadas dunha forma responsable..
9. Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio, valorándoa criticamente e adoptando un comportamento na vida cotiá de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico.
10. Participar na conservación e mellora do contorno: manter limpo o seu contorno espacial, coidar os obxectos materiais (persoais e comúns) e respectar aos animais e ás plantas.
11. Identificar os principais elementos do contorno natural analizando a súa organización, as súas características e interaccións e progresando no dominio de contornos espaciais cada vez máis complexos.
12. Identificar os elementos principais do contorno natural, partindo do próximo ao afastado.
13. Iniciarse na observación guiada dos elementos principais do contorno natural.
14. Iniciarse na recollida de datos do contorno natural.
15. Valorar positivamente a realización de tarefas e gozar coa súa execución coidadosa.

16. Manifestar a súa capacidade de observación e o uso que fai de todos os sentidos para identificar formas e tamaños nos obxectos e para diferenciar os seres vivos dos inertes, recoñecendo as súas funcións básicas e superando os preconceptos polos que identifica o ser vivo co que se move.
17. Planificar e realizar proxectos, dispositivos e aparatos sinxelos coa finalidade de coñecer as características e funcións dalgunhas máquinas, utilizando o coñecemento das propiedades elementais dalgúns materiais, substancias e obxectos.
18. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender e compartir coñecementos, valorando a súa contribución á mellora das condicións de vida.
19. Identificar algúns obxectos e recursos tecnolóxicos significativos no medio.
20. Recoñecer a finalidade do uso de aparatos e máquinas próximos á súa experiencia e valorar os aspectos positivos destes recursos tecnolóxicos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

(Indicación dos mínimos para avaliación positiva e % na cualificación)

- **Competencia social e cívica**
 - Interpreta o mundo físico a través de conceptos aprendidos.
 - Mostra actitudes de respecto cara os demais e cara a un mesmo.
 - Interpreta un plano sinxelo dunha casa.
 - Contribúe a conservar un contorno físico agradable e saudable.
 - Realiza observacións.
 - Obtén e interpreta información acerca do medio físico que os rodea.
 - Valora a importancia de conservar o ambiente e ter un consumo de auga racional e responsable.
 - Adopta unha disposición para unha vida saudable e valora a conservación do hábitat animal e vexetal.
 - Coñece sentimentos e emocións en relación cos demais. Acepta normas de convivencia.
 - Utiliza a lingua como destreza para a convivencia, o respecto e o entendemento.
 - Comprende a realidade social na que vive.
 - Desenvolve uns hábitos de comportamento responsable e actitudes de diálogo e resolución de conflitos.
- **Conciencia e expresións culturais**
 - Coñece as obras e manifestacións máis destacadas do patrimonio.
 - Aprecia e desenvolve a creatividade a través de diferentes medios expresivos.
- **Competencia matemática**
 - Utiliza táboas de dobre entrada para traballar conceptos aprendidos.
 - Emprega o cálculo para resolver enigmas ou problemas.
 - Interpreta e expresa informacións con números.
 - Pon en práctica procesos de razoamento

- **Tratamento da información e competencia dixital**
 - Iníciase no uso do ordenador.
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Verbaliza o proceso seguido na aprendizaxe: reflexionar que e como aprender.
- **Sentido da iniciativa e espírito emprendedor**
 - Adquire e interioriza bos hábitos. Elixo con criterio propio. Expressa gustos e preferencias
 - Desenvolve HHSS como respecto aos demais, cooperación e traballo en equipo.
 - Desenvolve unha actitude crítica ante os anuncios publicitarios da TV e o tempo adicado a ela.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos cadernos, fichas, traballos...
- Probas de avaliación orais e/ou escritas, no caso de realizarse.
- Rúbricas e dianas de avaliación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- Velocidade e comprensión lectora (10%)
- Expresión oral e escrita (20%)
- Participación activa en proxectos e obradoiros realizados (10%)
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
- Traballo de aula (30%)
- Probas de avaliación (20%)

En caso de non realizarse probas de avaliación, o 20% correspondente coa nota dese apartado engadirase ao 40% de traballo de aula, resultando este nun 60% da puntuación final.

TEMPORALIZACIÓN

- 1: do 9 de setembro ao 29 de outubro.
- 2: do 1 de novembro ao 21 de decembro.
- 3: do 10 de xaneiro ao 11 de febreiro.
- 4: do 14 de febreiro ao 25 de marzo.
- 5: do 28 de marzo ao 29 de abril.
- 6: do 2 de maio ao 21 de xuño.

UNIDADE 1

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer e nomear as partes máis importantes do corpo.
- Identificar e localizar as principais partes do corpo.

- Relacionar as principais partes do corpo coa función que realizan (órganos máis importantes, sentidos...).
- Coñecer e respectar as diferenzas físicas das persoas.
- Obter información acerca dos sons, as formas, as texturas, os sabores... a partir da experimentación, realizada de forma guiada.
- Realizar traballos de forma individual e cooperativa.
- Respectar materiais, obxectos...
- Identificar e expresar emocións e sentimentos.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1: INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.1 Introducción á actividade científica. B1.4 Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, presentacións e esquemas para reunir conclusións. B1.5 O traballo cooperativo. B1.7 Os hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Busca e selecciona información dunha forma guiada e comunica os resultados tanto de forma oral coma por escrito, de xeito limpo, claro e ordenado en diferentes soportes Manifiesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2: O SER HUMANO E A SAÚDE B2.3 A observación das igualdades e diferenzas entre as persoas. B2.4 Identificación das partes do corpo humano. B2.5 Identificación e verbalización de emocións (medo, tristeza, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos.	Identificar as similitudes e diferenzas entre as persoas, valorando a súa diversidade.	Identifica as similitudes e diferenzas entre as persoas valorando a súa diversidade. Recoñece partes do propio corpo. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Competencia lingüística</i>	Utilizar o vocabulario sobre as partes do corpo.	Aprende e emprega o vocabulario do corpo.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados a unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Utilizar a observación, a manipulación e a exploración para acadar as aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Observa as viñetas do conto e relaciona as imaxes coas partes do corpo.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Adquirir hábitos de traballo.	Realiza as actividades do libro e as que lle indica o profesor de forma habitual.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aceptar e practicar normas básicas de conduta.	Aprende as normas básicas de conduta na clase.
	Respectar as opinións alleas.	Escoita as opinións dos demais.
	Respectar as quendas de palabra.	Respecta a quenda de palabra, nunha fila, etc.
	<i>Educación en valores:</i> Responsabilidade, respecto e paciencia.	Coida a presentación as tarefas e o material propio, o dos demais e o da clase. Escoita con atención cando lle falan e esfórzase por aprender.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 2

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Recoñecer e desenvolver os hábitos de vida saudable relacionados coa alimentación, co aseo, co deporte e co descanso.
- Expresar de forma oral exemplos asociados aos hábitos saudables nomeados anteriormente, e verbalizar a importancia destes.
- Iniciarse na actividade científica a través da experimentación.
- Coñecer e valorar as medidas de prevención de accidentes e enfermidades no fogar e no centro escolar.
- Identificar e expresar emocións e sentimentos (alegría, tristura, medo, enfado...) propios e doutras persoas.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1: INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.1. Introducción á actividade científica. B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, presentacións e esquemas para reunir conclusións. B1.5. O traballo cooperativo. B1.7. Os hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Busca e selecciona información dunha forma guiada e comunica os resultados tanto de forma oral coma por escrito, de xeito limpo, claro e ordenado en diferentes soportes Manifiesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2: O SER HUMANO E A SAÚDE B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos. B2.6. Hábitos que inflúen nun estilo de vida saudable: alimentación	Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: a hixiene persoal, a alimentación variada, o exercicio físico	Relaciona vida saudable cunha alimentación adecuada. Relaciona o exercicio físico, os hábitos de hixiene e o tempo coa súa propia saúde.

equilibrada e variada, a hixiene persoal, o exercicio físico regulado e o uso adecuado do tempo libre.	regulado sen excesos ou o descanso diario	
B2.7. Identificación dos alimentos diarios necesarios.		
B2.8. Análise e costumes na alimentación diaria.		

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...	Entende as ordes, explicacións, indicacións, relatos, adiviñas, cantigas, poemas...
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados a unidade.
	Comprender mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos que deber realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos para resolver as actividades.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visuales significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo e superar dificultades.	Identifica os erros nas súas tarefas.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Goza coa realización de actividades en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> A gratitude.	Aprecia a axuda dos compañeiros e profesores, e a da súa familia. Exprésao con palabras, xestos e accións.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar...
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 3

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Aplicar coñecementos, habilidades e destrezas asociados á actividade científica.
- Diferenciar os seres vivos dos seres inertes.
- Mostrar condutas de coidado e respecto cara aos seres vivos.
- Identificar animais e describir as súas principais características.
- Identificar plantas e describir as súas principais características.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1: INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, presentacións e esquemas para reunir conclusións. B1.5. O traballo cooperativo. B1.6. Iniciación ás técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo intelectuais.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Busca e selecciona información dunha forma guiada e comunica os resultados tanto de forma oral coma por escrito, de xeito limpo, claro e ordenado en diferentes soportes Manifiesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2: O SER HUMANO E A SAÚDE B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos.	Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: a hixiene persoal, a alimentación variada, o exercicio físico regulado sen excesos ou o	Relaciona vida saudable cunha alimentación adecuada. Relaciona o exercicio físico, os hábitos de hixiene e o tempo coa súa propia saúde.

	descanso diario	
Bloque 3: OS SERES VIVOS B3.1. Os seres vivos: as plantas e os animais B3.4. A clasificación e o rexistro dos seres vivos do ámbito segundo criterios variados e observables, utilizando diferentes soportes.	Identificar e explicar, en diferentes soportes, as principais características das plantas e dos animais.	Explica as principais diferenzas entre as plantas e os animais empregando diferentes soportes. Identifica e describe, con criterios elementais, os animais e as plantas do seu ámbito.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Le comprensivamente palabras, oracións e textos sinxelos.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para buscar información.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información sobre o corpo.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Emprega a observación e exploración para acadar as aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visualis significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover novas accións.	Planifica tarefas de forma autónoma.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo.	Desenvolve habilidades sociais como o diálogo, a tolerancia, o respecto cara ás opinións dos demais.
	<i>Educación en valores:</i> A empatía.	Sabe poñerse no lugar doutros compañeiros e recoñece os sentimentos dos demais.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 4

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Aplicar coñecementos, habilidades e destrezas asociados á actividade científica.
- Coñecer e valorar os patróns de relación entre os seres humanos e os animais.
- Coñecer e valorar os sistemas de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.
- Coñecer e valorar os patróns de relación entre os seres vivos: cadeas alimentarias.
- Coñecer os elementos da natureza e os seus medios: tipos de hábitats e ecosistemas dos seres vivos.
- Desenvolver hábitos de coidado e respecto cara ao medio e coñecer algunhas causas de extinción de especies.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.1. Introducción á actividade científica. B1.5. O traballo cooperativo.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Busca e selecciona información dunha forma guiada e comunica os resultados tanto de forma oral coma por escrito, de xeito limpo, claro e ordenado en diferentes soportes
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2. O SER HUMANO E A SAÚDE. B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos.	Identificar as similitudes e diferenzas entre as persoas, valorando a súa diversidade.	Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
Bloque 3. OS SERES VIVOS B3.3. Observación e identificación dos animais e das plantas do ámbito. B3.2. Identificación das características e dos comportamentos dos animais e das plantas para adaptarse ao seu medio. B3.5. Valoración da responsabilidade no coidado das plantas e dos animais domésticos do ámbito.	Identificar e explicar, en diferentes soportes, as principais características das plantas e dos animais.	Explica as principais diferenzas entre as plantas e os animais empregando diferentes soportes. Identifica e describe, con criterios elementais, os animais e as plantas do seu ámbito. Mostra condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos.
	Observar e identificar, de xeito elemental e en equipo, algún ser vivo no seu medio natural ou na aula e comunicar, oralmente e por escrito, os resultados utilizando diferentes soportes.	Recolle datos a partir da súa observación e comúnicalos utilizando diferentes soportes.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende frases e textos breves co vocabulario da unidade
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Formula interrogantes para mellorar a aprendizaxe dos contidos da unidade.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia interpersonal.	Analiza e comenta as actitudes dos personaxes.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra perseverancia nas tarefas de reforzo
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Coñece o valor de respectar os bens comúns, como o mobiliario urbano, e aplícao tamén ao contexto escolar.
	<i>Educación en valores:</i> A gratitude.	Aprecia a axuda dos demais en todos os ámbitos (familia, colexio, amigos...), e agradece con bos xestos, accións e palabras.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

UNIDADE 5

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Aplicar coñecementos, habilidades e destrezas asociados á actividade científica.
- Estudar e coñecer diversos materiais polas súas propiedades.
- Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para estudar as propiedades dos materiais.
- Iniciarse na actividade científica.
- Traballar de forma individual e cooperativa.
- Facer un uso adecuado dos materiais, das ferramentas, dos instrumentos...
- Valorar e respectar o traballo en equipo, así como a organización no traballo.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.1. Introducción á actividade científica. B1.5. O traballo cooperativo.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Busca e selecciona información dunha forma guiada e comunica os resultados tanto de forma oral coma por escrito, de xeito limpo, claro e ordenado en diferentes soportes
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2. O SER HUMANO E A SAÚDE. B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos.	Identificar as similitudes e diferenzas entre as persoas, valorando a súa diversidade.	Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
Bloque 4. A MATERIA E A ENERXÍA B4.1. Tarefas de redución, reutilización e	Adoptar medidas de protección	Reduce, reutiliza e recicla

reciclaxe na escola e nos seus arredores. (de materia e enerxía) B4.4. Exploración de materiais e obxectos do ámbito para identificar propiedades físicas observables (cor, dureza, olor, sabor e textura) e a súa utilidade.	ambiental e poñelas en práctica na escola.	obxectos na escola. Identifica e adopta medidas de uso responsable da auga na escola. (de materia e enerxía).
	Experimentar e manipular instrumentos e obxectos sinxelos de uso cotián identificando algunhas propiedades físicas.	Identifica cor, dureza, olor, sabor e textura en materiais e obxectos de uso cotián.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Respecta as normas básicas de comunicación nas diversas situacións que se crean na aula.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Esfórzase e persevera na aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades e interese.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os erros na tarefa e esfórzase por superar as dificultades.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas.
	<i>Educación en valores: A solidariedade.</i>	Expresa con palabras e accións, unha actitude firme e comprometida co benestar de todos. Colabora nas actividades que favorecen o ben común ou que axuden a quen o precisa.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiabiles da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 6

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer algunhas máquinas, ferramentas, aparatos...
- Construír unha máquina moi simple.
- Valorar a importancia dalgúns avances tecnolóxicos para as condicións de vida.
- Usar distintos soportes para a comunicación e a aprendizaxe.
- Integrar prácticas de coidado en relación coa seguridade persoal, a prevención de riscos... no uso de materiais e máquinas.
- Iniciarse na actividade científica.
- Traballar de forma individual e cooperativa.
- Facer un uso adecuado dos materiais, ferramentas, instrumentos...
- Valorar e respectar o traballo en equipo, así como a organización no traballo.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA B1.5. O traballo cooperativo.	Buscar, seleccionar información dunha forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
	Traballar de forma cooperativa, respectando os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	Utiliza estratexias para traballar individualmente e en equipo, ademais de respectar os/as compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
Bloque 2. O SER HUMANO E A SAÚDE. B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, alegría) e de sentimentos propios e alleos.	Identificar as similitudes e diferenzas entre as persoas, valorando a súa diversidade.	Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
Bloque 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS B5.1. Observación e clasificación de aparatos e máquinas sinxelas do ámbito, identificando a súa utilidade e evitando os estereotipos sexistas. B5.2. Manipulación e observación do funcionamento dos aparatos domésticos sinxelos e escolares (lapis, afialapis, teléfono, báscula, tesoiras, espremedor, etc.). B5.3. Montaxe e desmontaxe de xogos e obxectos simples relacionados coa vida diaria.	Manexar obxectos e aparatos domésticos sinxelos e escolares, describir os seus materiais e o seu funcionamento e usalos de xeito seguro evitando os estereotipos sexistas.	Coñece e nomea os oficios das persoas do seu ámbito e evita os estereotipos sexistas. Identifica e manexa algúns aparatos e máquinas simples de uso cotián, emprégao con seguridade e evita os estereotipos sexistas.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Respecta as normas básicas de comunicación nas diversas situacións que se crean na aula.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos	Esfórzase e persevera na

	procesos de aprendizaxe.	aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades e interese.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os erros na tarefa e esfórzase por superar as dificultades.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas.
	<i>Educación en valores: A solidariedade.</i>	Expresa con palabras e accións, unha actitude firme e comprometida co benestar de todos. Colabora nas actividades que favorecen o ben común ou que axuden a quen o precisa.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

CIENCIAS SOCIAIS

OBXECTIVOS:

1. Iniciarse no uso da busca de información, rexistro e presentación sobre asuntos sinxelos do contorno próximo previamente delimitados.
2. Fomentar a creatividade e o espírito emprendedor para levar a cabo iniciativas innovadoras.
3. Coñecer os elementos principais do medio natural desde o máis próximo ao máis afastado.
4. Identificar o tempo atmosférico a través de sensacións corporais (frío, calor...).
5. Coñecer e identificar os fenómenos cotiáns como o día e a noite.
6. Favorecer actitudes positivas fronte aos problemas ambientais próximos ao seu contexto.
7. Identificar os beneficios da auga como elemento indispensable para o ser humano e para todos os seres vivos.
8. Coñecer e identificar os elementos naturais e os elementos que construíron os seres humanos próximos ao seu contorno próximo.
9. Coñecer como se organiza o seu ámbito máis próximo (barrio, municipio...).
10. Ser consciente da súa pertenza certos grupos sociais (familia, colexio e outros grupos de iguais) con características e trazos propios.
11. Identificar feitos relevantes da vida familiar ou do ámbito máis próximo.
12. Identificar as características doutros grupos sociais e mostrar respecto por eles.
13. Ordenar cronoloxicamente algúns feitos relevantes da súa vida persoal e utilizar para iso as unidades de tempo básicas: día, mes e datas significativas.
14. Coñecer e identificar as unidades de tempo básicas.
15. Utilizar o calendario e situar os meses, os días ou as datas significativas.
16. Utilizar as nocións temporais que expresan duración, sucesión e observar as manifestacións máis palpables destes cambios.
17. Participar en actividades grupais, respectando as normas establecidas, a quenda de palabra, poñendo atención nas intervencións, achegando ideas e tendo consideración polas decisións e os acordos tomados.
18. Identificar diferentes elementos viarios que debe recoñecer un peón en situacións cotiás.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

(Indicación dos mínimos para avaliación positiva e % na cualificación)

- **Competencia social e cívica**
 - Interpreta o mundo físico a través de conceptos aprendidos.
 - Mostra actitudes de respecto cara os demais e cara a un mesmo.
 - Interpreta un plano sinxelo dunha casa.
 - Contribúe a conservar un contorno físico agradable e saudable.
 - Realiza observacións.
 - Obtén e interpreta información acerca do medio físico que os rodea.
 - Valora a importancia de conservar o ambiente e ter un consumo de auga racional e responsable.
 - Adopta unha disposición para unha vida saudable e valora a conservación do hábitat animal e vexetal.
 - Coñece sentimentos e emocións en relación cos demais. Acepta normas de convivencia.
 - Utiliza a lingua como destreza para a convivencia, o respecto e o entendemento.
 - Comprende a realidade social na que vive.
 - Desenvolve uns hábitos de comportamento responsable e actitudes de diálogo e resolución de conflitos.
 - Coñece as obras e manifestacións máis destacadas do patrimonio.
 - Aprecia e desenvolve a creatividade a través de diferentes medios expresivos.

- **Competencia matemática**
 - Utiliza táboas de dobre entrada para traballar conceptos aprendidos.
 - Emprega o cálculo para resolver enigmas ou problemas.
 - Interpreta e expresa informacións con números.
 - Pon en práctica procesos de razoamento

- **Tratamento da información e competencia dixital**
 - Iníciase no uso do ordenador.

- **Competencia para aprender a aprender**
 - Verbaliza o proceso seguido na aprendizaxe: reflexionar que e como aprender.

- **Sentido da iniciativa e espírito emprendedor**
 - Adquire e interioriza bos hábitos. Elixo con criterio propio. Expresa gustos e preferencias
 - Desenvolve HHSS como respecto aos demais, cooperación e traballo en equipo.
 - Desenvolve unha actitude crítica ante os anuncios publicitarios da TV e o tempo adicado a ela.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos cadernos, fichas, traballos...
- Probas de avaliación orais e/ou escritas.
- Rúbricas e dianas de avaliación.
-

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- Velocidade e comprensión lectora (10%)
- Expresión oral e escrita (20%)
- Participación activa en proxectos e obradoiros realizados (10%)
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
- Traballo de aula (30%)
- Probas de avaliación (20%)

No caso de non realizarse probas de avaliación, o 20% correspondente ás mesmas engadirase ao 40% de traballo de aula, pasando a ser o total deste un 60%.

TEMPORALIZACIÓN

1: do 9 de setembro ao 29 de outubro.

2: do 1 de novembro ao 21 de decembro.

3: do 10 de xaneiro ao 11 de febreiro.

4: do 14 de febreiro ao 25 de marzo.

5: do 28 de marzo ao 29 de abril.

6: do 2 de maio ao 21 de xuño.

UNIDADE 1

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Identificar os espazos e o mobiliario do colexio.
- Coñecer as tarefas básicas das persoas que traballan nos centros educativos.
- Coñecer as principais normas de convivencia nos contextos familiar e escolar.
- Utilizar a linguaxe como forma de comunicación habitual para expresar sentimentos, desexos e ideas.
- Identificar e describir oralmente as dependencias da casa e explicar o uso de cada unha delas.
- Distinguir diferentes tipos de vivendas e indicar as características máis relevantes de cada unha delas.
- Identificar as principais relacións de parentesco.
- Valorar a pertenza a grupos de iguais e a amizade.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1: CONTIDOS COMÚNS</p> <p>B1.5. O traballo en equipo.</p> <p>B1.8. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Traballar en equipo e mostrar un comportamento de respecto e tolerancia cara ás contribucións alleas</p>	<p>Participa en actividades individuais e de grupo mostrando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.</p>
<p>Bloque 3: VIVIR EN SOCIEDADE</p> <p>B3.1. Investigamos sobre as relacións de parentesco e os roles familiares.</p> <p>B3.2. A escola: organización escolar, os membros e os seus roles, espazos físicos e recursos.</p> <p>B3.3. Os deberes e dereitos das persoas. A asemblea da clase como momento para a reflexión, o diálogo, a escoita activa e a resolución pacífica de conflitos.</p> <p>B3.4. A casa e o lugar no que vivo. Partes da casa e localización no ámbito: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución da casa.</p>	<p>Recoñecer as relacións simples de parentesco familiar e os seus roles identificándose, situándose e valorando a pertenza a unha familia con características propias, así como contribuíndo á repartición equitativa das tarefas domésticas entre os seus membros.</p>	<p>Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe á repartición equitativa das tarefas domésticas entre os membros da familia.</p>
	<p>Coñecer e respectar todos os elementos que conforman a escola e as súas funcións.</p>	<p>Identifica os membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e respéctaa.</p>

	Recoñecer a pertenza a certos grupos e participar neles respectando os principios básicos de convivencia.	Respecta as normas de convivencia establecidas na familia e na escola.
	Identificar as partes da casa e o uso que se fai delas e diferenciar entre os diferentes tipos de vivendas que forman o seu ámbito.	Identifica as partes da casa, represéntaas nun esbozo e coñece e explica o uso que se fai delas. Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.
	Coñecer as características básicas do ámbito próximo e diferenciar os conceptos de cidade, vila, aldea.	Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Utilizar o vocabulario sobre as distintas dependencias do colexio.	Aprende e emprega o vocabulario estudado na unidade.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados a unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Utilizar a observación, a manipulación e a exploración para acadar as aprendizaxes.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Adquirir hábitos de traballo.	Realiza as actividades do libro e as que lle indica o profesor de forma habitual.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende a cantiga do xogo de roda e cántaa cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Aceptar e practicar normas básicas de conduta.	Aprende as normas básicas de conduta na clase.
	Respectar as opinións alleas.	Escoita as opinións dos demais.

	Respectar as quendas de palabra.	Respecta a quenda de palabra, nunha fila, etc.
	<i>Educación en valores:</i> Responsabilidade, respecto e paciencia.	Coida a presentación as tarefas e o material propio, o dos demais e o da clase. Escoita con atención cando lle falan e esforzase por aprender.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Avaliación e traballo coas destrezas adquiridas no ciclo anterior: riscar, repasar, colorear, unir, escribir en pauta, copiar..

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>

UNIDADE 2

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Recoñecer e describir algunhas profesións propias da localidade.
- Identificar e nomear os diferentes elementos que compoñen a rúa.
- Realizar traxectos sinxelos nun plano.
- Recoñecer e describir profesións do ámbito próximo que coidan e protexen as rúas.
- Coñecer as normas e respectar os principios básicos de convivencia na rúa.
- Manifestar autonomía, creatividade e iniciativa nas actividades individuais e de grupo e na execución de tarefas sinxelas.
- Coñecer e explicar as diferenzas máis comúns entre as aldeas, as vilas e as cidades.
- Describir, de forma sinxela, algunhas características da súa localidade e do seu barrio.
- Identificar e clasificar os medios de transporte atendendo a diferentes características.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1: CONTIDOS COMÚNS B1.2. Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, dun acontecemento ou dunha inquietude do ámbito que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. B1.4. Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de conseguir obxectivos B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área.	Realizar traballos sobre os contidos propios do área	Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas cuidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.
	Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	Identifica a terminoloxía propia da área.
Bloque 3: VIVIR EN SOCIEDADE B3.5. Os medios de transporte. Clasificación e abastecemento. B3.6. Educación viaria. Camiñando pola rúa.	Coñecer os medios de transporte do seu ámbito, as características fundamentais e clasificalos segundo a súa función e o seu uso.	Clasifica os diferentes medios de transporte do ámbito segundo os seus usos, as súas funcións e as súas características.
	Observar e discriminar diferentes elementos viarios que deberá recoñecer un peón.	Coñece os sinais de tráfico necesarios para camiñar pola rúa correctamente: cores.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...	Entende as ordes, explicacións, indicacións, ...
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar os recursos dixitais asociados á unidade.	Comprende, utiliza e aproveita os recursos dixitais asociados a unidade.
	Comprender mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.

<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos que deber realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos para resolver as actividades.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visuales significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo e superar dificultades.	Identifica os erros nas súas tarefas.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Goza coa realización de actividades en grupo.
	<i>Educación en valores:</i> A gratitude.	Aprecia a axuda dos compañeiros e profesores, e a da súa familia. Exprésao con palabras, xestos e accións.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer cantigas e xogos propias do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións populares, especialmente co canto de labor desta unidade. Aprende algún retrouso ou enleado que lle permita aumentar a súa bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>

UNIDADE 3

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Recoñecer a importancia da auga para a vida.
- Distinguir diferentes usos da auga.
- Identificar lugares nos que podemos encontrar auga doce e salgada.
- Diferenciar as principais características da auga potable.
- Fomentar o aforro de auga e o seu uso responsable.
- Coñecer os estados da auga.
- Identificar as principais características do aire e investigar e experimentar que o aire non ten forma.
- Comprender a importancia do aire para a vida e explicar por que debemos coidar a atmosfera e as consecuencias de non o facer.
- Recoñecer e explicar os fenómenos atmosféricos máis comúns, os símbolos cos que se representan e distinguir algúns aparatos de medida, como o termómetro e o viraventos.
- Expoñer clara e ordenadamente os contidos relacionados coa área.
- Utilizar correctamente os materiais e presentar os traballos de forma ordenada e limpa.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. CONTIDOS COMÚNS B1.5. O traballo en equipo B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área.	Traballar en equipo e mostrar un comportamento de respecto e tolerancia cara ás contribucións alleas.	Participa en actividades individuais e de grupo mostrando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.
	Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	Identifica a terminoloxía propia da área.
Bloque 2. O MUNDO EN QUE VIVIMOS	Recoñecer as	Describe as características

<p>B2.2. O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, a experimentación a través dos sentidos e a proposta de conxecturas. A importancia para a vida e o consumos responsables. (a auga).</p> <p>B2.3. O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación e observación do tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital...</p> <p>B2.5. Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos do ámbito. A importancia do coidado da natureza.</p>	<p>características básicas do aire e da auga observadas e experimentadas a través dos sentidos.</p>	<p>principais do aire e da auga.</p>
	<p>Recoñecer e valorar a importancia que a auga e o aire teñen para a vida e reflexionar sobre a importancia que o uso responsable ten no seu ámbito máis próximo.</p>	<p>Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten no seu ámbito máis próximo.</p>
	<p>Coñecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia no seu ámbito identificándoos nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>	<p>Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>
	<p>Valorar a importancia que ten para a vida dos ser vivos o coidado dos elementos da paisaxe máis próxima.</p>	<p>Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis próxima.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Le comprensivamente palabras, oracións e textos sinxelos coas letras presentadas.

	<i>Plan lector.</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade.
<i>Competencia dixital.</i>	Empregar distintas fontes para buscar información.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información .
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Emprega a observación e exploración para acadar as aprendizaxes.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia visual-espacial.	Localiza elementos visualis significativos.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover novas accións.	Planifica tarefas de forma autónoma.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende a canción do Samaín, <i>Os esqueletos</i> , e outros xogos tradicionais e practícaos cos compañeiros.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo.	Desenvolve habilidades sociais como o diálogo, a tolerancia, o respecto cara ás opinións dos demais.
	<i>Educación en valores:</i> A empatía.	Sabe poñerse no lugar doutros compañeiros e reconece os sentimentos dos demais.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e reconecer cancións para celebracións e xogos propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cancións de celebracións como a canción do Samaín.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiables da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 4

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer os elementos e as formas máis importantes das paisaxes de interior e de costa.
- Identificar paisaxes naturais e humanas.
- Concienciarnos sobre a conservación e o coidado das paisaxes.
- Identificar lugares nos que podemos encontrar recursos na paisaxe auga doce e salgada.
- Coñecer os cambios producidos artificialmente nas paisaxes.
- Expoñer clara e ordenadamente os contidos relacionados coa área.
- Utilizar correctamente os materiais e presentar os traballos de forma ordenada e limpa.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1. CONTIDOS COMÚNS B1.5. O traballo en equipo B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área.	Traballar en equipo e mostrar un comportamento de respecto e tolerancia cara ás contribucións alleas. Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	Participa en actividades individuais e de grupo mostrando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material. Identifica a terminoloxía propia da área.
Bloque 2. O MUNDO EN QUE VIVIMOS B2.2. O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, a experimentación a través dos sentidos e a proposta de conxecturas. A importancia para a vida e o consumos	Recoñecer as características básicas do aire e da auga observadas e experimentadas a	Describe as características principais do aire e da auga.

<p>responsables. (a auga).</p> <p>B2.3. O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación e observación do tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital...</p> <p>B2.5. Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos do ámbito. A importancia do coidado da natureza.</p>	través dos sentidos.	
	Recoñecer e valorar a importancia que a auga e o aire teñen para a vida e reflexionar sobre a importancia que o uso responsable ten no seu ámbito máis próximo.	Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten no seu ámbito máis próximo.
	Diferenciar entre os elementos naturais e os producidos pola man do home existentes no ámbito próximo poñendo exemplos.	Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas do ámbito próximo.
	Cofecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia no seu ámbito identificándoos nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.	Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.
	Valorar a importancia que ten para a vida dos ser vivos o coidado dos elementos da paisaxe máis próxima.	Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis próxima.

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende frases e textos breves.

	<i>Plan lector.</i> Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que lle axuden a comprender os contidos.	Formula interrogantes para mellorar a aprendizaxe dos contidos da unidade.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Intelixencia interpersonal.	Analiza e comenta as actitudes dos personaxes.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra perseverancia nas tarefas de reforzo
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Coñece o valor de respectar os bens comúns, como o mobiliario urbano, e aplícao tamén ao contexto escolar.
	<i>Educación en valores:</i> A gratitude.	Aprecia a axuda dos demais en todos os ámbitos (familia, colexio, amigos...), e agradece con bos xestos, accións e palabras.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.

5.- RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <http://roble.pntic.mec.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 5

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer e describir algunhas características básicas do Sol, da Terra, da Lúa e das estrelas.
- Explicar, de forma sinxela, por que hai día e noite.
- Interpretar e utilizar diferentes tipoloxías textuais.
- Elaborar proxectos sinxelos de forma guiada.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>Bloque 1: CONTIDOS COMÚNS</p> <p>B1.4. Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de conseguir obxectivos</p> <p>B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área.</p>	<p>Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.</p>	<p>Identifica a terminoloxía propia da área.</p>
<p>Bloque 2: O MUNDO EN QUE VIVIMOS</p> <p>B2.1. O ámbito físico: observacións das características principais.</p> <p>B2.4. Os elementos do ceo, as súas características e o seu movemento como indicador do paso do tempo. Experimentación do paso do tempo observando o movemento do Sol e da Lúa e asocialo ás diferentes partes do día e á noite.</p>	<p>Coñecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia no seu ámbito identificándoos nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>	<p>Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.</p>
	<p>Identificar os elementos que aparecen no ceo e coñecer a importancia que o Sol ten para a vida.</p>	<p>Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.</p>
	<p>Coñecer a importancia que o movemento dos elementos do ceo ten como indicador do paso do tempo: o día, a noite e as partes do día.</p>	<p>Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ao longo do día: mañá, tarde e noite.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Respecta as normas básicas de comunicación nas diversas situacións que se crean na aula.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Esfórzase e persevera na aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades e interese.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os erros na tarefa e esfórzase por superar as dificultades.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas.
	<i>Educación en valores: A solidariedade.</i>	Expresa con palabras e accións, unha actitude firme e comprometida co benestar de todos. Colabora nas actividades que favorecen o ben común ou que axuden a quen o precisa.

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante.

- <http://anayadigital.es>
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

UNIDADE 6

1.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Utilizar as palabras antes, agora e despois para situar temporalmente acontecementos.
- Recordar as unidades temporais de medida que se utilizan nos calendarios e sinalar datas concretas sobre eles.
- Identificar as estacións do ano e as súas características principais.
- Coñecer a árbore xenealóxica e a liña do tempo como organizadores gráficos.
- Empregar os tempos pasado, presente e futuro.
- Recoñecer os museos como lugares con evidencias da historia que hai que axudar a conservar.
- Realizar as tarefas con autonomía na planificación, tendo iniciativa na toma de decisións.
- Utilizar o vocabulario con precisión para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada sobre os temas tratados.

2.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACION	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
Bloque 1: CONTIDOS COMÚNS B1.1. O establecemento de conxecturas e de predicións, e a observación e a experimentación, como procesos básicos que favorecen a iniciación ao coñecemento científico. B1.4. Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de conseguir obxectivos B1.9. Utilización da terminoloxía propia da área	Realizar traballos en relación aos contidos do área	Realiza traballos en relación aos contidos da área con corrección.
	Traballar en equipo e mostrar un comportamento de respecto e tolerancia cara ás contribucións alleas.	Participa en actividades individuais e de grupo mostrando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.
	Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	Identifica a terminoloxía propia da área.
Bloque 4. AS PEGADAS DO TEMPO B4.1. Uso e medidas do tempo. Nocións básicas: antes, despois, día, mes. O paso do tempo: liña do tempo da súa historia persoal. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia. B4.2. Sistemas de medida do tempo. O día, a semana, os meses e o ano. O	Ordenar temporalmente, a través dunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal empregando métodos sinxelos de observación e as	Localiza e explica, nunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal empregando as unidades de medida do tempo máis básicas.

<p>calendario como instrumento de medida do tempo. Creación dun calendario anual propio establecendo os horarios das xornadas escolares, as semanas, os meses, as estacións do ano, e situando os aniversarios e os acontecementos máis importantes.</p>	<p>unidades de medida temporais básicas.</p>	
	<p>Reconstruír a memoria do pasado próximo partindo de fontes familiares a través da realización dunha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.</p>	<p>Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.</p>
	<p>Ser consciente do paso do tempo empregando, como unidades de medida, os días, as semanas, os meses, o ano, as estacións e o calendario como instrumento para medir e representar o paso tempo</p>	<p>Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses do ano e diferencia as estacións segundo as súas características.</p>

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Respecta as normas básicas de comunicación nas diversas situacións que se crean na aula.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
<i>Aprender a aprender.</i>	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Esfórzase e persevera na aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades e interese.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os erros na tarefa e esfórzase por superar as dificultades.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.	Respecta as opinións alleas.
	<i>Educación en valores: A solidariedade.</i>	Expresa con palabras e accións, unha actitude firme e comprometida co benestar de todos. Colabora nas actividades

		que favorecen o ben común ou que axuden a quen o precisa.
--	--	---

3.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende frases e textos breves coas letras traballadas.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escribe textos sinxelos ampliando frases para distintas situacións comunicativas.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Emprega os medios tecnolóxicos para buscar información.
<i>Aprender a aprender.</i>	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento crítico, creativo, emocional.	Participa en actividades de traballo cooperativo: caixa-abecedario, propostas de traballo en grupo, xogos tradicionais, etc.
<i>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor</i>	Comunicar o entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de acadar os obxectivos.	Planifica tarefas de forma autónoma e ten iniciativa na toma de decisións.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais nas situacións de convivencia e traballo.	Coñece as normas de convivencia para a vida na localidade.
	<i>Educación en valores: A autoestima.</i>	Recoñece de forma obxectiva as virtudes e os defectos que nos caracterizan. Ten seguridade en si mesmo e mantén as opinións.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Aprender e recoñecer cancións para celebracións e xogos, propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cantigas e lendas tradicionais. Aprende algún retrouso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral

		da lingua galega.
--	--	-------------------

4.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Dramatización de situacións cotiás.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.

5. – RECURSOS.

Cadernos complementarios.

Libros de texto.

Fichas.

Cadernos.

Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica.

Calquera outro recurso ou material que cada titora considere axeitado en cada unidade.

A continuación recóllense algúns enlaces web de interese que poderán ser empregados si a titora o considera oportuno e relevante

- <http://anayadigital.es>
- <http://diadelapaz.blogia.com> Nesta web podemos atopar, entre outros recursos, información sobre personaxes relevantes para a celebración do Día da Paz.
- <https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/>

EDUCACIÓN ARTÍSTICA: PLÁSTICA

OBXECTIVOS DE COMPETENCIAS CLAVE:

- 1.- Coñecer, valorar e desfrutar do contorno natural, social e cultural e as interaccións entre eles, así como as posibilidades de defensa, mellora e conservación del.
- 2.- Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, desenvolvendo a sensibilidade estética e a capacidade de desfrute das súas diferentes manifestacións e iniciándose na construción de propostas persoais.
- 3.- Coñecer, comprender, valorar e respectar as diferentes culturas e os seus patrimonios, as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas por ningunha causa.
- 4.- Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que recibe e elabora.
- 5.- Utilizar estratexias persoais e variadas para obter, seleccionar, organizar, transformar, representar e comunicar a información.
- 6.- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe.
- 7.- Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o do resto das persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- 8.- Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lle permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos cales se relaciona. Fomentar a práctica e o respecto de normas cívicas e de aspectos de educación viaria, asumindo comportamentos que incidan na vida saudable, no consumo responsable, na seguridade e na prevención dos accidentes de tráfico.
- 9.- Desenvolver as capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas relacións co resto das persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- 10.- Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a actuar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE PLÁSTICA

1. Manipular programas informáticos para elaborar debuxos simples.
2. Traballar a imaxe fotográfica buscando a realidade representada nela.
3. Coñecer os diferentes tipos de liñas e representalas.
4. Coñecer e representar as figuras xeométricas (círculo, cadrado, rectángulo e triángulo).
5. Xerar series de composicións modulares sinxelas.
6. Encontrar no seu contorno próximas representacións de simetrías.
7. Identificar o punto como elemento esencial da forma en diferentes producións.

8. Situar no espazo do soporte facilitado as creacións propias.
9. Coñecer diferentes tons e xerar variacións de luminosidade nestes.
10. Identificar representacións planas e de volume das formas.
11. Gozar realizando creacións artísticas propias.
12. Aceptar as críticas aos produtos propios e aprender a valorar os dos outros.
13. Mostrar confianza nas propias capacidades creativas.
14. Gozar das propias obras feitas de forma individual ou en grupo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

(indicación dos mínimos para avaliación positiva e % na cualificación)

- Ten interese polo coñecemento dos materiais.
- Experimenta con técnicas e materiais.
- Coñece diferentes códigos artísticos.
- Explora cos materiais cromáticos e goza cos resultados obtidos.
- Intercambia información sobre imaxes de calquera época e cultura.
- Representa formas presentes no espazo natural.
- Segue normas e instrucións.
- Indaga e planifica procesos. Coida e conserva os materiais.
- Respecta outras formas de pensamento e expresión.
- Utiliza os espazos de modo axeitado.
- Transmitir información mediante técnicas plásticas.
- Esforzarse por acadar resultados orixinais.
- Describir procesos de traballo.
- Elección de recursos e revisión constante do realizado en cada fase.
- Busca de formas innovadoras.
- Adquirir capacidade de realización autónoma.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos traballos feitos polos alumnos.
- Rúbricas e dianas de avaliación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- Expresión artística (30%)
- Participación activa en proxectos e obradoiros realizados (10%)
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
- Traballo de aula (50%)

BLOQUE I

1.- TEMPORALIZACIÓN.

1º trimestre.

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer a composición da figura humana e a expresividade dos xestos.
- Apreciar o autorretrato e a fotografía como unha composición artística.
- Distinguir a clasificación básica das cores: as primarias.
- Realizar composicións baseadas no deseño creativo.
- Manexar as formas xeométricas na composición.
- Integrar os elementos da natureza na composición plástica.
- Aproveitar o material reciclable e recrear elementos do contorno.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none">• Elaboración da figura humana.• Identificación mediante o autorretrato.• Estampados con material reciclable.• Experimentación das posibilidades expresivas do trazo con intencionalidade.• Exploración das liñas que delimitan os contornos e do espazo que delimitan as formas abertas e as pechadas.	1. Completar a figura humana utilizando os coñecementos aprendidos.	1.1. Elabora a figura humana.
	2. Realizar a lectura das imaxes de forma autónoma.	2.1. Observa un autorretrato e tómao como modelo para crear o seu propio.
	3. Elaborar obras plásticas sinxelas coas técnicas utilizadas en clase (colaxe fotográfica, estampados, cuños...).	3.1. Usa e experimenta a técnica da estampación. 3.2. Elabora unha colaxe fotográfica utilizando a fotografía. 3.3. Constrúe unha figura con pezas acuñadas.

<ul style="list-style-type: none"> • Composición dunha imaxe mediante a fotografía. • Observación de diferentes maneiras de representar a fotografía. • Experimentación con distintos tipos de liñas: curva, recta, horizontal e ondulada. • Descrición das imaxes presentes nunha paisaxe outonal. • Exploración sensorial das calidades e as posibilidades dos materiais. • Elaboración do traballo individual, explorando as posibilidades dos materiais e os instrumentos. • Manipulación dos obxectos cotiáns. • Interese por usar de forma adecuada os materiais e os espazos. • Construción dunha figura tridimensional. 	4. Identificar as liñas.	4.1. Identifica os diferentes tipos de liñas (aberta e pechada, curva, recta, horizontal e ondulada), e experimenta con elas para crear e completar debuxos.
	5. Recoñecer un medio natural representado: a paisaxe outonal.	5.1. Describe o medio natural, utilizando o vocabulario apropiado. 5.2. Recorta e pega para crear unha paisaxe outonal.
	6. Utilizar as cores primarias e a súa clasificación.	6.1. Identifica e usa as cores primarias.
	7. Completar debuxos utilizando os coñecementos aprendidos.	7.1. Completa figuras aplicando os coñecementos aprendidos.
	8. Recoñecer as formas básicas.	8.1. Distingue as figuras xeométricas básicas.
	9. Utilizar a expresividade de diversos materiais e soportes.	9.1. Usa e experimenta con diferentes tipos de materiais para crear as súas propias obras plásticas.
	10. Respetar os materiais, os utensilios e os espazos.	10.1. Coida o material e respecta as normas da aula.

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Compoñer distintos tipos	Comprende a mensaxe visual e

	de textos creativamente con sentido literario.	exprésaa por medio de palabras. Comenta os referentes cotiáns presentes nos modelos e opina sobre os dereitos e os costumes sociais.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Lectura comprensiva das ordes de traballo das actividades.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso arredor.	Aplica os coñecementos aprendidos ao manexar as formas xeométricas con carácter creativo.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Coñece as ferramentas de debuxo e pintura e as iconas do ordenador.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Asimila o proceso de creación das actividades propostas para futuras experiencias similares.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Relaciona as actividades de creación plástica coa expresión das emocións e en relación co mundo exterior e interior.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa nos ámbitos de participación establecidos.	Adquire unha conciencia social e cívica ao realizar actividades sobre os costumes alimentarios, o medio natural e os dereitos fundamentais.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Aprende a ter autoestima, a respectar e valorar os traballos alleos, a coidar o medio, a ter hábitos saudables, e a compartir ideas creativas.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Xerar novas e diverxentes posibilidades desde os	Valora a creación plástica como medio de expresión. Aprende a

	coñecementos previos do tema.	xuntar coñecemento e entretemento, apreciando a súa utilidade.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coñece e valora o patrimonio cultural. Aprecia a estética das artes visuais. Identifica a creación plástica como medio de expresión e enriquecemento cultural.

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Diálogo previo sobre os coñecementos e as experiencias emocionais en relación cos modelos ou motivos das actividades.
- Observación e comentario sobre a actividade a realizar. Posta en común sobre gustose preferencias nos aspectos que se consideren variables.
 - Traballo individual ou en grupo.

6.- RECURSOS.

Láminas, ceras, rotuladores, pinturas, distintos tipos de materiais,...

Os seguintes materiais dixitais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Plástica:

- Vídeos e crebacabezas de obras de arte.
- Actividades interactivas compositivas.
- Actividades de técnicas plásticas con barra de ferramentas.

BLOQUE II

1.- TEMPORALIZACIÓN.

2º trimestre.

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Integrar os elementos da natureza na composición plástica.
- Coñecer animais diferentes: esquema básico, forma, cor e textura.
- Apreciar características propias das estacións do ano.
- Comprender e representar a paisaxe urbana con referencia á vivenda.
- Manexar as formas xeométricas na composición.
- Desenvolver destrezas en novas técnicas plásticas: debuxo a base de manchas de cor.
- Aproveitar o material reciclable e recrear os elementos do contorno.
- Coñecer o patrimonio artístico e potenciar a observación dunha obra ao compoñerun crebacabezas.
- Realizar composicións tridimensionais con motivo das festas e as conmemoracións.
- Coñecer os tipos de composición pictórica: bodegón.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> • Descrición das imaxes presentes nunha paisaxe invernal. • Experimentación con diferentes tipos de liñas: curva, recta e quebrada. • Observación dunha cor secundaria: o laranxa. • Exploración dos elementos plásticos do medio artificial presentes nos edificios e o mobiliario urbano. • Observación de elementos do medio natural: animais e froitas. 	1. Recoñecer a representación dun medio natural: a paisaxe invernal.	1.1. Describe as calidades dunha imaxe invernal.
	2. Identificar os diferentes tipos de liñas.	2.1. Identifica os diferentes tipos de liñas para a realización dun debuxo.
	3. Manexar e utilizar as cores primarias e o laranxa como cor secundaria.	3.1. Identifica as cores primarias e unha cor secundaria: o laranxa.
	4. Identificar as representacións dun medio artificial (mobiliario urbano e edificios) e dun medio	4.1. Describe as calidades e as características dun medio artificial (edificios e mobiliario urbano) e dun medio

<ul style="list-style-type: none"> • Experimentación das posibilidades expresivas do trazo para a creación de animais. • Exploración sensorial das calidades e as posibilidades dos materiais. • Comunicación oral das impresións que xera a obra artística <i>A galiña cega</i>. • Identificación de Francisco de Goya e de Piet Mondrian como nomes significativos da profesión artística. • Manipulación e transformación de obxectos para un uso artístico. • Construción de figuras con pezas acuñadas e recortadas. 	natural (animais e froitas).	natural (animais e froitas).
	5. Utilizar o debuxo como un medio de expresión.	5.1. Utiliza o debuxo como medio de expresión.
	6. Recoñecer e diferenciar a expresividade dos diferentes materiais usados.	6.1. Recoñece e utiliza os materiais presentados (lapis, rotuladores, ceras brandas, témperas, papeis de cores e material reciclado).
	7. Expresar oralmente as sensacións ante unha obra artística <i>A galiña cega</i> .	7.1. Describe oralmente o que sente ou pensa sobre a obra artística <i>A galiña cega</i> , utilizando o vocabulario aprendido. 7.2. Identifica a Francisco de Goya como un grande artista.
	8. Recoñecer as formas básicas na obra <i>Composición II, en Vermello, Azul e Amarelo</i> de Piet Mondrian.	8.1. Distingue, nomea e debuxa as formas básicas. 8.2. Recoñece en Piet Mondrian un nome significativo da profesión artística.
	9. Coñecer diferentes materiais para a creación dunha expresión plástica.	9.1. Usa e experimenta con diferentes tipos de materiais para crear as súas propias obras plásticas.
	10. Respetar os materiais, os utensilios e os espazos.	10.1. Coida o material e respecta as normas establecidas na aula.
11. Realizar obras plásticas sinxelas coas técnicas	11.1. Elabora unha máscara, unha figura con pezas	

	utilizadas en clase (colaxe, esculturas, cuños, crebacabezas e máscaras).	acuñadas, unha colaxe e outros obxectos utilizando as ferramentas básicas (recortar, pegar, uso da t�mpera e do pincel, manchas de cor e recheo). 11.2. Observa as características dos materiais para a realización dunha obra con material reciclado.
--	---	---

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Comprende a mensaxe visual e exprésaa por medio de palabras. Comenta os referentes cotiáns presentes nos modelos e opina sobre obras do patrimonio artístico.
	<i>Plan lector:</i> gozar coa lectura.	Lectura comprensiva das ordes de traballo das actividades.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.	Aplica os coñecementos aprendidos ao manexar as formas xeométricas con carácter creativo.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Coñece ferramentas de debuxo e pintura e as iconas de composición .
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos	Asimila o proceso de creación das actividades propostas para futuras

	contextos de aprendizaxe.	experiencias similares.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Relaciona as actividades de creación plástica coa expresión das emocións e en relación co mundo exterior e interior.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa nos ámbitos de participación establecidos.	Aproveita materiais reciclables, comprende costumes doutra época e valora a creatividade en motivos relacionados coas festas.
	<i>Educación en valores:</i> aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Aprende a ter autoestima, a respectar e valorar os traballos alleos, a coidar o medio, a ter hábitos saudables, a compartir ideas creativas e a considerar a paz como un valor fundamental.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Xerar novas e diverxentes posibilidades desde os coñecementos previos do tema.	Valora a creación plástica como medio de expresión. Aprende a xuntar coñecemento e entretemento, apreciando a súa utilidade.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coñece e valora o patrimonio cultural. Aprecia a estética das artes visuais. Identifica a creación plástica como medio de expresión e enriquecemento cultural.

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Diálogo previo sobre os coñecementos e as experiencias emocionais en relación cos modelos ou motivos das actividades.
- Observación e comentario sobre a actividade que se vai realizar. Posta en común sobre gustos e preferencias nos aspectos que se consideren variables.
- Traballo individual e en grupo.

- Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou grupal.

6.- RECURSOS.

Láminas, ceras, rotuladores, pinturas, distintos tipos de materiais,...

Os seguintes materiais dixitais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Plástica:

- Vídeos e crebacabezas de obras de arte.
- Actividades interactivas compositivas.
- Actividades de técnicas plásticas con barra de ferramentas.

BLOQUE III

1.- TEMPORALIZACIÓN.

3º trimestre.

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Integrar os elementos da natureza na composición plástica.
- Representar elementos da natureza: flores, árbores, froitas...
- Manexar novas técnicas plásticas.
- Recrear medios de transporte: avión...
- Desenvolver destrezas en novas técnicas plásticas: colaxe con papeis resgados, estampado con esponxa...
 - Aproveitar o material reciclable e recrear elementos do contorno.
- Coñecer o patrimonio artístico e potenciar a observación dunha obra ao compoñerun crebacabezas.
 - Realizar unha composición tridimensional relacionada co argumento da obra teatral.
- Apreciar os recursos artísticos da representación teatral: declamación, expresión corporal e composición de escena, vestuario e atrezzo.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> • Descrición das imaxes nunha paisaxe primaveral. • Exploración visual e táctil das texturas artificiais. • Manipulación dunha esponxa para realizar estampacións. • Observación de elementos presentes no medio natural, como as froitas. • Exploración das liñas que delimitan a figura das froitas. • Elaboración de debuxos, estampados e ilustracións con papeis de cores. • Identificación da figura representada por Joaquín Sorolla. • Coñecemento das normas sociais en exposicións. • Declamación adecuada dun texto teatral. • Representación teatral. • Coñecemento das calidades dos rotuladores, as témperas e os materiais reciclables. 	1. Representar e recoñecer un medio natural e unha paisaxe primaveral.	1.1. Describe as calidades dunha imaxe primaveral.
	2. Manexar as texturas artificiais.	2.1. Utiliza as texturas artificiais.
	3. Coñecer a esponxa como material para realizar estampacións sinxelas.	3.1. Usa a esponxa para crear estampacións. 3.2. Mostra confianza nas posibilidades da súa obra artística.
	4. Identificar ás froitas como elementos do medio natural.	4.1. Recoñece as froitas como elementos do medio natural. 4.2. Identifica as liñas do contorno das froitas.
	5. Realizar obras sinxelas con técnicas utilizadas en clase, como debuxos e ilustracións con papeis de cores.	5.1. Realiza debuxos e ilustracións utilizando materiais como os papeis de cores.
	6. Coñecer a figura de Joaquín Sorolla.	6.1. Recoñece a figura de Joaquín Sorolla como un valor artístico significativo na nosa cultura.
	7. Respetar as normas sociais en exposicións.	7.1. Respeta as normas sociais en exposicións.
	8. Declamación adecuada dun texto teatral.	8.1. Declama adecuadamente un texto.
	9. Saber expresar	9.1. Describe oralmente as

<ul style="list-style-type: none"> • Exploración e manipulación de materiais reciclables. • Construción dun barco con material reciclable e dunha casa de campo con pezas acuñadas. • Observación dunha composición sobre un fondo mariño. 	oralmente as impresións dunha representación teatral.	impresións que sente nunha representación teatral, usando o vocabulario apropiado.
	10. Coñecer as calidades de diferentes materiais, como os rotuladores, as témperas e o material de reciclable e utilízalos na elaboración de diferentes obras.	10.1. Experimenta con diferentes tipos de materiais (rotuladores, témperas e material reciclable) para crear as súas propias obras plásticas. 10.2. Elabora un barco con material reciclable e unha casa de campo con pezas acuñadas.
	11. Apreciar os medios mariños e relacionalos con actividades de verán.	11.1. Realiza unha paisaxe mariña en relación con actividades de vacacións ou estivais.
	12. Coidar e conservar os materiais, os utensilios e os espazos.	12.1. Coida o material e respecta as normas establecidas na aula.

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
<i>Comunicación lingüística.</i>	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Comprende a mensaxe visual e exprésaa por medio de palabras. Comenta os referentes cotiáns presentes nos modelos e opina sobre as obras do patrimonio artístico. Participa nunha dramatización e interpreta o personaxe coa expresión e a entoación

		adecuadas.
	<i>Plan lector:</i> gozar coa lectura.	Lectura comprensiva do texto teatral e das ordes de traballo das actividades.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso arredor.	Aplica os coñecementos aprendidos ao manexar as formas esquemáticas do debuxo e para construír un crebacabezas e obxectos tridimensionais.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Identifica ferramentas de debuxo e pintura e as iconas de composición para as súas creación.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Asimila o proceso de creación das actividades propostas para futuras experiencias similares.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Relaciona as actividades de creación plástica coa expresión das emocións e en relación co mundo exterior e interior.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa nos ámbitos de participación establecidos.	Aproveita materiais reciclables e relaciona motivos plásticos con proxección social: praia, medios de transporte e viaxes, regalos, actividades na natureza...
	<i>Educación en valores:</i> aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Aprende a ter autoestima, a respectar e valorar os traballos alleos, a coidar o medio, a ter hábitos saudables, a compartir ideas creativas e a participar nunha obra teatral con compañeirismo e sentido do humor.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Xerar novas e diverxentes posibilidades desde os coñecementos previos do tema.	Valora a creación plástica como medio de expresión. Aprende a xuntar coñecemento e entretemento, apreciando a súa utilidade.

<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coñece e valora o patrimonio cultural. Aprecia a estética das artes visuais. Valora o teatro como un xénero artístico. Identifica a creación plástica como medio de expresión e enriquecemento cultural.
---	--	---

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Diálogo previo sobre os coñecementos e as experiencias emocionais en relación cos modelos ou motivos das actividades.
- Observación e comentario sobre a actividade a realizar. Posta en común sobre gustose preferencias nos aspectos que se consideren variables.
 - Traballo individual e en grupo.
- Realización dos pasos previos para a interpretación teatral: lectura comprensiva, memorización, declamación, expresión corporal, caracterización de vestuario, atrezzo e posta en escena.

6.- RECURSOS.

Láminas, ceras, rotuladores, pinturas, distintos tipos de materiais,...

Os seguintes materiais dixitais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Plástica:

- Vídeos e crebacabezas de obras de arte.
- Actividades interactivas compositivas.
- Actividades de técnicas plásticas con barra de ferramentas.

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

OBXECTIVOS DE COMPETENCIAS CLAVE:

1. Desenvolver un autoconceito positivo que permita a percepción e a expresión axustada das emocións, os seus signos físicos e os sentimentos propios e alleos.
2. Recoñecer as características físicas e as calidades persoais, para favorecer a aceptación persoal positiva.
3. Tomar conciencia da importancia de mellorar a capacidade de autocontrol emocional para desenvolver maior tolerancia á frustración e favorecer o crecemento persoal e a interacción social.
4. Analizar condutas cotiás que permitan a adquisición e a autorregulación de hábitos saudables de autocoidado que fortalezan a autonomía.
5. Realizar tarefas dirixidas ao incremento da adquisición de aptitudes e actitudes responsables en diversos contextos da vida cotiá mostrando motivación e entusiasmo.
6. Coñecer os dereitos e os deberes das persoas, a través da Declaración dos Dereitos do Neno, analizando os seus dereitos con relación ao xogo, á vivenda e á alimentación.
7. Participar en actividades que permitan a expresión e a comunicación de sentimentos e emocións a través de elementos da linguaxe corporal.
8. Desenvolver a capacidade de diálogo traballando habilidades de comunicación tales como a escoita activa, o respecto da quenda de palabra e a expresión clara das ideas.
9. Desenvolver a empatía para identificar as emocións e as calidades dos outros, apreciar a riqueza das diferenzas e comprender as súas accións.
10. Realizar traballos cooperativos que permitan satisfacer as necesidades persoais e do grupo nun ambiente de compañeirismo e de axuda mutua.
11. Valorar a participación en dinámicas recreativas de grupo como medio para gozar dos compañeiros e dos amigos e mellorar as habilidades sociais.
12. Coñecer e respectar normas básicas de convivencia no ámbito familiar e escolar.
13. Analizar condutas cotiás que favorecen as normas de convivencia no contexto escolar.
14. Indicar experiencias positivas e negativas da vida cotiá que permitan analizar conflitos escolares habituais e as súas posibles solucións.
15. Xerar situacións que promovan o manexo responsable dos materiais persoais e escolares.

16. Tomar conciencia das actitudes que incitan á deterioración ou ao respecto e á conservación do medio.
17. Coñecer as normas básicas de educación vial distinguindo os sinais de tráfico máis comúns que han de respectar os peóns para velar pola súa seguridade e a do resto das persoas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

Bloque 1: A identidade e a dignidade da persoa.

1. Desenvolver unha percepción axustada dun mesmo expresando mediante a linguaxe oral e diversas representacións unha visión positiva das características físicas e calidades persoais.
2. Tomar conciencia das emocións, recoñecendo os signos físicos que as poden acompañar, e expresándoas plasticamente.
3. Autorregular condutas cotiás e desenvolver o control de impulsos, adquirindo hábitos de autocoidado saudables.
4. Desenvolver aptitudes responsables actuando con motivación e responsabilidade na vida familiar, escolar e social.
5. Analizar a necesidade de preservar os dereitos á alimentación, á vivenda e ao xogo de todos os nenos e nenas do mundo utilizando a experiencia persoal.

Bloque 2: A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais.

1. Expresarse de forma tranquila, realizando un acompañamento xestual adecuado aos sentimentos e emocións que se comunican.
2. Aprender a comunicarse, expresando de forma clara as ideas, escoitando con atención e respectando a quenda de palabra.
3. Comprender outras persoas, detectando e expresando as súas características, identificando as súas emocións e entendendo as súas actuacións.
4. Descubrir e comprender as diferenzas entre as persoas, realizar consideracións positivas das calidades e facer gabanzas enriquecendo a propia bagaxe social e cultural.

Bloque 3: A convivencia e os valores sociais.

1. Participar en actividades de grupo, gozando do compañeirismo, tendo en conta as propias necesidades e mostrando unha boa disposición para recibir e ofrecer axuda.

2. Recoñecer, explicar e buscar solucións sinxelas aos conflitos habituais no colexio desenvolvendo a independencia emocional e a capacidade de reflexión.
3. Valorar as condutas cotiás poñéndoas en relación coas normas de convivencia do colexio e o uso responsable dos materiais escolares.
4. Recoñecer sinais de tráfico útiles para peóns que se han de respectar decote representándoos e seguindo as súas indicacións.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE:

- Observación sistemática e rexistro do traballo e actitudes dos alumnos.
- Revisión dos traballos feitos polos alumnos.
- Rúbricas e dianas de avaliación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- Respeto e actitude positiva cara aos compañeiros e a mestra (20%)
- Expresión oral e escrita (20%)
- Participación activa en proxectos e obradoiros realizados (20%)
- Interese e esforzo pola aprendizaxe, actitude colaboradora e coidado do material (10%)
- Traballo de aula (30%)

BLOQUE I

1.- TEMPORALIZACIÓN.

1º trimestre.

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Recoñecer as propias calidades, coas súas limitacións, pero tamén coas súas virtudes.

- Desenvolver estratexias para a resolución de problemas na vida cotiá e académica.
- Coñecer a igualdade de dereitos que resulta fundamental na nosa sociedade e adoptar unha actitude de defensa dela.
- Aprender a importancia dunha boa alimentación e algunhas das súas pautas fundamentais.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> • O que son capaz de facer. • Como melloro grazas á confianza dos demais. • Canto me queren pola miña forma de ser. • Todo o que xa fago so. • Cada vez atrévome a facer máis cousas. • Teño que comer ben. • Respecto aos demais porque todos somos persoas. • Aprecio as diferenzas. 	1. Consolidar unha forma persoal de ser respectable e digna.	1.1. Explica a importancia de quererse a un mesmo e de querer aos demais. 1.2. Actúa de xeito respectable e digno.
	2. Asumir as calidades propias como un punto de partida para mellorar mediante o esforzo.	2.1. Recoñece as súas calidades físicas, aprecia as súas virtudes e asume os seus defectos. 2.2. Traballa en equipo, valorando o esforzo individual e colectivo.
	3. Esforzarse para conseguir alcanzar metas positivamente valiosas individuais e colectivas.	3.1. Xera confianza nos seus compañeiros a través do seu esforzo. 3.2. Propón solucións para problemas de traballo en grupo.
	4. Valorar a importancia da perseveranza na construción da personalidade.	4.1. Recoñece, describe e aprecia estratexias de resiliencia. 4.2. Representa a súa personalidade de xeito positivo.
	5. Adquirir capacidades que permitan decidir con independencia.	5.1. Expresa oralmente e por escrito os seus sentimentos e emocións de xeito adecuado.
	6. Mellorar na resistencia á frustración como	6.1. Reflexiona sobre as dificultades e o mellor

	algo conveniente para superar as dificultades da vida.	modo de solucionarlas. 6.2. Optimiza recursos persoais apoiándose nas súas fortalezas.
	7. Entender a importancia de dereitos básicos como son a saúde e a alimentación.	7.1. Entende a importancia dunha boa alimentación para a saúde. 7.2. Intenta mellorar os seus hábitos alimentarios.
	8. Establecer relacións persoais baseadas no respecto aos demais.	8.1. Asume a igualdade de dereitos a pesar das diferenzas persoais.
	9. Respetar as diferenzas persoais e contribuír á mellora das relacións cos compañeiros.	9.1. Mostra unha actitude tolerante cara aos demais. 9.2. Respecta os seus compañeiros e intenta relacionarse positivamente con eles.

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Gozar coa lectura.	Comprende os textos das unidades.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.	Recoñece e asume a importancia do aseo e da boa alimentación.
Competencia dixital.	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	É capaz de realizar actividades dixitais.
Aprender a aprender.	Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de	Segue os pasos establecidos na resolución de problemas.

	aprendizaxe.	
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, independente,....	Incrementa a súa capacidade de realizar tarefas sen axuda.
Competencias sociais e cívicas.	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Esfórzase e persevera na súa aprendizaxe: atende, participa e realiza as actividades con interese.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa.
Conciencia e expresións culturais.	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo con pulcritude.

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual e en grupo.
- Exposición do profesor.

6.- RECURSOS.

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Valores Sociais e Cívicos:

- Vídeos, cancións, contos.
- Encerados.
- Material funxible.
- Fichas.

BLOQUE II

1.- TEMPORALIZACIÓN.

2º trimestre.

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Coñecer e manexar recursos para unha comunicación eficaz e positiva.
- Desenvolver estratexias para mellorar a relación coas persoas que nos rodean, tanto no ámbito escolar coma coa familia e cos amigos.
- Recoñecer que as diferenzas persoais poden ser enriquecedoras e utilízalas na aprendizaxe e na convivencia cotiá.
- Aprender algunhas normas de conduta social e moral que poden resultar útiles no presente e no futuro.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none">• A dificultade de comunicar o que pensamos e sentimos.• A necesidade de falar ordenadamente empregando argumentos e de escoitar.• Somos capaces de decidir en común.• O respecto aos que son diferentes.• Portámonos ben na casa.• A acción correcta e a	1. Utilizar a linguaxe non verbal de xeito adecuado.	1.1. Percibe a relación entre os xestos e as emocións persoais.
	2. Escoitar e sentir de xeito empático.	2.1. Atende aos demais cando están relacionándose con el. 2.2. Capta as emocións das persoas que o rodean.
	3. Organizar os argumentos de xeito adecuado.	3.1. Entende a importancia de pensar ben o que desexa comunicar. 3.2. Utiliza a linguaxe dun xeito adecuado ás circunstancias.
	4. Comunicar eficazmente	4.1. Comunica os sentimentos

loita contra os prexuízos.	sentimentos.	mediante as expresións.
	5. Establecer relacións persoais positivas cos compañeiros.	5.1. Recoñece actitudes agresivas e os perigos que levan consigo. 5.2. Sabe actuar de xeito asertivo ante os demais.
	6. Iniciarse no pensamento altruísta.	6.1. Entende que os demais tamén teñen intereses lexítimos e preocúpase por eles.
	7. Implicarse no respecto ás normas do fogar e do centro escolar.	7.1. Coñece e asume que existen obrigas que debe cumprir. 7.2. Colabora na casa e no centro escolar.
	8. Valorar a igualdade e a corresponsabilidade nas tarefas domésticas.	8.1. Axuíza criticamente prexuízos machistas sobre a división de tarefas.

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos,...	Comprende o que din o seu mestre e os seus compañeiros.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.	Considera calquera situación problemática seguindo o razoamento lóxico e as estratexias de resolución de problemas.

Competencia dixital.	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	É capaz de realizar actividades dixitais.
Aprender a aprender.	Planificar os recursos e os pasos necesarios no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na resolución de problemas.
	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Avalía a aprendizaxe para retroalimentar o coñecemento.
Competencias sociais e cívicas.	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.	Desenvolve a capacidade de diálogo cos demais e recoñece a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa.
Conciencia e expresións culturais.	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Respecta as diferentes formas de expresión que reflicten a diversidade humana.

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual e en grupo.
- Exposición do profesor.

6.- RECURSOS.

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Valores Sociais e Cívicos:

- Vídeos, cancións, contos.

- Encerados.
- Material funxible.
- Fichas.

BLOQUE III

1.- TEMPORALIZACIÓN.

3º trimestre

2.- OBXECTIVOS DIDÁCTICOS.

- Aprender, recordar e recoñecer as normas de conduta máis importantes.
- Fomentar a preocupación por conservar os materiais o mellor posible, así como pola reciclaxe.
- Coñecer e asumir as responsabilidades que lles corresponden aos nenos tanto no colexio coma no fogar ou na rúa.
- Aprender os aspectos beneficiosos que ten o feito de que cada cal cumpra coas súas obrigas.

3.- CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> • Portámonos ben no colexio e respectamos o material. • Somos educados e portámonos ben. • Traballamos en equipo para lograr obxectivos comúns. • Portámonos ben na casa. • Respectamos as normas. • Coidamos o medio (reciclamos). • Temos precaución na rúa cos vehículos. 	1. Recoñecer e respectar as normas de clase.	1.1. Recorda e expón as normas principais de conduta na aula. 1.2. Respecta as normas da clase.
	2. Respecta as normas de boa conduta.	2.1. Entende o valor das normas de boa conduta. 2.2. Intenta comportarse de xeito correcto utilizando as normas de boa conduta.
	3. Colaborar cos compañeiros na resolución de problemas.	3.1. Traballa en equipo colaborando positivamente. 3.2. Entende a necesidade de axustarse a normas cando convive cos demais.
	4. Entender a importancia do cumprimento dos deberes no fogar.	4.1. Recoñece a existencia de deberes na convivencia doméstica. 4.2. Trata de cumprir as obrigas no fogar.
	5. Participar de xeito activo na vida cívica asumindo a importancia do respecto ás normas.	5.1. Coñece e asume a existencia de normas sociais. 5.2. Cumpre normas que axudan a protexelo.
	6. Contribuír á conservación do medio.	6.1. Aprende e explica a importancia de conservar o medio. 6.2. Coñece e utiliza instrumentos encamiñados á conservación da natureza.

	7. Coñecer as normas de seguridade vial e os riscos de accidente.	7.1. Coñece a existencia de normas de seguridade vial e procura respectalas.
--	---	--

4.- COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS.

COMPETENCIA	DESCRITOR	DESEMPEÑO
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos,...	Comprende o que din o seu mestre e os seus compañeiros.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.	Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.	Fomenta a reciclaxe para a conservación do medio.
Competencia dixital.	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	É capaz de realizar actividades dixitais.
Aprender a aprender.	Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na resolución de problemas.
	Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.	Avalía a aprendizaxe para retroalimentar o coñecemento.
Competencias sociais e cívicas.	Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	É respectuoso cos demais, coñece as súas obrigas e trata de cumprilas.
	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.	Desenvolve a capacidade de diálogo cos demais e recoñece a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
Sentido de iniciativa e	Ser constante no traballo	Identifica os seus erros na

espírito emprendedor.	superando as dificultades.	tarrafa.
Conciencia e expresións culturais.	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Realiza o traballo con pulcritude.

5.- ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual e en grupo.
- Exposición do profesor.

6.- RECURSOS.

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Valores Sociais e Cívicos:

- Vídeos, cancións, contos.
- Encerados.
- Material funxible.
- Fichas.

8- MÍNIMOS ESIXIBLES NAS DISTINTAS ÁREAS

Especificamos a continuación os mínimos esixidos no nivel nas áreas instrumentais para promocionar ao 2º nivel de educación primaria; no resto das áreas a avaliación positiva estará en función dos criterios de avaliación especificados nas mesmas.

O alumnado do 1º nivel de educación primaria deberá ser capaz de:

- Ler e comprender frases e textos sinxelos axeitados ao nivel..
- Escribir correctamente frases axeitadas ao nivel.
- Coñecer os números ata o 99.
- Realizar operacións de suma e resta sen levar.
- Resolver problemas sinxelos coas operacións mencionadas anteriormente.

9- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Dende o este nivel darase resposta ás necesidades educativas do noso alumnado, sexan de carácter permanente ou transitorio.

Estaremos moi atentos á detección precoz das dificultades de aprendizaxe que poidan xurdir, posto que consideramos moi importante a intervención nos primeiros momentos dos procesos de ensinanza- aprendizaxe co fin de prever problemas que si non lle damos resposta pódense arrastrar a niveis superiores.

Polo tanto, unha vez que o titor ou titora detecta algunha dificultade nun alumno ou alumna, coordínase co orientador e o profesorado de apoio (pedagogía terapéutica o audición e linguaxe, segundo o caso) e, unha vez valorado o caso a través dunha avaliación diagnóstica, tómanse as medidas oportunas.

REFORZO EDUCATIVO (RE)

- Medida ordinaria de atención á diversidade que afecta a elementos non prescriptivos do currículo.
 - Non necesita autorización.
- Elabóralo o mestre/a que imparte a materia, co coñecemento do titor/a; quen llo comunicará ao equipo directivo e á familia.
- Desenvólvese no contexto escolar ordinario, polo mestre que imparte a materia, coa colaboración, se procede, doutros profesionais; colaboración que non poderá substituír, en ningún caso, á actuación habitual do mestre/a.

ADAPTACIÓN CURRICULAR (AC)

- Modificación de elementos prescriptivos do currículo (obxectivos, contidos, criterios de avaliación).
 - Procede unha vez esgotadas outras medidas ordinarias de intervención.

- Terá como referente os obxectivos concretados na CC.
- A súa elaboración e desenvolvemento levarase a cabo, agás casos excepcionais, no contexto ordinario.
 - Require autorización da inspección educativa.
- O seu deseño e desenvolvemento será responsabilidade do profesor/a que imparte a área ou materia, co asesoramento do orientador e calquera outro/a profesional que participe na atención ao alumno/a.
- O alumno/a avaliarase segundo os criterios da AC, que actuarán como referente para a súa promoción.
- A AC revisarase ao remate de cada curso e no caso de realizar modificacións respecto a obxectivos e/o criterios de avaliación necesitarase nova autorización.
- Ao finalizar o período para o que se realizou a AC, o titor/a, xunto co profesorado das áreas adaptadas e unha vez oída á familia, determinarán a pertinencia da promoción e a necesidade ou non dalgunha AC no curso seguinte; coas liñas xerais da mesma, de ser o caso.

Consideramos como fundamental dentro das medidas de atención á diversidade o traballo coordinado de todos os profesionais que interveñen na educación dun alumno/a así como a colaboración coas familias, posto que o intercambio de información e a unificación de criterios son básicos para lograr o éxito da intervención educativa co alumnado.

10- CELEBRACIÓN DE CONMEMORACIÓNS

O Equipo do 1º nivel de educación primaria celebrará as conmemoracións establecidas na Orde pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2021/22 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.

11- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Participarase en todas aquelas actividades organizadas dende o equipo de EACE, EDLG, Biblioteca, Tics , Equipo de Nivel,... que cada titor/a considere oportunas.

12- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR

Dende o noso nivel consideramos que é fundamental que os nosos nenos e nenas alcancen un bo dominio da lectoescritura e que este debe asentarse nos primeiros cursos polo que participamos no Proxecto Lector do noso centro a través de distintas actuacións:

Dedicamos diariamente o tempo recollido no Plan Lector ao traballo específico da lectura, co fin de introducir aos máis pequenos neste proceso da forma máis sólida posible e de perfeccionar a lectura do 1º nivel en canto a fluidez, velocidade e entoación.

É importante mencionar que estamos moi atentos á detección de dificultades no ámbito da lectoescritura para intervir dende o primeiro momento co fin de evitar futuras alteracións en dito ámbito.

Participarase en aquelas actividades promovidas dende a Biblioteca Escolar que cada titor considere enriquecedoras para o seu alumando e adicarase tamén, algunha sesión a que o alumnado aprenda a facer un uso axeitado da nosa biblioteca.

Dispoñemos tamén da Biblioteca de Aula onde se da unha maior selección dos gustos e intereses dos grupos e que constitúe un elemento de traballo importante dentro da dinámica da aula.

13.- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICs.

Ordenadores e materiais dixitais permiten traballar de forma máis rápida, visual e interactiva, e almacenar e manexar moita información.

Aproveitando que as aulas están dotadas de ordenador e proxector, así como conexión a internet, pódense realizar diferentes actividades utilizando estas ferramentas.

Intentaremos facer uso da aula de informática nalgunha ocasión como elemento motivador para a realización de actividades interactivas.

14- CRITERIOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

O principal obxectivo desta programación é que constitúa unha ferramenta de traballo para o profesor, sendo así un documento de consulta e organización das actividades da aula.

Destacamos o seu carácter flexible que nos permitirá facer ao longo do curso as modificacións oportunas en función das necesidades que poidan xurdir.

Ao final de curso valoraremos o éxito da programación en función da consecución de obxectivos nas distintas áreas e revisaremos se o plantexamento foi acertado co fin de propoñer propostas de mellora de cara ao próximo curso.

Anexo

Adaptaciones metodológicas ante a
situación COVID

Ante a situación actual por mor da pandemia global producida polo SARS-COV-2, estipúlense as seguintes adaptacións nesta programación:

- A programación xeral de contidos poderá ser adaptada en base ás realidades atopadas nas aulas tras a avaliación inicial, para poder orientar o proceso de ensinanza-aprendizaxe ao punto de partida dos nenos/as.
- En caso de que se producise a necesidade de pasar a unha modalidade de ensinanza **non presencial**, empregaríase a aula virtual do centro como ferramenta para enviar tarefas, contidos, etc. e recibilos, xunto con outros instrumentos de comunicación que cada titor/a considere oportuno para manter o contacto. Neste caso, ademais, poderíase adaptar a programación e a súa temporalización, se o titor o considerase necesario, respectando na medida do posible os contidos e a secuenciación exposta neste documento, pero centrándoos moi especialmente na consecución dos mínimos esixibles para a superación do nivel.
 - Neste caso, os criterios de cualificación para as tarefas basearíase principalmente nas tarefas entregadas por parte do alumnado, así como a participación doutras actividades no caso de que o titor/a decidise propoñelas. E os contidos avaliados serían principalmente os contidos máis básicos e esenciais de cada unidade que garantan a adquisición dos mínimos esixibles.
- No caso de ensinanza semi presencial enviaríanse e recibiríanse as tarefas semanais dos alumnos/as que estivesen nesta modalidade, a través do medio que cada titor considere o máis axeitado. Estas tarefas serían valoradas como traballo de aula.